

Nr 135.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående stat för patent- och registreringsverket m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

D. Hansén.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott
den 13 februari 1931.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMBIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Hansén:

Vid anmälan den 3 januari 1931 inför Kungl. Maj:t av de frågor, som tillhörde regleringen för budgetåret 1931/1932 av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, anförde jag, på sätt det vid statsverkspropositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över handelsärenden för sagda dag utvisar, beträffande staten för patent- och registreringsverket — nu slutande å ett belopp av 1,168,700 kronor — bland annat följande.

Med stöd av Kungl. Maj:ts den 31 december 1928 givna bemyndigande hade den 22 april 1930 dåvarande chefen för finansdepartementet uppdragit åt generaldirektören K. S. Levinson att i egenskap av ekonomisakkunnig verkställa granskning av patent- och registreringsverkets organisation och arbetssätt m. m. samt tillika utsett fil. doktorn A. R. Lindblad samt professorn vid tekniska högskolan E. H. W. Weibull att såsom fackmän biträda vid uppdragets fullgörande.

I ett den 16 oktober 1930 dagtecknat betänkande hade ovannämnda sakkunniga föreslagit genomförandet av en vittgående omorganisation av ämbetsverket i syfte att öka dess arbetskapacitet samt förkorta och förenkla proceduren för patentärendenas behandling, vilken omorganisation även förutsatte vissa ändringar i gällande patentlagstiftning. Enligt de sakkunnigas beräkningar skulle omorganisationens genomförande kräva en ökning i ämbetsverkets stat, oavsett dyrtidstillägg, av i runt tal 35,700 kronor. Över de framförda förslagen hade yttranden avgivits av vederbörande ämbetsverk och intresserade organisationer. Det vore avsett, att ärendet skulle hinna förberedas i sådan tid, att detsamma kunde föreläggas innevarande års riksdag. Särskild proposition i ämnet komme sålunda framdeles att till riksdagen avlätas.

Jag anhåller nu att få för Kungl. Maj:t ånyo anmäla detta ärende.

Över de sakkunnigas betänkande och däri innefattade förslag hava statskontoret den 5, allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 11, kommerskollegium den 23 och patent- och registreringsverket den 31 december 1930 avgivit infordrade utlåtanden. Vid kommerskollegii utlåtande äro fogade till ämbetsverket inkomna yttranden från Sveriges industriförbund, fullmäktige i Jernkontoret, svenska teknologföreningen ävensom samtliga handelskamrar i riket med undantag av handelskamrarna i Göteborg och Borås. Efter utlåtandets avgivande har emellertid även sistnämnda handelskammare inkommit med ett yttrande i ämnet. Till patent- och registreringsverket, som lämnat svenska uppfinnareföreningen, svenska patentombudsföreningen, svenska föreningen för industriellt rättsskydd samt patent- och registreringsverkets tjänstemannaförening tillfälle att yttra sig i ärendet, hava yttranden inkommit från samtliga nämnda föreningar, varjämte byrådirektören i ämbetsverket A. E. Åstrand och ämbetsverkets sekreterare R. Hellberg var för sig skriftligen uttalat sig.

Innan jag ingår på en redogörelse för de sakkunnigas betänkande — fem till detsamma hörande sammanställningar m. m. torde få såsom bilagor A—E fogas vid dagens protokoll — samt de däröver avgivna utlåtandena och yttrandena, skall jag tillåta mig att, med utgångspunkt i huvudsak från de sakkunnigas betänkande, lämna en översikt av patent- och registreringsverkets utveckling samt nuvarande organisation och arbetssätt.

Patent- och varumärkesärenden handlades från ingången av år 1885 av en byrå inom kommerskollegium, benämnd patentbyrån. Från och med år 1892 upphörde byråns samband med kommerskollegium, och kom byrån att omedelbart lyda under Kungl. Maj:t såsom ett självständigt ämbetsverk. Enligt ämbetsverkets den 29 november 1895 utfärdade nya instruktion var verkets benämning utbytt mot dess alltjämt gällande benämning, patent- och registreringsverket. Den ändrade benämningen å ämbetsverket hade sin grund i, utom att den förutvarande benämningen med hänsyn till ämbetsverkets befattning jämväl med registrering av varumärken ansågs mindre egentlig, den omständigheten att en mera omfattande verksamhet för ämbetsverket ställdes i utsikt med 1897 års ingång. Från och med 1897 blev också aktiebolagsregistreringen förlagd till ämbetsverket. Med ingången av år 1900 utvidgades patent- och registreringsverkets ämbetsbefattning till att avse även handläggning av ärenden rörande registrering av mönster och modeller.

Den nuvarande organisationen av patentavdelningarna samt administrativa och varumärkesavdelningen grundar sig i sina huvuddrag på beslut vid 1914 års senare riksdag. Till grund för organisationen låg i huvudsak ett av patentlagstiftningskommittén den 18 december 1912 avgivet

Patent- och
registrerings-
verkets ut-
veckling.

betänkande med förslag till förändrad organisation av patent- och registreringsverket och reglering av löneförhållandena vid nämnda ämbetsverk. De väsentligaste avvikelserna från förslaget betingades av att i organisationen, sådan den genomfördes, uteslöts den av patentlagstiftningskommittén föreslagna besväravdelningen. Ej heller blev bolagsavdelningen vid detta tillfälle definitivt organiserad. Bolagsavdelningens nuvarande organisation tillkom genom beslut vid 1919 års riksdag.

De i patent- och registreringsverkets utgiftsstat för år 1920 upptagna ordinarie befattningshavarna voro följande:

- 1 generaldirektör
- 6 byråchefer
- 19 byrådirektörer
- 5 förste byråingenjörer
- 1 bibliotekarie
- 1 sekreterare
- 5 byråingenjörer
- 1 kassör och räkenskapsförare
- 1 registrator
- 1 föreståndare för granskning av varumärken
- 4 notaries
- 6 kvinnliga biträden av andra avlöningsgraden
- 14 kvinnliga biträden av första avlöningsgraden
- 1 förste vaktmästare
- 4 vaktmästare.

I den sålunda beslutade organisationen hava en del jämkningar senare företagits.

Genom beslut vid 1920 års riksdag uppfördes å ämbetsverkets utgiftsstat från och med år 1921 ytterligare 3 kvinnliga biträdesbefattningar av första avlöningsgraden samt en vaktmästarebefattning. Vid 1924 års riksdag beslutades nedflyttning av föreståndarebefattningen för granskning av varumärken från dåvarande lönegrad B 13 (B 21) till lönegraden C 5 (B 11) samt förändring av två kontorsbiträdesbefattningar i lönegraden C 2 (B 4) till i lönegraden C 1 (B 2) placerade skrivbiträdesbefattningar. Vid samma tillfälle beslöts jämväl indragning av en förste byråingenjörs-tjänst i B 15 (B 24), vars innehavare varit föreståndare för klassificeringen och det statistiska arbetet. På förslag av statens besparingskommitté i dess den 26 februari 1925 dagtecknade betänkande angående patent- och registreringsverket blev genom beslut av 1926 års riksdag en notarietjänst indragen, varförutom registratorstjänsten sattes på övergångsstat för att vid nuvarande innehavares avgång ersättas med en tjänst av lägre grad. Slutligen har genom beslut vid 1927 års riksdag tillkommit en befattning som eldare och maskinist.

De numera å ordinarie stat uppförda befattningarna äro således följande, placerade i nedan angivna lönegrader:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
6 byråchefer	B 30
19 byrådirektörer	B 28
4 förste byråingenjörer	B 24
1 bibliotekarie	B 24
1 sekreterare	B 24
5 byråingenjörer	B 21
1 kassör och räkenskapsförare	B 21
3 notarier	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 eldare och maskinist	B 7
1 förste expeditionsvakt	B 7
6 kanslibiträden	B 7
5 expeditionsvakter	B 5
15 kontorsbiträden	B 4
2 skrivbiträden	B 2

Anm. 1. Innehavaren av bibliotekariebefattningen är förordnad att med samma befogenhet och skyldighet som byrådirektör handlägga patentärenden, och uppehålls befattningen av en därtill förordnad förste biträdande ingenjör.

Anm. 2. Samtliga byråingenjörer äro förordnade såsom extra föredragande mot särskild ersättning efter 900 kronor för år.

Därtill kommer å övergångsstat:

1 registrator	B 21

Därutöver fanns den 1 oktober 1930 följande icke ordinarie personal:

Befattning	Avlöning
1 extra byrådirektör	B 28
19 förste biträdande ingenjörer	20
6 » » »	18
5 förste amanuenser	18
13 biträdande ingenjörer	16
1 amanuens med heltidstjänstgöring	16
3 amanuenser med halvtidstjänstgöring	16
1 extra kanslibitråde	B 4 jämte vikariats- ersättning
3 e. o. expeditionsvakter	5
1 e. o. expeditionsvakt	5 (av fotostat- medel)
14 e. o. befattningshavare	4
3 e. o. »	2

Anm. 1. 16 förste biträdande ingenjörer i 20:de graden äro förordnade såsom extra föredragande mot särskild ersättning efter 900 kronor för år.

Anm. 2. 1 förste biträdande ingenjör i 18:de graden har förkortad tjänstgöringstid.

Slutligen fanns likaledes den 1 oktober 1930 följande personal med endast extra anställning:

3 extra tekniska tjänstemän	arvode
2 extra skrivbiträden	arvode.

Den för ämbetsverket senast utfärdade instruktionen är av den 31 december 1921 (nr 872). Genom kungörelser den 12 juni 1925 (nr 247) och den 10 december 1926 (nr 492) hava vissa ändringar däri vidtagits. Närmare bestämmelser rörande de särskilda befattningshavarnas inom ämbetsverket åligganden och övriga tjänsteförhållanden har ämbetsverket den 30 juni 1926 meddelat i arbetsordning och i särskilda föreskrifter angående arbetet inom ämbetsverket.

Patent- och
registrerings-
verkets nu-
varande orga-
nisation och
arbetssätt.

För handläggningen av de å patent- och registreringsverket ankommande ärenden är ämbetsverket indelat i fyra patentavdelningar, en administrativ och varumärkesavdelning samt en bolagsavdelning, envar avdelning under ledning av en byråchef. Under patentavdelningarna lyder biblioteket samt under administrativa och varumärkesavdelningen kansliet ävensom kassa- och registratorskontoren.

Patentav-
delningarna
och biblio-
teket.

De fyra patentavdelningarna, som handlägga patentärenden, förestås envar, såsom nyss nämnts, av en byråchef. En byråchefstjänst är vakant och uppehålls jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 21 november 1925 på förordnande tills vidare. Å dessa avdelningar tjänstgöra vidare 16 byrådirektörer såsom ledamöter samt därjämte 4 förste byråingenjörer och 4 byråingenjörer, samtliga ordinarie befattningshavare. Dessutom äro å avdelningarna anställda visst antal extra tjänstemän.

Åt förste byråingenjörerna har med stöd av § 26 i instruktionen uppdragits att med samma befogenhet och skyldighet, som tillkommer byrådirektör, handlägga patentärenden. Vidare har i enlighet med av Kungl. Maj:t givna bemyndiganden alltsedan den 1 juli 1925 meddelats förordnanden för extra föredragande å patentavdelningarna. Dylikt förordnande innehaves för närvarande av 21 befattningshavare, nämligen dels de fyra ovan nämnda byråingenjörerna, dels den byråingenjör, som enligt den nuvarande organisationsplanen har till åliggande att biträda bibliotekarien med inom biblioteket förekommande göromål, dels ock 16 extra ordinarie befattningshavare (förste biträdande ingenjörer). Slutligen har under förlidet år jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande åt bibliotekarien uppdragits att med samma befogenhet och skyldighet, som tillkommer byrådirektör, handlägga patentärenden.

Den förut anmärkta vakanta byråchefstjänsten uppehålls av en byrådirektör. Den därigenom ledigblivna byrådirektörstjänsten bestrides av en förste byråingenjör, och på den sistnämndes tjänst är förordnad en förste biträdande ingenjör.

Sammanlagt tjänstgöra alltså f. n. å patentavdelningarna tillhopa 42 befattningshavare såsom ledamöter med egna rotlar, nämligen

15 byrådirektörer

4 förste byråingenjörer, varav 1 såsom t. f. byrådirektör

1 bibliotekarie

5 byråingenjörer och

17 förste biträdande ingenjörer, varav 1 såsom t. f. förste byråingenjör.

Såsom biträden (assistenten) åt ledamöterna voro den 1 oktober 1930 å avdelningarna anställda 8 förste biträdande ingenjörer och 12 biträdande ingenjörer. Därjämte funnos antagna 3 extra tekniska tjänstemän, som erhålla utbildning å patentavdelningarna.

Åt en av de förste biträdande ingenjörerna, som emellertid har förkortad tjänstgöringstid (4 1/2 timmar), har uppdragits att under ledamot handlägga patentärenden med föredragning för ledamoten, s. k. subrotel.

Övriga icke-ordinarie granskare, vilka ej hava egen rotel, arbeta såsom biträden åt ledamöter enligt i stort sett två olika metoder efter vederbörande ledamöters gottfinnande. På vissa rotlar sysselsättas biträdena så gott som uteslutande med nyhetsgranskning, d. v. s. genomgång av patentskrifter m. m., medan de på andra rotlar få sig tilldelade antingen flertalet ärenden tillhörande vissa klasser eller subklasser eller ock vissa särskilda ärenden att i huvudsak fullständigt granska och pröva, dock under ledamotens ständiga övervakande. Biträdenas placering blir beroende av den mer eller mindre tillfälliga belastningen på rotlarna.

Vid granskningen eventuellt framkomna nyhetshinder och andra anmärkningar delgivas sökanden genom förelägganden, och äger vederbörande ledamot, dock för närvarande med undantag för den tillförordnade förste byråingenjören, att självständigt besluta två sådana förelägganden.

Har ledamoten efter teknisk granskning meddelat två förelägganden, skall, liksom då i annat fall nyhetshinder icke föreligger, den fortsatta behandlingen ske »å avdelningen». Ärendet överlämnas i sådant fall till vederbörande byråchef, som enligt föreskrift i instruktionen skall underkasta ärendet en ingående granskning, avseende icke blott att utröna, huruvida de närmaste förutsättningarna för det avsedda beslutet äro för handen, utan även hela ärendets behandling från första början. Ärendet skall därefter företagas till behandling å avdelningen och föredragas av den ledamot, som haft ärendet under förberedande handläggning. Avdelningen är icke bunden av den förberedande handläggningen. Då fråga är, att en ansökning skall förklaras förfallen eller avslås på annan grund än enbart nyhetshinder, eller att begäran om prioritet enligt konventionen om internationellt skydd för den industriella äganderätten skall ogillas, skall byrådirektören å administrativa och varumärkesavdelningen deltaga i handläggningen såsom rättskunnig ledamot. Byråchefen eller den tekniske ledamoten kan därjämte påkalla den rättskunnige ledamotens deltagande i patentärendes handläggning, då han finner ärendets beskaf-

fenhet sådant påfordra. Avdelningschefen äger, där han så finner skälighet, ej mindre förordna, att ärende skall föredragas å avdelningen, än även själv övertaga ärendes beredning och föredragning. I sistnämnda fall skall vid besluts fattande alltid den ledamot deltaga, vilken ärendet är tilldelat.

Beträffande beslutanderätten i patentärenden gäller, att beslut om ansöknings godkännande till kungörande eller patent kan fattas av avdelningschefen, vederbörande tekniske ledamot och i förekommande fall den rättskunnige ledamoten, därest de äro om beslutet ense. Är fråga om en ansöknings avslående eller förklarande förfallen på grund av patentförordningens föreskrifter, skall ärendet föredragas inför generaldirektören såsom ordförande samt, såsom ledamöter, avdelningschefen och vederbörande tekniske ledamot ävensom den rättskunnige ledamoten i de fall, då denne bör deltaga i handläggningen. Finner generaldirektören ärendets beskaffenhet kräva flera ledamöters hörande, äger han tillkalla sådana. Beslut fattas enligt flertalets mening med utslagsröst för generaldirektören. På enahanda sätt förfäres i tveksamma fall, eller om olika meningar yppa sig beträffande fråga, som eljest må avgöras av avdelningschefen, den tekniske ledamoten och, eventuellt, den rättskunnige ledamoten.

Därest byråchef anser det för avgörande av någon fråga av principiell innebörd vara till gagn, att frågan göres till föremål för överläggning i ämbetsverkets plenum, må han därom göra anmälan hos generaldirektören. Avgörandet i det särskilda fallet skall dock alltid ske i vanlig ordning i enlighet med instruktionens förut återgivna bestämmelser. Behandlingen i plenum är alltså endast av rådgivande natur.

Föreskrift finnes att byråcheferna för befordrande av ärendenas enhetliga behandling å de olika avdelningarna böra mera regelbundet sammanträda för dryftande av uppkomna frågor av principiell beskaffenhet.

Ärenden, i vilka invändning under kungörandetiden inkommit, upptagas till behandling av samme tekniske ledamot, som förut handlagt ärendet. Behandlingen av dylikt ärende sker emellertid även i fråga om förberedande åtgärder, som eljest beslutas av ledamoten ensam, å avdelningen. I fråga om beslutanderätten gälla vid dylika ärenden i övrigt enahanda regler som vid ärendenas föregående behandling.

Koncepten till de av tekniska ledamöterna fattade besluten uppsättas av ledamöterna själva eller å administrativa avdelningen. Å nämnda avdelning uppsättas sålunda koncept angående de i samband med beviljandet av patent beslutade uppgifter, som skola intagas i patentregistret, kungörandet av patentet och patentbrevet samt vidare koncept till sådana avslagsbeslut, som grunda sig på att sökanden icke erlagt anmälningsavgift, och koncept till flertalet beslut om ansöknings avförande. Ledamöterna hava att, när ansökning godkännes, avfatta en s. k. registerrubrik, i korthet angivande föremålet för patentet och avsedd att intagas i det av patentverket utgivna årsregistret över beviljade patent.

Remisser om besvär hos Kungl. Maj:t i regeringsrätten över ämbetsverkets avslags- och förfallobeslut föredragas av den tekniske ledamot, inom vars industriområde ärendet faller, till en början å avdelningen inför byråchefen och därefter inför generaldirektören i enahanda ordning som patentansökningar, vilka leda till avslag. Koncept till utlåtande i anledning av besvären uppsättes av föredraganden.

Patentärenden, i vilka domstol infordrat ämbetsverkets yttrande, föredragas av vederbörande tekniske byråchef inför generaldirektören i närvaro av minst en annan teknisk byråchef.

Biblioteket förestås av en ordinarie bibliotekarie med teknisk utbildning. Åt bibliotekarien har emellertid, såsom förut nämnts, uppdragits att med samma befogethet och skyldighet, som tillkommer byrådirektör, handlägga patentärenden. Bibliotekariebefattningen uppehålls därför för närvarande av en förste biträdande ingenjör. Till sitt biträde har bibliotekarien en biträdande ingenjör och en amanuens med halvtidstjänstgöring. Under bibliotekarien lyder personalen för korrekturläsningen av patentskrifter. Bibliotekarien har ansvaret för årsregistret över patent och utför arbetet med de inkommande patentansökningarnas klassificering.

Ordnandet av de amerikanska patentskrifterna står under ledning av en förste biträdande ingenjör. För fullgörande av arbetet med dessa patentskrifter äro anställda två kvinnliga biträden, och anlitas för samma ändamål därutöver den del av ämbetsverkets kvinnliga arbetskrafter, som icke för tillfället är tagen i anspråk å andra avdelningar inom ämbetsverket.

För korrekturläsningen av patentskrifter äro avsedda en ordinarie byråingenjör och ett ordinarie kontorsbiträde. Som ifrågavarande ordinarie byråingenjör för närvarande är förordnad såsom extra föredragande, uppehålls befattningen av en därtill förordnad förste biträdande ingenjör. Denna personal har även att ombesörja upprättandet av årsregistret över patent.

Å denna avdelning handläggas administrativa ärenden och ärenden angående registrering av varumärken samt av mönster och modeller. Till avdelningen höra de för hela ämbetsverket gemensamma kassa- och registratorskontoren. Vidare finnas å avdelningen ett kansli, vars åligganden i huvudsak äro begränsade till patentärenden, en avdelning för patent- och varumärkesstatistiken samt en avdelning för renskrivning. Under uppsikt av chefen för administrativa och varumärkesavdelningen stå slutligen ämbetsverkets expeditiionsvakter samt eldaren och maskinisten.

För ärenden angående registrering av varumärken samt av mönster och modeller är anställd en byrådirektör (B 28). Föreståndare för kansliet är en sekreterare (B 24). Å kassakontoret tjänstgör en kassör (B 21) och å registratorskontoret en registrator (B 21). Registratorstjänsten

Administra-
tiva och
varumär-
kesavdel-
ningen.

är genom beslut av 1926 års riksdag uppförd å övergångsstat och skall vid nuvarande innehavarens avgång ersättas med en tjänst av lägre grad.

Å avdelningen finnas dessutom anställda visst antal biträden samt amanuenspersonal.

Bolagsavdelningen. Bolagsavdelningen tillkommer att handlägga inkomna ärenden rörande bolagsregistrering samt att handhava ämbetsverkets uppgifter med de av bolagsstyrelser ingivna balansräkningarna och förvaltningsberättelserna.

Utöver byråchefen upptager den ordinarie staten för bolagsavdelningen två byrådirektörs- (B 28) och tre notarietjänster (B 21). I övrigt utgöres personalen å avdelningen av en extra byrådirektör samt ett antal biträden och amanuenser.

Ledamot å bolagsavdelningen åligger att bereda och inför byråchefen föredraga registreringsärenden. Från byrådirektörens beredning och föredragning hava emellertid avlyftats ärenden, som avse anmälningar angående de frågor, som omförmälas i 65 § aktiebolagslagen, ävensom anmälningar rörande bolags likvidation och upplösning, vilka av notarie beredas och föredragas inför byrådirektören och avgöras av den senare. Därest fråga uppstår om att avslå ansökning om registrering, skall ärendet av byrådirektören föredragas inför generaldirektören i närvaro av byråchefen, utom vad beträffar nyss angivna av notarie beredda ärenden, vilka skola av den senare föredragas inför generaldirektören i närvaro av byrådirektören.

Kungl. remisser i anledning av besvär i registreringsärenden beredas och föredragas av byråchefen, utom beträffande sådana registreringsärenden, i vilkas handläggning byråchefen ej deltagit. Beredning och föredragning av remisser angående sistnämnda ärenden ankomma på vederbörande byrådirektör. Kungl. remisser i frågor om bolagsregistreringar, vilka icke avse besvär, beredas av byråchefen och föredragas av denne inför generaldirektören i närvaro av en byrådirektör.

I allmänhet utföres en förberedande granskning av de registreringsärenden, vilkas föredragning ankommer på byrådirektör, av notarierna eller av å avdelningen anställda amanuenser och kanslibiträden.

I viss utsträckning måste emellertid föredragandena själva verkställa den första granskningen, särskilt de tider av året, då på grund av semester eller annan ledighet ej alla befattningshavare äro i tjänst. Att märka är, att även i de fall, då handlingarna i ett ärende varit föremål för granskning av underordnad befattningshavare, föredragandena alltid underkasta ärendet en fullständig granskning.

Tidigare
ifrågasatt
omorganisa-
tion av patent-
och registre-
ringsverket.

I detta sammanhang vill jag vidare erinra, hurusom statens besparingskommitté efter verkställd granskning av personal- och övriga förhållanden vid patent- och registreringsverket i sitt den 26 februari 1925

avgivna betänkande framlade förslag till viss omorganisation av ämbetsverket och omläggning av dess arbetssätt. Kommitténs ifrågavarande förslag, som finnas återgivna å sidorna 96—106 av tionde huvudtiteln i 1926 års statsverksproposition, föranledde i huvudsakliga delar av olika skäl icke någon framställning till riksdagen.

Jag övergår nu till att redogöra för det föreliggande omorganisationsförslaget m. m.

Efter att hava lämnat den av mig återgivna redogörelsen rörande patent- och registreringsverkets utveckling samt nuvarande organisation och arbetssätt ingå 1930 års sakkunniga först på frågan om patentavdelningarnas organisation och därmed sammanhängande spörsmål.

Det nu föreliggande omorganisationsförslaget m. m.

Därvid hava de sakkunniga till en början erinrat om att vissa anmärkningar framställts mot patentavdelningarnas nuvarande arbetsresultat och arbetssätt. I avseende härå hava de sakkunniga uttalat sig på följande sätt:

Patentavdelningarna.
1930 års sakkunniga.

»Mot ämbetsverkets behandling av patentärenden hava framställts vissa anmärkningar, som dels taga sikte på arbetsresultatet, dels avse arbetssättet.

Anmärkningarna mot nuvarande arbetsresultat och arbetssätt.

I förstnämnda hänseende har anmärkts, att det åtgår alltför lång tid för ärendenas handläggning och att någon fast praxis icke utbildat sig inom ämbetsverket vid avgörandet av vad som skall anses utgöra en patenterbar uppfinning. Klagomålen i fråga om den långa behandlingstiden hava under senaste åren riktat sig främst mot den långa tid, som förflyter från ansökningens ingivande till utfärdandet av första tekniska föreläggandet i ärendet. Man har därvid framhållit vikten av att en svensk sökande i god tid erhåller ett såvitt möjligt fullständigt utlåtande över granskningen, så att sökanden på grundval av utlåtandet kan avgöra, huruvida anledning finnes att söka patent jämväl i utlandet. För rätten att komma i åtnjutande av konventionsprioritet måste nämligen ansökan i utlandet ske inom tolv månader från ansökan här i riket.

Mot arbetssättet har anmärkts, att ämbetsverket icke företager ansökningarna till fullständig granskning från första början, att de först utfärdade föreläggandena i flertalet fall icke äro tillräckligt motiverade samt att avslagsbesluten likaledes äro alltför knapphändigt motiverade. Tillika riktar sig kritiken däremot att ett ärende, i vilket under kungörandetiden inkommit invändning, upptages till behandling av samme tekniske ledamot, som förut handlagt ärendet.»

Till belysande av frågan om den påtalade långa behandlingstiden hava de sakkunniga uppgjort följande sammanställningar:

Undersökning
angående be-
handlingstiden.

1. Antalet inkomna och avgjorda patentansökningar, beviljade patent samt till följande år balanserade patentärenden utgjorde:

Å r	Inkomna	Avgjorda	Beviljade patent	Till följande år balanserade ärenden	Därav hos tekniska ledamöterna inneliggande	Övriga
1912	3,493	3,184	2,051	5,841	—	—
1913	3,683	3,045	1,915	6,494	—	—
1914	3,071	3,349	2,096	6,232	2,846	3,386
1915	2,615	3,013	1,799	5,838	1,872	3,966
1916	2,928	3,124	1,874	5,646	1,437	4,209
1917	4,359	2,762	1,629	7,250	2,395	4,855
1918	4,919	2,933	1,434	9,247	3,565	5,682
1919	6,165	3,513	1,456	11,904	4,985	6,919
1920	6,046	4,756	1,971	13,213	7,445	5,768
1921	4,469	4,881	2,329	12,810	6,567	6,243
1922	3,781	5,832	2,749	10,770	5,059	5,711
1923	3,696	5,107	2,715	9,376	4,684	4,692
1924	4,031	4,356	2,266	9,064	5,006	4,058
1925	4,387	3,973	1,929	9,485	4,882	4,603
1926	4,395	4,400	2,176	9,403	5,036	4,367
1927	4,822	4,421	2,163	9,806	4,774	5,032
1928	5,682	4,486	2,210	11,019	6,218	4,801
1929	5,788	4,544	2,059	12,263	6,840	5,423

2. Medelbehandlingstiden för de beviljade patenten utgjorde:

År	Månader	År	Månader
1916	24.6	1924	28.25
1917	23.97	1925	31.73
1918	22.40	1926	31.63
1919	25.9	1927	30.41
1920	29.08	1928	30.17
1921	29.61	1929	29.72
1922	31.78	I medeltal för åren 1916—1919	24.2
1923	32.91	» » » » 1920—1929	30.5

3. Tiden till första tekniska utlåtande (föreläggande) för slutbehandlade ansökningar utgjorde i medeltal:

År	Månader	År	Månader
1917	3.83	1924	4.95
1918	3.21	1925	5.40
1919	3.77	1926	5.81
1920	4.00	1927	5.69
1921	4.45	1928	5.50
1922	5.42	1929	5.52
1923	5.11		

4. Under juni månad 1930 har första utlåtande (föreläggande) efter av teknisk ledamot verkställd granskning meddelats efter:

1 månad	i 21 ärenden	5 månader	i 57 ärenden
2 månader	» 21 »	6 »	» 54 »
3 »	» 22 »	7 »	» 75 »
4 »	» 24 »	8 och flera månader	i 86 ärenden.

Anm.: I omkring 55 % fall har första föreläggande utfärdats efter mindre än 7 månaders liggetid och i omkring 45 % fall efter längre liggetid.

Dessa sammanställningar hava synts de sakkunniga giva vid handen, att klagomålen rörande den långa behandlingstiden, även om denna under senare år visat en något nedåtgående tendens, dock alltjämt hade fog för sig samt att första föreläggandet i ett stort antal fall utfärdats betydligt mer än 6 månader efter ansökningens ingivande. Att detta såväl ur uppfinnarnas som ur industriens synpunkt vore allt annat än tillfredsställande låge i öppen dag. Särskilt gjorde sig olägenheterna av tidsutdräkten med första föreläggandet gällande i fråga om patentansökningar, som kunde komma att åberopas såsom prioritetsgrundande vid ansökning i annat konventionsland.

De sakkunniga fortsätta härefter sålunda:

»Beträffande orsakerna till den långa behandlingstiden måste givetvis först uppmärksammas, att antalet ärenden stegrats utöver vad den anställda personalen kunnat avverka. Detta sammanhänger delvis därmed att ämbetsverket, i stället för att antaga flera ingenjörer, i följd av det vid tiden närmast efter år 1920 rådande statsfinansiella läget måst inknappa personalen. Måhända har man ock räknat med att den ökade tillströmningen av ärenden varit en rent tillfällig företeelse. Så har även i viss utsträckning varit fallet. Antalet inkommande ärenden sjönk nämligen fr. o. m. året 1921. Men den under kristiden uppkomna stora balansen kunde icke bemästras utan kom att kvarstå till men för arbetet med de under de närmast följande åren i till synes mera normalt antal inkommande ärendena. Sedan emellertid antalet inkommande ärenden från och med år 1924 åter börjat stiga till siffror, som i storlek närma sig dem under kristiden, har jämväl balansen fortsatt att stiga. Den 1 oktober 1930 uppskattades enligt inom ämbetsverket lämnad uppgift balansen till omkring 13,200 ärenden, varav 7,363 innelågo hos de tekniska ledamöterna.

En ytterligare orsak till förlängning av behandlingstiden är, att granskningsmaterialet — den tekniska litteratur, företrädesvis patentskrifter, som användes för att pröva uppfinningars nyhet — med åren ökas. Därtill kommer, att ämbetsverket sedan några år tillbaka utvidgat granskningsmaterialet, åtminstone vad gäller en hel del industriklasser, till att omfatta patentskrifter från ytterligare två länder: Frankrike och Schweiz. Den litteratur, som numera huvudsakligen kommer till användning vid nyhetsgranskningen, är från — förutom Sverige och de båda nyssnämnda länderna — Norge, Danmark, Tyskland, England och Amerikas förenta stater.

Slutligen må påpekas, att den långa behandlingstiden icke alltid är beroende av ämbetsverket utan även kan vara förorsakad av sökandena själva eller de av dem anlitade ombuden. Sålunda torde det ofta inträffa, att handlingarna ingivas i sådant bristfälligt skick, att nyhetsgranskning icke kan företagas direkt på grundval av innehållet i handlingarna. Detta synes i stor utsträckning vara förhållandet beträffande de av utlänningar gjorda ansökningarna. Även under ärendenas fortsatta behandling kunna sökandena finna med sin fördel förenligt, att avgörandet uppskjutes, eller sökandena och ombuden eljest genom sina åtgöranden komma att väsenligt fördröja ärendenas behandling.»

De sakkunniga ingå härefter på frågan om systemet för patentärendenas behandling och nyhetsgranskningens omfattning, och hava de sakkunniga i dylikt hänseende anfört följande:

*Förprövnings-
systemet och
nyhetsgransk-
ningens om-
fattning.*

»Det i Sverige använda systemet för förfarandet i fråga om meddelande av patent är ett förprövningsförfarande i förening med uppbud. I vissa andra länder tillämpas ett annat system, anmälningssystemet. Enligt sistnämnda system äger före patents meddelande i regel icke någon annan prövning rum än huruvida ansökning uppfyller lagens fordringar i formellt hänseende; huruvida patentet är giltigt får sedermera prövas av domstol. Enligt förprövningssystemet åter företages av vederbörande patentmyndighet före beviljandet av patent en granskning av uppfinningen för utrönande, om förutsättningarna för meddelande av ett giltigt patent äro för handen, särskilt i fråga om uppfinningens nyhet.

Överginge man till ett anmälningförfarande, skulle därigenom ernås en väsentlig inskränkning i patentmyndighetens arbete och således även i behovet av den för granskning avsedda personalen. En sådan systemförändring torde emellertid få anses utesluten. Statens besparingskommitté anförde i sitt ovan omnämnda betänkande, att den på i betänkandet angivna grunder funne det uppenbart, att anledning saknades att övergå till ett anmälningförfarande eller ett mindre effektivt förprövningssystem. I intet av de över betänkandet avgivna yttrandena gavs heller uttryck åt någon annan mening.

På grund härav och då vi för vår del beträffande spörsmålet om det system för patentärendens handläggning, som bör komma till användning, äro av samma uppfattning som besparingskommittén, anse vi oss sakna anledning att här närmare ingå på detta spörsmål.

En annan fråga är givetvis, huru långt nyhetsgranskningen bör drivas. Vi hava icke kunnat finna annat, än att svaret på denna fråga i första hand bör lämnas av dem, vilkas intressen densamma närmast berör — uppfinnarna själva och industriens män. Det är dessa kategorier, som söka patent och äro beroende av tillförlitligheten av de meddelade patenten. Det är vidare dessa kategorier, som betala de med patenten förenade avgifter, av vilka kostnaderna för ämbetsverkets befattning med patentärenden i främsta rummet skola bestridas. Såvitt bekant äro uppfinnarna och industriens målsmän avgjort för att nyhetsgranskningen skall göras i möjligaste mån effektiv.

En på vårt föranstaltande inom ämbetsverket gjord utredning i fråga om möjligheten att begränsa nyhetsgranskningen till att avse patent-skrifter från färre länder, än vad nu är fallet, eller till viss tidrymd har

bibragt oss den uppfattningen, att en begränsning icke kan vara att tillråda i någotdera hänseendet. Omfattningen av granskningsmaterialet är nämligen olika inom olika industriklasser; och blir det ytterst en omdömessak för granskaren, vilken litteratur han bör begagna sig av. Det synes för övrigt tveksamt, huruvida en begränsning i ena eller andra avseendet skulle leda till någon nämnvärd lättnad i granskningsarbetet.»

Då de sakkunniga sålunda funnit, att förprovningssystemet allttjämt borde bibehållas, samt icke kunnat förorda någon begränsning av nyhetsgranskningen till vissa länder eller viss tidrymd, hava de föranletts att undersöka, vilka andra möjligheter som förefunnnes för att nedbringa den långa behandlingstiden. Enligt de sakkunnigas mening föreläge uppenbarligen därvid två principiellt olika utvägar att gå fram på: dels att vidtaga åtgärder för att öka antalet i genomsnitt per ledamot avverkade ärenden och dels att öka antalet ledamöter. Givet vore, framhålla de sakkunniga, att den senare utvägen icke borde beträdas, förrän eller i den mån det kunde visas, att den förra vägen icke kunde leda till uppnåendet av den avsedda avverkningskapaciteten. Undersökas måste därför, vilka åtgärder kunde tänkas för att nå en större arbetseffekt räknat per ledamot.

Åtgärder till nedbringande av den långa behandlingstiden.

De sakkunnigas uttalande i denna fråga är av följande lydelse:

»Till en början bör nämnas, att ämbetsverket självt torde kunna vidtaga vissa åtgärder till avverkningskapacitetens höjande.

Sålunda synes nyhetsgranskningen kunna förenklas i fråga om patentansökningar, som förut prövats och godkänts i något land med nyhetsgranskning av åtminstone samma omfattning som inom vårt svenska patentverk. I dylika fall synes granskningen här kunna göras mindre ingående än eljest.

Åtgärder, som patentverket kan självt vidtaga.

Likaledes torde granskningen av patentansökningar i formellt avseende kunna förenklas. Det torde icke kunna bestridas, att det, åtminstone å vissa håll inom patentverket, förekommit, att alltför stor vikt fästs vid rent formella frågor. Under senare tid synes likväl en tendens till lättnad av den formella granskningen hava gjort sig gällande. Det synes lyckligt, om den sålunda visade tendensen följdes för framtiden.

Vidare må bland åtgärder till höjande av avverkningskapaciteten framhållas genomförandet, i den mån så låter sig göra, av en mera fullständig och enhetlig klassificering av olika länders patentskrifter än den, som nu förekommer.

Slutligen torde kvinnlig arbetskraft i större utsträckning, än nu är fallet, kunna tagas i anspråk för ordnandet av granskningsmaterialet och måhända även en del skrivningsarbete kunna överflyttas från ledamöterna till kanslipersonalen.

Då de här åsyftade åtgärderna torde bliva föremål för ämbetsverkets övervägande, anse vi oss sakna anledning att i vidare mån, än nu skett, ingå på dessa frågor.

I förevarande sammanhang torde huvuduppmärksamheten i stället böra ägnas åt sådana utvägar till behandlingstidens förkortande, vilka för sitt genomförande kräva statsmakternas medverkan.

Åtgärder, som kräva statsmakternas medverkan.

Balansens ned-
bringande.

Såsom ofrånkomligt framstår, att den nuvarande avsevärda balansen nedbringas och att åtgärder vidtagas, så att en dylik tyngande balans icke ånyo uppkommer. I sakens natur ligger, att, då en ledamot till behandling på sin rotel har ett avsevärt större antal ärenden, än som motsvarar hans avarbetningsförmåga, ett fördröjande måste ske i fråga om nyinkommande ärendens företagande till första behandling och att de ärenden, som efter vidtagen komplettering skola undergå fortsatt handläggning, nödvändigtvis komma att företagas till prövning vid en senare tidpunkt, än som skulle varit fallet, därest ett mindre antal ärenden föreläggat till behandling å roteln.

Givet är å andra sidan, att balansen till en del måste förefinnas. I den ovan lämnade sammanställningen av patentärenden har balansen uppdelats i den del, som inneligger hos de tekniska ledamöterna, och den övriga balansen. Sistnämnda balans utgöres till största delen av ärenden, som vila i avvaktan å svaromål på av ämbetsverket meddelade förberedande beslut. Av den balans, som ligger hos ledamöterna, måste en viss del förefinnas, motsvarande ledamöternas pågående arbete och nödig marginal för arbetets jämna gång.

Efter samråd med ämbetsverkets chef hava vi uppskattat den del av balansen, som bör avarbetas, till minst 5,000 ärenden. För vår del anse vi lämpligt, att denna del av balansen avarbetas under en period av 5 år.

Nytt system
för handlägg-
ning av patent-
ärenden i all-
mänhet i för-
enning med in-
rättande av en
besvärssavdel-
ning inom pa-
tent- och re-
gistrerings-
verket.

Beträffande de åtgärder, som i övrigt kunna vidtagas för att öka antalet i genomsnitt per ledamot avverkade ärenden, framstå såsom de betydelsefullaste sådana, som inverka på sättet för patentärendenas handläggning.

Undersökas bör därför, huruvida det system, som för närvarande tillämpas för handläggning av patentärenden, är det ur alla synpunkter mest ändamålsenliga.

Före omorganisationen år 1915 var ämbetsverkets chef ensam beslutande även i fråga om förberedande åtgärder. Den, som i första hand hade att granska ansökningen, avgav förslag till beslut. Därefter underkastade ledamoten — i vissa fall under samråd med annan ledamot — ärendet granskning och överlämnade detsamma till chefen under hemställan om beslut i en viss riktning. Mot detta system för ärendenas handläggning anfördes, att det innebar en onödig omständlighet i förfarandet och att förste granskarna hade ett alltför ringa inflytande på ärendenas avgörande.

Genom den år 1915 införda omorganisationen blev beslutanderätten i fråga om det slutliga avgörandet av patentärende kollegial, varemot granskarna (ledamöterna) ägde att på eget ansvar meddela de förberedande besluten. Byråchefen skulle, då ett ärende enligt ledamotens åsikt vore färdigt till avgörande, själv underkasta ärendet en ingående granskning, avseende icke blott att utröna, huruvida de närmaste förutsättningarna för det avsedda beslutet vore för handen, utan även hela ärendets behandling från första början. Då det snart nog visade sig ogörligt för byråchefen att i den avsedda omfattningen medhinna nämnda granskning, kom man så småningom att i stor utsträckning påfordra ärendenas föredragning av ledamot inför byråchefen. Denna praxis fastslogs i nu gällande instruktion, vilken emellertid jämväl förutsätter, att byråchefen skall kontrollgranska ärendena.

Omorganisationen år 1915 åstadkom alldeles givet en stor förenkling i handläggningen, i vad den avser förberedande beslut. I fråga om ären-

denas handläggning för slutligt avgörande torde emellertid det nya systemet, sådant det utvecklats sig, innebära i viss mån en försämring gentemot det föregående systemet, därigenom att på ledamoten lades att föredraga ärendena dels på avdelningen inför byråchefen och i förekommande fall den administrativa byrådirektören och dels i vissa fall jämväl inför generaldirektören.

Statens besparingskommitté föreslog i sitt ovan omnämnda betänkande, att — för nedbringande av antalet förelägganden och därigenom ernående av kortare handläggningstid — ledamot självständigt skulle äga besluta allenast intill två förelägganden i ett ärende. Ett i enlighet härmed ändrat handläggningssätt har ock alltsedan år 1925 tillämpats. Även om detta medfört, att föreläggandena gjorts mera fullständiga och att antalet förelägganden i någon mån nedbragts, torde vinsten härav icke uppväga den tidsförlust, som uppkommit därigenom att ett ärende, vari två förelägganden utfärdats, därefter vid varje förnyad handläggning skall av ledamoten föredragas inför byråchefen.

Vid överbägande av spörsmålet om det ändamålsenligaste systemet för handläggning av patentärenden hava vi kommit till det resultat, att det verksammaste sättet att öka ledamots avverkningskapacitet skulle vara, att åt ledamoten — vilken utför granskning och meddelar förberedande beslut samt alltså handlägger ärendena från första början — uppdragas att självständigt meddela patent. Ärenden, däri avslags- eller förfallobeslut ifrågasättas — vilka ärenden med nuvarande system föredragas av den tekniske ledamoten till en början inför byråchefen och därefter i närvaro av den senare jämte i förekommande fall den administrativa byrådirektören inför generaldirektören — skulle däremot av ledamoten föredragas inför avdelningschefen och, där ärendena så påfordra, en rättskunnig ledamot samt avgöras av avdelningschefen. Även ärende, vari invändning framställts, torde böra handläggas i sistnämnda ordning.

Såsom framgår av bifogade sammanställningar (Bil. A och B) beträffande förhållandena inom vissa främmande länders patentverk — vilka sammanställningar utförts, vad beträffar det tyska patentverket av en hos patent- och registreringsverket anställd tjänsteman såsom resultat av en studieresa, och vad beträffar en hel del andra länders patentverk av en på vår framställning därtill anmodad tjänsteman hos ämbetsverket med ledning av tillgänglig litteratur i ämnet — har i Tyskland och Österrike avgörandet av ärendena i första instans helt eller med vissa begränsningar lagts till samme tjänsteman, som utför granskningen.

Vi förbise givetvis icke, att vissa invändningar kunna göras emot en sådan förenkling av systemet för patentärendenas handläggning.

Vad först angår den ifrågasatta *befogenheten för avdelningschef att meddela avslags- och förfallobeslut*, anse vi, att man icke på denna punkt bör övergiva den nuvarande kollegiala behandlingsformen utan att samtidigt inrätta en *besvärsavdelning* inom patent- och registreringsverket. Frågan härom är icke ny. Ej mindre än tre olika långt gående förslag hava tidigare framförts beträffande inrättande av en dylik besvärsinstans, nämligen av patentlagstiftningskommittén i dess ovan åberopade betänkande av den 18 december 1912, av samma kommitté i betänkande den 13 juni 1919 med förslag till lag om patent m. m. och av besparingskommittén i dess meromnämnda betänkande.

Det första förslaget, patentlagstiftningskommitténs av år 1912, innebar inrättande inom ämbetsverket av en besvärsavdelning såsom högsta in-

stans i ärenden rörande det industriella rättsskyddet; denna skulle, såvitt patentärendena anginge, utgöras av verkets chef såsom ordförande, avdelningscheferna å de tekniska avdelningarna, icke-ständiga inom teknikens olika grenar speciellt kunniga ledamöter, förordnade av Kungl. Maj:t på viss tid, och såsom rättskunniga ledamöter avdelningscheferna å verkets varumärkes- och holagsavdelningar.

I sitt år 1919 avgivna betänkande framhöll patentlagstiftningskommittén, att medverkan av utomstående sakkunniga kunde vinnas på sådant sätt att patentmyndighetens plenum, förstärkt med visst antal utomstående av Kungl. Maj:t utsedda, i industriella förhållanden kunniga män, tjänstgjorde såsom ett slags mellaninstans; det förstärkta plenum hade kommittén tänkt sig lämpligen böra bestå av patentmyndighetens chef såsom ordförande, chefen för den patentavdelning, vars beslut underställdes plenum, såsom föredragande ledamot samt, såsom övriga ledamöter, minst en annan teknisk avdelningschef och minst lika många utomstående som de tekniska avdelningscheferna; i vissa frågor borde såsom rättskunnig ledamot deltaga chefen för ämbetsverkets administrativa och varumärkesavdelning.

Besparingskommitténs förslag slutligen innebar, att, med bibehållande av regeringsrätten såsom högsta instans, inom patentverket borde såsom en mellaninstans för patentärenden inrättas en besväravdelning, bestående av ämbetsverkets chef såsom ordförande, en ojävig byråchef å granskningsavdelning, den administrative byråchefen eller byrådirektören samt två ojäviga granskare (byrådirektörer) med sakkunskap inom den klass, det ifrågavarande ärendet tillhörde.

För vår del finna vi visserligen det år 1912 framförda förslaget ur olika synpunkter vara att föredraga framför de båda senare. Emellertid vill det synas, som om man, åtminstone tills vidare, skulle vinna en lämplig lösning genom att, med bibehållande av regeringsrätten såsom högsta instans, sammansätta besväravdelningen av hos patent- och registreringsverket anställda befattningshavare. I motsats till besparingskommittén hålla vi dock före, att dessa böra vara helt fristående från anmälningsavdelningarna. Behovet av utomstående sakkunskap synes kunna tillgodoses på den väg, instruktionen redan nu öppnar.

Besväravdelningens åligganden böra i första hand bestå i handläggning av från anmälningsavdelningarna genom besvär fullföljda avslags- och förfalloärenden. Härförutom synes emellertid, såsom i det följande närmare kommer att utvecklas, besväravdelningen underställningsvis böra pröva sådana ärenden, i vilka anmälningsavdelningarna funnit inkomna invändningar böra lämnas utan avseende. Till besväravdelningens åligganden bör ytterligare höra att avgiva utlåtanden i anledning av från regeringsrätten till ämbetsverket för yttrande remitterade besvärsmål ävensom att avgiva yttranden, som av domstolar begäras i mål rörande upphävande av patent, meddelande av tvångslicens eller intrång i patent. Slutligen bör besväravdelningen hava att handlägga ärenden, som angå författningar rörande patent.

Däremot hava vi ansett, att tillräcklig anledning icke föreligger att tillägga besväravdelningen befattning med andra på ämbetsverket ankommande ärenden.

Vad därefter angår besväravdelningens sammansättning, synes den samma böra utgöras av ämbetsverkets chef såsom självskriven ordförande

samt tre tekniska ledamöter, varjämte, där ärendes beskaffenhet sådant påfordrar, en rättskunnig ledamot bör ingå i avdelningen.

Beträffande ämbetsverkets chef skulle, enligt den ovan skisserade anordningen av patentärendenas handläggning, hans befattning med dylika ärenden bliva helt förlagd till besvärsavdelningen. Då denna befattning måste antagas bliva mera maktpåliggande och tidskrävande än för närvarande är fallet, synes genom ändring i ämbetsverkets instruktion möjlighet böra beredas honom att vinna befrielse från vissa mindre betydelsefulla göromål av mera löpande natur, såsom undertecknande av expeditioner i ärenden, i vilkas behandling han ej deltagit, m. m. Måhända kan det ock visa sig lämpligt att uppdraga åt en av cheferna för anmälningsavdelningarna att hava den närmaste tillsynen över dessa.

De tekniska ledamöterna böra erhålla till åliggande att föredraga dels besvärmål, dels kungl. remisser, dels ock ärenden, vari domstol infordrat yttrande, allt i den mån det icke gäller rent juridiska frågor. De tekniska ledamöterna böra representera olika områden inom de tekniska vetenskaperna. Föredragningsskyldigheten bör fördelas mellan ledamöterna under hänsynstagande till vars och ens sakkunskap. På vederbörande bör ankomma att uppsätta förslag till beslut i av honom föredraget mål.

Vad den rättskunnige ledamoten beträffar, torde på honom böra ankomma att föredraga och uppsätta förslag till beslut eller yttrande i mål och ärenden såvitt avse frågor av rent juridisk natur, ävensom deltaga i handläggning av övriga ärenden, vari förekomma juridiska spørsmål.

Då antalet mål eller ärenden, i vilka den rättskunnige ledamotens biträde erfordras, kan antagas bliva förhållandevis ringa, torde det vara tillräckligt, att åt någon inom ämbetsverket anställd rättskunnig befattningshavare uppdrages att tjänstgöra såsom ledamot i besvärsavdelningen vid handläggning av ifrågakomna mål och ärenden. Närmast till hands synes ligga, att detta uppdrag lämnas åt den administrative byrådirektören. Denne har med nuvarande handläggningssystem att såsom rättskunnig ledamot deltaga i patentärendenas behandling, då fråga är, att en ansökning om patent skall förklaras förfallen eller avslås på annan grund än enbart nyhetshinder eller att begäran om konventionsprioritet skall ogillas, samt att även eljest deltaga, då ärendes beskaffenhet synes påfordra juridisk kunskap. I den mån tjänstgöringen i besvärsavdelningen kan komma att medföra, att byrådirektören i större omfattning än för närvarande tages i anspråk för behandling av patentärenden, torde det icke vara ogörligt bereda honom motsvarande lättnad i övriga honom åvilande göromål.

Därest å den administrative byrådirektören skulle läggas nu omförmäld tjänstgöring inom besvärsavdelningen, synes uppgiften såsom rättskunnig ledamot å anmälningsavdelningarna böra överflyttas till sekreteraren. Med nuvarande handläggningssystem har sekreteraren, bland annat, att i formellt hänseende granska inkommande patentärenden, att i av honom utfärdat s. k. kort föreläggande eller i särskilt yttrande, som åtföljer handlingarna, då ärenden remitteras till vederbörande tekniske ledamot, anmärka föreliggande formella brister samt vidare att i vissa fall bevilja anstånd. Skulle å sekreteraren jämväl läggas uppgiften såsom rättskunnig ledamot å anmälningsavdelningarna, synes han böra befrias från vissa andra honom enligt nu gällande ordning åvilande göromål.

För beslutförhet i besvärsavdelningen skulle erfordras närvaro av förutom ämbetsverkets chef eller den rättskunnige ledamoten åtminstone två

tekniska ledamöter. Beslut bör fattas i enlighet med flertalets mening med utslagsröst för ordföranden. Inför besvärsavdelningen böra givetvis muntliga förhandlingar kunna förekomma, men därjämte synes avdelningen böra erhålla befogenhet att till utredning av visst ärende påkalla förhör med vittnen eller sakkunniga inför domstol.

Den, som till besvärsavdelningen fullföljer ett patentärende, bör enligt vårt förmenande därför erlägga en särskild avgift, besvärsavgift. Denna avgift, som bör avse att i någon mån täcka kostnaderna för besvärsavdelningen, hava vi tänkt böra utgå med 75 kronor.

Beträffande omfattningen av besvärsavdelningens göromål har man att utgå ifrån antalet för närvarande förefintliga mål och ärenden av de kategorier, som skulle komma under avdelningens behandling. För att giva en föreställning om frekvensen av dylika ärenden meddelas följande sammanställningar.

1. Antalet hos regeringsrätten under år 1925 och därefter anförda besvär över vägrade patent har varit:

1925	74	1928	85
1926	68	1929	113
1927	74		

2. Antalet av domstolar år 1922 och därefter hos patent- och registreringsverket begärda yttranden i mål rörande patent har utgjort:

1922	2	1926	3
1923	2	1927	—
1924	3	1928	3
1925	3	1929	2

3. Antalet patentärenden, i vilka invändningar inkommit, har utgjort:

1922	134	1926	125
1923	92	1927	144
1924	146	1928	153
1925	131	1929	147

Vid beräklandet på grundval av förestående sammanställningar av en blivande besvärsavdelnings arbetsbörda bör emellertid uppmärksammas, *dels* att antalet besvärmål och invändningsärenden med det ifrågasatta ändrade systemet för handläggning av patentärenden torde komma att öka, *dels* att antalet remisser från regeringsrätten torde komma att i viss mån minska, och *dels* att endast en del av invändningsärendena skola underställas besvärsavdelningen.

Beträffande besvärsavdelningens inverkan på regeringsrättens arbetsbörda är för övrigt att märka, att denna torde kunna antagas komma att även så till vida lättas, som de dit fullföljda ärendena böra inkomma i grundligare utrett skick än nu understundom lärer vara fallet.

Vad därefter angår *den ifrågasatta befogenheten för ledamot att självständigt meddela patent*, skulle denna anordning möjligen kunna tänkas medföra risk för att ledamot godkänner en ansökning, där en grundligare granskning eller riktigare prövning bort föranleda avslag eller förfalloförklaring.

Denna risk, som icke synes böra överskattas, bör enligt vårt förmenande begränsas därigenom att förskrift lämnas, att tvivelaktiga fall och sär-

skilt då ärenden, vari ledamot ifrågasätter frångående av någon förut fastslagen eller tillämpad princip, skola föredragas för avdelningschefen, samt att denne därjämte skall äga befogenhet att, där så anses påkallat, förordna om visst ärendes föredragning i angivna ordning.

För övrigt är att märka, att patent- och registreringsverkets prövning är byggd på uppbudsförfarande och att alltså de av saken intresserade äro i tillfälle att framställa invändning mot patentansökningen. För att ytterligare skapa skydd mot den nu omhandlade risken hava vi, på sätt ovan berörts, tänkt oss, att ärende, i vilket invändning förekommit, skall föredragas inför avdelningschef med beslutanderätt för denne och att, därest han anser, att dylikt ärende bör leda till patent, ärendet skall för prövning underställas besväravdelningen. Däremot hava vi icke ansett det påkallat eller lämpligt att medgiva fullföljd av dylikt ärende till regeringsrätten. Invändare, som icke fått sin invändning beaktad, bör, liksom envar annan som anser sin rätt vara genom patentet förnärmad, framdeles såsom nu vara hänvisad till att vid domstol föra talan om patentets ogillande.

Sammanfattning.

På grund av vad sålunda anförts få vi alltså föreslå, att systemet för handläggning av patentärenden ändras i sådan riktning, att på ledamot själv må ankomma att meddela patent samt på avdelningschef att meddela avslags- och förfallobeslut;

att inom patent- och registreringsverket inrättas en besväravdelning såsom instans mellan den första instansen, anmälningssavdelningarna, och regeringsrätten, sammansatt av ämbetsverkets chef såsom ordförande samt tre tekniska ledamöter och i förekommande fall en rättskunnig ledamot;

att till besväravdelningens åligganden skall höra att pröva hos avdelningen anförda besvär över anmälningssavdelnings avslags- och förfallobeslut, att underställningsvis pröva patentärende, vilket anmälningssavdelning trots inkommen invändning ansett böra leda till patent, att avgiva utlåtanden till regeringsrätten och domstolar i mål angående patent samt att handlägga ärenden, som angå författningar rörande patent; samt att särskild avgift för fullföljd till besväravdelningen stadgas.»

Såsom redan nämnts hava statskontoret, allmänna civilförvaltningens lönenämnd, kommerskollegium samt patent- och registreringsverket ävensom vederbörande intresserade organisationer yttrat sig över de sakkunnigas förslag.

Angivna yttranden.

Statskontoret har icke kunnat undgå finna det i viss mån betänkligt att åt anmälningssavdelnings ledamot anförtro att ensam besluta om patents meddelande. Emellertid hade jämväl föreslagits, att ärenden, däri avslags- eller förfallobeslut ifrågasattes eller i vilka invändning förekommit, skulle föredragas inför avdelningschef med beslutanderätt för denne. Vid sådant förhållande och då allmänheten så att säga själv kontrollerade besluten samt den föreslagna åtgärden torde vara ägnad att öka ledamots avverkningskapacitet, ansågo sig ämbetsverket i trots av sina betänkligheter böra förordna nu berörda förslag.

Att inom ett ämbetsverk inrätta en besväravdelning vore visserligen en anordning, som saknade motsvarighet på annat håll, men ämbetsver-

ket ansåge sig ej heller i detta avseende böra motsätta sig de sakkunnigas förslag.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har yttrat sig allenast om lämpligheten och skäligheten av föreslagna lönegradsplaceringar för patent- och registreringsverkets tjänstemän, för vilka förslag närmare redogörelse längre fram skall lämnas.

Samtliga organisationer, som av kommerskollegium beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, hava i princip ställt sig välvilliga mot förslagen.

Flertalet handelskamrar ävensom *Jernkontoret* och *Sveriges industriförbund* betona mer eller mindre eftertryckligt önskvärdheten och lämpligheten av den föreslagna besvärssavdelningen. Två handelskamrar och *Jernkontoret* ifrågasätta dock, huruvida icke med denna avdelning lämpligen borde adjungeras utomstående, speciellt sakkunniga personer. Handelskammaren i Örebro betonar vikten av att avdelningens utlåtanden utförligt motiverades.

Svenska teknologföreningen framhåller som ett önskemål, att patentsökande efter föredragning av hans ärende på avdelning, därest resultatet av föredragningen gått i för honom ogynnsam riktning, alltid borde erhålla meddelande därom, innan definitivt beslut fattades.

Enligt denna förening borde vidare anmälningsavdelning efter invändning alltid fatta ett motiverat beslut, varefter såväl invändare som sökande under enahanda villkor hade att överklaga detta beslut hos besvärssavdelningen. Underställning av ärende, som av anmälningsavdelning trots inkommen invändning ansetts böra leda till patent, borde däremot icke nödvändigtvis förekomma.

Slutligen borde besvärssavdelningen icke blott kunna besluta om avslag eller godkännande av i underinstansen föreliggande patentanspråk utan även hava att pröva andra under behandlingen framställda yrkanden, avseende exempelvis mera begränsade anspråk.

Kommerskollegium har för egen del i föreliggande ämne anfört i hudsak följande.

De sakkunnigas förslag hade i allmänhet omfattats med gillande. Det torde visserligen icke kunna bestridas, att den föreslagna ändringen i det nuvarande systemet för handläggning av patentansökningarna kunde medföra en viss risk för större ojämnhet i behandlingen av inkomna ansökningar. Det vore även tänkbart, att vissa granskande ledamöter, för att undgå att få ett avslag å inlämnad ansökan underkänt av den föreslagna besvärsinstansen, kunde föranledas till att i någon mån eftergiva på strängheten i kravet om anmäld uppfinnings patenterbarhet.

Även med beaktande av dessa olägenheter syntes den föreslagna förenklingen i behandlingssättet medföra så stora fördelar, att kollegium icke tvekade att förordna detsamma.

Förslaget om upprättande av en besvärsinstans inom själva patent-

verket hade allmänt hälsats med tillfredsställelse på intresserat håll såsom ägnat att tillmötesgå en inom industriella och uppfinnarkretsar länge närd önskan. Åtgärden i fråga hade av Sveriges industriförbund betecknats såsom en ofrånkomlig nödvändighet med hänsyn till det föreslagna förenklade handlägningsförfarandet i fråga om ansökningarna. Emot besvärinstansens arbetsuppgifter och arbetssätt hade emellertid framställts vissa erinringar och önskemål såväl i fråga om besvär över avslag å ansökan som beträffande invändares rätt att fullfölja sin talan hos besvärssavdelningen. Av svenska teknologföreningen, bland andra, hade sålunda yrkats, att anmälningsavdelnings beslut, innebärande *avslag* å ansökan, skulle utförligt motiveras, så att sökande, som ansåge sig böra hos besvärssavdelningen fullfölja sin ansökan, måtte bli i tillfälle bemöta denna motivering. Detta yrkande, som torde kunna tillgodoses genom ett stadgande i patentverkets instruktion, ansåge kollegium förtjäna beaktande.

Rörande *invändares* rätt till fullföljande av besvär hade även skilda meningar yppats. Enligt de sakkunnigas förslag skulle patentärende, i vilket invändning förekommit, föredragas inför avdelningschef med beslutanderätt för denne, varvid dock, därest invändningen ansåges böra lämnas utan avseende och ansökningen alltså böra leda till patent, ärendet skulle för prövning underställas besvärssavdelningen. Svenska teknologföreningen ansåge, att hithörande bestämmelser borde förtydligas, så att invändares möjlighet och rätt att fullfölja sin talan hos besvärssavdelningen bättre tillgodosåges. Man borde sålunda kunna fordra, att ett ställningstagande av den nedre instansen, som ginge mot invändares yrkanden, likaledes utförligt motiverades samt att invändaren bereddes enahanda rätt som sökanden att hos prövningsinstansen bemöta motiveringen för avslag å respektive yrkanden.

Kollegium finge erinra därom att enligt patentlagstiftningskommitténs på sin tid avgivna betänkande — i vilket ävenledes förordades införande av en besvärssinstans i patentverket ehuru med något annan sammansättning än den av de sakkunniga nu förordade — patentsökande och invändare medgävos enahanda rätt till anförande av besvär hos regeringsrätten över beslut av besvärssinstansen, som gått dem emot. Mot detta förslag hade vissa kommittéledamöter anfört reservation, vari yrkades, att invändares rätt till besvär hos regeringsrätten skulle utgå. Kollegium hade i avgivet utlåtande anslutit sig till reservanternas mening, vilken nu även omfattats av de sakkunniga.

Med hänsyn till den sålunda begränsade besvärsrätten för invändare ville det synas kollegium lämpligt och riktigt, att dennes rätt och möjligheter att utföra sin talan hos den nya besvärssinstansen, på sätt av teknologföreningen antytts, närmare preciserades.

Även i de till patent- och registreringsverket inkomna yttrandena tillstyrkes de sakkunnigas förslag i huvudsakliga delar.

Svenska uppfinnareföreningen vill emellertid såsom ett önskemål uppställa, att, om vid ärendes föredragning inför avdelningschef patent ej ansåges kunna meddelas, sökanden måtte genom föreläggande erhålla kännedom därom, innan ärendet slutgiltigt avgjordes.

Beträffande besvärshöjningen hävdar föreningen vidare den principiella ståndpunkten, att större inflytande borde beredas den utomstående tekniska sakkunskapen genom att alltid minst en utom patent- och registreringsverket stående sakkunnig vore tillstädes och beslutdelaktig.

Även *svenska föreningen för industriellt rättsskydd* anser det vara en stor fördel, om — åtminstone i framtiden — besvärshöjningen kunde förstärkas med utomstående sakkunniga inom teknikens olika grenar såsom icke-ständiga ledamöter.

Svenska patentombudsföreningen framhåller såsom synnerligen önskvärt, att ärende, däri avslagsbeslut ifrågasattes, icke avsloges utan att sökanden först erhöle ett ytterligare föreläggande.

Patent- och registreringsverkets tjänstemannaförening anför, att det måhända kunde synas betänkligt att åt enskilda ledamöter uppdraga att självständigt bevilja patent. Emellertid lämnade ju förslaget ett ingående rum för avdelningschef att kontrollera ledamöternas arbete. Denne ägde nämligen förordna om föredragning inför sig av vilket ärende som helst. Tid till sådan kontroll borde finnas tillräcklig, sedan han enligt förslaget befriats från handläggning av alla ärenden, som ledde till patent, från alla remisser till regeringsrätten och från ej minst de visserligen fåtaliga men synnerligen betungande domstolsremisserna. Vidare finge framhållas, att förslaget föreskreve generell föredragningsskyldighet i tvivelaktiga eller principiellt viktiga fall samt i alla ärenden, vari invändning framställdes.

I och för avhjälpande av de påtalade olägenheterna med avseende å arbetssättet å patentavdelningarna särskilt den ofta anmärkta bristen på enhetliga principer vid patentärendenas avgörande, syntes den föreslagna besvärshöjningen kunna lämna ett beaktansvärt stöd.

Patent- och registreringsverket har utlåtit sig på följande sätt.

Vad till en början anginge de åtgärder, som för nedbringande av behandlingstiden enligt de sakkunnigas mening kunde ankomma på ämbetsverket självt och varom de sakkunniga lämnat vissa antydningar i sitt betänkande, skulle det givetvis bliva ämbetsverket angeläget att vidtaga samma åtgärder, i den mån så låte sig med fördel göra.

Vidkommande därefter de sakkunnigas övriga förslag hade den föreslagna rätten för ledamoten att självständigt meddela patent icke framkallat några större betänkligheter i de avgivna yttrandena. Såsom de sakkunniga förutsatt, torde också möjlighet finnas att genom vissa bestämmelser möta den risk, som skulle kunna tänkas ligga i nämnda ändring. Givetvis måste emellertid stora krav ställas på de personer, åt vilka ledamotskap anförtroddes.

Beträffande ärendenas behandling inför avdelningschefen hade i vissa yttranden påpekats, att en ansökan ej skulle kunna avslås eller förklaras förfallen, utan att sökanden dessförinnan genom särskilt föreläggande erhållit meddelande om avdelningschefens uppfattning. Ehuru det visserligen måste erkännas, att detta skulle innebära en viss fördel för sökanden, ansåge sig dock ämbetsverket, med hänsyn särskilt till därav uppkommande ökning i ämbetsverkets arbetsbörda och motsvarande minskning i det totala antalet slutligen avgjorda ärenden, icke kunna tillstyrka vad sålunda hemställts.

Av enahanda anledning torde ej heller böra, såsom i ett till kommerskollegium avgivet yttrande blivit ifrågasatt, fordras, att avslags- och förfallobeslut, som avdelningschef meddelade, skulle vara lika fullständigt motiverade som patent- och registreringsverkets utlåtanden till Kungl. Maj:t över anförda besvär eller de blivande utslagen av besvärsavdelningen. Att en sådan fordran skäligen icke kunde uppställas, syntes även vara de sakkunnigas mening.

Den av de sakkunniga föreslagna anordningen med underställning av ärende, i vilket invändning framställtts men avdelningschefen funne patent böra meddelas, ansåge ämbetsverket — under förutsättning att i verkets instruktion nödiga garantier uppställdes för behörigt iakttagande av invändarens rätt — vara att föredraga framför ett sådant ordnande av saken, att besvärsrätt tillerkändes invändaren. Givetvis borde emellertid underställning med därav följande tidsutdräkt ej ifrågakomma för sådana fall, där invändaren t. ex. endast påfordrat strykande av visst patentanspråk och sökanden i anledning därav avstått från detta anspråk.

Inrättandet av en besvärsinstans inom ämbetsverket hade länge varit ett önskemål inom intresserade kretsar. Väl skulle det kunna ifrågasättas, huruvida ej, såsom tidigare föreslagits, utomstående — till ämbetsverket icke hörande — sakkunniga borde hava säte och stämma i besvärsavdelningen, för vilken händelse denna möjligen skulle kunna tänkas såsom sista instans. Mot vad i betänkandet härutinnan anförts funne sig ämbetsverket icke nu böra göra någon hemställan i nämnda riktning.

Ej heller hade ämbetsverket något att invända i fråga om de arbetsuppgifter, som enligt betänkandet skulle tillkomma besvärsavdelningen.

Det av de sakkunniga framlagda utkastet till lagtext torde, vad besvärsavdelningen anginge, böra dels förtydligas i fråga om reglerna för beslutförhet, dels ock kompletteras med en bestämmelse om rätt i ett underställt invändningsärende för sökanden att, därest besvärsavdelningens beslut gått honom emot, fullfölja talan hos Kungl. Maj:t.

Mot förslaget om befogenhet för ledamot att själv meddela patent har byråchefen i patent- och registreringsverket F. S. Linroth uttalat *avvikande mening*. På sätt längre fram närmare skall utvecklas kommer vid bifall till de sakkunnigas förslag i denna del antalet tjänstemän vid patentavdelningarna att rätt så väsentligt ökas. Förslagets genomförande

torde därvid bland annat medföra, att, så vitt nu kan bedömas, även ett mindre antal jämförelsevis nyligen anställda extra ordinarie befattningshavare kommer att förordnas till ledamöter.

Linroth har nu till en början anmärkt, att ämbetsverkets tekniska ledamöter av naturliga skäl i allmänhet saknade eller endast innehade en relativt knapp administrativ skolning. Denna olägenhet bleve enligt Linroths mening i än högre grad kännbar, därest de tekniska ledamöterna skulle beklädas med betydligt vidgad befogenhet att självständigt handla å ämbetsverkets vägnar.

Med hänsyn härtill ifrågasätter Linroth en disposition av den föreslagna tekniska arbetskraften, som i viss mån tenderar åt den år 1914 tillkomna och, såsom han uttrycker sig, för normala förhållanden avsedda organisationen, nämligen att endast de 12 tekniska byrådirektörerna skulle fungera såsom föredragande, under det att övriga tjänstemän i lägre grader skulle uteslutande ägna sig åt teknisk nyhetsgranskning av patentansökningar.

Personalen å en teknisk rotel skulle då i regel komma att bestå av en byrådirektör såsom rotelföreståndare och föredragande samt ett antal (3 å 5) granskare. De av granskarna, som befordrats till ordinarie tjänstemän eller eljest ansåges hava vunnit för ändamålet erforderlig mognad, skulle utföra granskningen under eget ansvar, så att rotelföreståndaren skulle vid ärendenas handläggning kunna utan vidare begagna sig av deras granskningsresultat. Givetvis skulle han dock hava rätt, och även skyldighet, att, om han funne anledning därtill, kontrollera ifrågavarande granskningar, liksom han alltid skulle öva ingående kontroll över den granskning, som utfördes av granskare, som ej granskade under eget ansvar. Själv skulle han även i den mån hans tid det tillåte utföra granskning i första hand, ehuru han givetvis ej skulle kunna medhinna detta i ens tillnärmelsevis samma omfattning som de tränade, uteslutande med dylikt arbete sysselsätta granskarna. Till följd av den ostördhet, varmed dessa senare finge ägna sig åt sin uppgift, syntes man dock väl kunna förvänta, att granskningsnumerären för envar av dem komme att vida överstiga vad en ensam rotelföreståndare beräknats skola i berörda avseende medhinna. En på ovan antytt sätt inrättad rotel borde därför och även på grund av specialiseringen i övrigt i arbetet kunna medhinna att behandla åtminstone lika många ärenden som samma personal splittrad på enmansrotlar.

*Departements-
chefen.*

Då jag nu går att för egen del yttra mig över det föreliggande förslaget till patent- och registreringsverkets omorganisation och övriga därmed sammanhängande spörsmål, vill jag till en början uttala, att jag anser det vara av största vikt, att dessa frågor skyndsammast erhålla sin lösning. Med hänsyn till det industriella rättsskyddets betydelse för näringslivet framstår det som ett oeftergivligt krav, att patentväsendet i

organisatoriskt hänseende smidigt anpassas efter utvecklingens gång, så att en snabbare handläggning av patentärendena ernås utan eftersättande av noggrannheten.

Att arbetet inom patent- och registreringsverket, kvantitativt sett, är synnerligen betydande torde utan vidare framgå av de siffror, som anförts i de sakkunnigas betänkande. Det är emellertid även i kvalitativt hänseende krävande. Granskningen av patentansökningarna icke blott kräver omfattande tekniska kunskaper utan ställer även stora fordringar på vederbörandes vakenhet och omdöme. Det gäller först att efter ett uppmärksam studium av patentlitteraturen konstatera den ifrågavarande uppfinningens nyhet gent emot redan kända anordningar eller förfaranden och sedermera att bedöma, huruvida det nya, som finnes föreligga och som ofta kan synas till sin innebörd vara av relativt ringa betydelse, medför en sådan teknisk effekt, att detsamma bör erhålla patentskydd. Även en del andra spörsmål bliva vid denna granskning föremål för omprövning, men det sagda torde giva en tillräcklig antydning om det maktpåliggande och grannliga arbete, som tjänstemännen hos patent- och registreringsverket hava att utföra.

Genom den särskilt under högkonjunkturen inträdda väsentliga ökningen av antalet inkomna patentansökningar har ämbetsverket haft att kämpa med stora svårigheter vid fullgörandet av sina åligganden. Antalet patentärenden har stegrats vida utöver vad ämbetsverkets personal med nu rådande arbetssätt för dessa ärendens handläggning kunnat avverka. Den oundvikliga följden har också blivit en år från år ökad balans av oavgjorda ansökningar. Detta dröjsmål med ärendenas avgörande måste otvivelaktigt, såsom de sakkunniga närmare utvecklat, vara till väsentlig skada för den patentsökande allmänheten. Med hänsyn härtill anser jag nödvändigt att snarast möjligt genom en omläggning av ämbetsverkets såväl organisation som arbetssätt söka undanröja nämnda missförhållande.

På sätt de sakkunniga erinrat, är förfarandet i fråga om patents meddelande enligt den i olika länder gällande lagstiftningen i ämnet ordnat efter i huvudsak två olika system, nämligen anmälningsförfarandet och förprövningsförfarandet. Enligt det förra föregås patentmeddelandet i regel icke av någon annan prövning än huruvida ansökningen uppfyller lagens fordringar i formellt hänseende. Enligt förprövningsförfarandet åter underkastas uppfinningen en granskning, därvid vederbörande patentmyndighet tillser, om sådana förutsättningar äro förhanden, att ett giltigt patent kan meddelas. Sistnämnda förfarande användes utom i vissa andra länder även i Sverige och har här tillämpats alltsedan gällande patentförordnings ikraftträdande. Därest man i vårt land överginge till enbart ett anmälningsförfarande, skulle därigenom visserligen uppnås en väsentlig inskränkning i patent- och registreringsverkets arbete. En sådan systemförändring torde emellertid, såsom redan tidigare

vid olika utredningar rörande ämbetsverket och nu senast jämväl av de sakkunniga och i åtskilliga över deras betänkande avgivna yttranden framhållits, få anses utesluten.

Även med bibehållande av det hittills tillämpade förprövningsförfarandet borde emellertid ett bättre arbetsresultat inom patentverket kunna uppnås. Att väsentliga brister vidlåda verkets arbetsförhållanden torde nämligen vara ovedersägligt. Särskilt må framhållas, att den nuvarande behandlingen av patentärendena måste anses vara onödigt tung, enär för varje beslut om en ansöknings godkännande till kungörande eller patent fordras samverkan av avdelningschefen, vederbörande tekniske ledamot och i förekommande fall den rättskunnige ledamoten. I tveksamma fall eller om olika meningar yppa sig eller där fråga är om en ansöknings avslående eller förklarande förfallen på grund av patentförordningens föreskrifter, fordras samverkan av generaldirektören, avdelningschefen, vederbörande tekniske ledamot och i förekommande fall den rättskunnige ledamoten. Att en sådan procedur skall icke oväsentligt fördröja ärendenas avgörande framgår med all tydlighet av bland annat den oupphörligt växande balansen av oavgjorda ärenden.

I syfte att förkorta den nuvarande långa behandlingstiden av patentärendena hava de sakkunniga, jämte det att de förordat vissa åtgärder, som patent- och registreringsverket självt kunde vidtaga, ifrågasatt införande av ett nytt system i fråga om arbetssättet för patentärendenas handläggning. Enligt detta förslag skulle på ledamot ankomma att meddela patent samt på avdelningschef (byråchef) att meddela avslags- och förfallobeslut, dock med den begränsning i ledamots befogenhet, att avgörandet av ansökning, mot vilken invändning gjorts, alltid skulle ankomma på avdelningschef. I samband härmed skulle i ämbetsverket inrättas en *besvärsavdelning* såsom instans mellan anmälningssavdelningarna och regeringsrätten, sammansatt av ämbetsverkets chef såsom ordförande samt tre tekniska ledamöter och i förekommande fall en rättskunnig ledamot. Till besvärsavdelningens åligganden skulle höra *att* pröva hos avdelningen anförda besvär över anmälningssavdelnings avslags- och förfallobeslut, *att* underställningsvis pröva patentärende, vilket anmälningssavdelning trots inkommen invändning ansett böra leda till patent, *att* avgiva utlåtanden till regeringsrätten och domstolar i mål angående patent *samt att* handlägga ärenden, som anginge författningar rörande patent. För fullföljd av talan till besvärsavdelningen skulle bestämmas en avgift av 75 kronor.

I fråga om de åtgärder, som patent- och registreringsverket enligt de sakkunnigas mening självt skulle kunna genomföra för avverkningskapacitetens höjande, noterar jag med tillfredsställelse ämbetsverkets uttalade avsikt att vidtaga dylika åtgärder, i den mån så låter sig göra.

Beträffande de sakkunnigas förslag till omläggning av arbetssättet för patentärendenas handläggning får jag, med framhållande av att chefen

för justitiedepartementet senare i dag torde komma att anmäla frågan om de av samma förslag betingade ändringarna i patentförordningen, för min del uttala, att detta förslag — ehuru väl i och för sig måhända ett radikalt grepp på frågan — likväl torde vara den bäst framkomliga vägen för att nedbringa den långa behandlingstiden och öka ledamöternas avverkningskapacitet. Ifrågavarande förslag, som i allt väsentligt vunnit anslutning av patentverket och kommerskollegium samt de hörda industriella och tekniska organisationerna, finner jag mig därför böra i princip förorda till genomförande.

Gent emot den av en reservant inom patent- och registreringsverket uttalade åsikten, att befogenhet att meddela patent borde inskränkas till enbart byrådirektörerna, vill jag framhålla, att, enligt vad jag förvissat mig om, syftet med den föreslagna omorganisationens genomförande otvivelaktigt skulle komma att i väsentliga delar äventyras, därest man, på sätt reservantens förslag innebär, skulle så att säga taga endast ett halvt steg till förevarande frågas lösning. Jag vill därtill lägga, att, såsom av den redan lämnade redogörelsen framgår, genom besvärsavdelningens inrättande samt i ämnet gällande och ytterligare förutsatta instruktiva bestämmelser möjlighet finnes att bemästra den risk, som torde ha legat till grund för de av reservanten hysta betänkligheterna.

Vidkommande de från några håll framställda önskemålen beträffande rätt för sökande att, innan ansökning avslås eller förklaras förfallen, erhålla meddelande därom jämte en mera fullständig motivering för utav avdelningschef meddelade avslags- och förfallobeslut har patent- och registreringsverket, med hänsyn till därav uppkommande ökning i ämbetsverkets arbetsbörda och motsvarande minskning i antalet slutligen avgjorda ärenden, förklarat sig icke kunna tillstyrka, att bestämmelser av antydd innebörd bliva meddelade. Väl synes mig, som om ifrågavarande önskemål i och för sig vore värda beaktande. Emellertid har patent- och registreringsverket gjort gällande, att ett tillmötesgående av nämnda önskemål skulle kunna i sin mån motverka syftet med de nu föreslagna reformerna i avseende å arbetssättet. Med hänsyn härtill torde dessa spörsmål nu böra lämnas åsido och lämpligen upptagas i samband med frågan om övriga av omorganisationen betingade ändringar i verkets instruktion.

Med avseende å besvärsavdelningen har från vissa håll ifrågasatts, dels att utomstående sakkunniga borde beredas plats i avdelningen, dels ock att underställning av ärende, i vilket avdelningschefen trots invändning funnit patent böra meddelas, icke skulle äga rum utan invändaren i stället i sådana fall tillerkännas besvärsrätt. Då dessa erinringar torde komma att behandlas av chefen för justitiedepartementet vid anmälan senare i dag av frågan om vissa ändringar i gällande patentförordning, föranleda de icke nu något uttalande från min sida.

Jag övergår härefter att behandla ett annat av de sakkunniga — utöver den redan omhandlade mera generella förenklingen av patentärendenas handläggning — framlagt förslag, som enligt de sakkunnigas mening ytterligare skulle bidra till att förkorta vissa patentansökningars behandlingstid. Härvid syftar jag på sådana ansökningar, vilka, utan att uttryckligen återkallas, dock icke fullföljas av sökandena.

Beträffande nu avsedda ansökningar hava de sakkunniga anfört följande:

Avförande av
vissa ärenden
med återupp-
livningsrätt.

»Denna fråga uppmärksammades på sin tid av statens besparingskommitté och gjordes av denna till föremål för en ingående utredning, utmynnande i ett förslag, som likväl icke föranlett till någon åtgärd.

Ur kommitténs utlåtande må i denna del följande här återgivas:

I fråga om utgången av ett patentärende i patentverket finnas följande möjligheter. Ansökningen kan bifallas, den kan avslås, den kan förklaras förfallen eller den kan avföras. Den sistnämnda eventualiteten inträffar, bland annat, när vederbörande återtager sin ansökning, och försiggår genom en enkel expeditionsåtgärd.

Ett inom patentverket mycket ofta förekommande fall är, att den sökande underlåter att fullgöra verkets förelägganden, d. v. s. uraktlåter att svara, eller inlämnar en svarsskrivelse, i vilken han, vanligen utan närmare motivering, överlämnar ärendet till verkets beslut. I dylika fall företager vederbörande granskare en ny prövning av ärendet. Denna prövning resulterar någon gång i att ansökningen trots det givna föreläggandet godkännes i befintligt skick eller att ett nytt, annorlunda avfattat föreläggande gives och att ett patent till sist kan beviljas. Detta lär emellertid vara ett undantagsfall. I regel är ärendet i ett sådant skick, att ansökningen bör avvisas antingen genom avslags- eller förfallobeslut. Ett dylikt beslut fattas efter föredragning i första hand inför byråchefen och i andra hand inför generaldirektören och byråchefen. I förfallobeslut ävensom avslagsbeslut, som grundar sig på juridiska skäl, deltagar även byrådirektören på administrativa avdelningen.

De patentärenden, som avslås eller förklaras förfallna efter fullständigt svaromål, äro för närvarande ganska få — det stora flertalet avslagna och förfallna ärenden tillhöra den kategori, där föreläggande icke alls fullgjorts eller där ärendet, på sätt nyss antytts, överlämnats till verkets beslut. Anledningen till att svar ej avgives lär ofta vara den, att sökandena ej vilja underkasta sig det besvär, som är förenat med ett formellt återtagande av ansökningarna. Det kan också inträffa, att vederbörande ombud ej lyckas erhålla besked från sökanden, huruvida och i vad mån ansökningen skall fullföljas. Om nu ombudet återtager ansökningen och densamma avföres, är ärendet slutgiltigt avklippt och någon annan möjlighet att återupptaga ärendet än genom ny ansökan finnes icke. Om däremot ombudet i stället för att återtaga ansökningen underlåter att svara eller överlämnar ärendet till beslut, vet han, att påföljden i regel blir avslag eller förfalloförklaring, då rätten att anföra besvär — eventuellt med omskrivna patentanspråk — alltid står öppen. Det är helt naturligt, att denna för sökanden bekvämare och samtidigt gynnsammare men för patentverket vida besvärligare utväg i regel skall anlitas.

I detta onödigt dyrbara förfaringssätt i fråga om ärenden, som sökandena i regel själva betrakta som övergivna, synes en ändring kunna ifrågasättas.

Närmast till hands kunde det då synas ligga att — i likhet med vad som sker i ett flertal länders patentverk — betrakta de ärenden, i vilka svar ej alls inkommit, såsom återtagna och avföra dem genom en expeditiöns-åtgärd. En sådan utväg skulle emellertid sannolikt föga hjälpa, då ombuden för att åt sina klienter bereda största möjliga rörelsefrihet skulle, i stället för att låta svar utebliva, göra till regel att överlämna ärendena till beslut.

Ett bättre resultat torde kunna vinnas, om det senast antydda systemet utvecklas på det sätt, att i de ärenden, vilka avföras på grund av uteblivet svar, åtminstone samma rörelsefrihet beviljas som i de efter sökandens begäran om beslut avslagna eller förfalloförlämnade ärenden. En dylik anordning har på senare tid börjat tillämpas på sina håll i utlandet. I Tjeckoslovakiet avföres icke ett ärende, i vilket svar ej inkommit, förrän en månad efter svarsterminens utgång, d. v. s. den för avslagna ärenden gällande besvärstiden. I Österrike har man gått längre. Medan besvärstiden för avslagna ärenden även i detta land är en månad, gäller för ärenden, i vilka svar ej ingått, den bestämmelsen, att ärendena anses återtagna men återupplivas med sin ursprungliga giltighetstid, om sökanden inkommer med svar inom fyra månader efter anståndstidens utgång, därvid emellertid tillika skall erläggas ny inlämningsavgift.

Om motsvarande system infördes här, skulle en ansökning, efter det föreläggande lämnats obesvarat, avföras, dock med rätt för sökanden att inom en tid av fyra månader få densamma återupplivad. Efter upplivningen behandlas ansökningen å vederbörande rotel med fortsatt granskning. För ansökning om återupplivning borde särskild avgift stadgas.

En olägenhet med systemet är, att under fyra månader det är oavgjort, om en ansökning lever eller är död, vilket kan hava betydelse för nyhetsgranskningen, nämligen om eventuell kollisionshänvisning skall givas med hänsyn till ansökningen. I viss mån kan detsamma dock sägas gälla f. n. under besvärstiden i fråga om ansökningar, som avslagits eller förklarats förfallna.

Dessa upplysningar lämna det intryck, att det är svårt att på förhand bedöma, i vad mån ett återupplivningsförfarande kan väntas påskynda behandlingen av patentansökningarna. — — —

Besparingskommitténs förslag i denna del mottogs i de avgivna yttrandena, till vilka vi tillåta oss att härutinnan hänvisa, i stort sett ganska välvilligt, även om på en del håll effektiviteten av det föreslagna förfarandet sattes i fråga och den av kommittén själv påpekade därmed förenade olägenheten ytterligare underströks.

För att bedöma huru den sålunda ifrågasatta åtgärden skulle komma att verka, må här lämnas följande uppgifter, framkomna vid en undersökning beträffande de under år 1921 inkomna patentansökningarna. Av de 4,469 inkomna ansökningarna hava 2,132 lett till patent och 2,322 vägrats patent, under det att av återstoden 4 bilagts andra ansökningar och 11 alltjämt äro på prövning beroende. Av de ansökningar, som vägrats patent, hava 735 avslagits, 201 förklarats förfallna och 1,386 avförts. Såvitt man kunnat finna av ämbetsverkets diariier, hava av de avslagna ansökningarna 360 (49 procent) avgjorts, utan att sökanden inkommit med svar på det senast meddelade föreläggandet, och utgör beträffande de förfalloförlämnade motsvarande siffra 151 (75 procent).

Av denna utredning erhålles icke uppgift om huru många patent tillkommit, utan att sökanden besvarat sista föreläggandet. Icke heller

framgår därav, i huru många fall sökanden, utan att lämna svaromål i sak, överlämnat ärende till verkets beslut. Ärenden av sistnämnda slag skulle emellertid även med den nya ordningen komma att materiellt prövas.

Ehuru det givetvis icke är möjligt att på förhand med bestämdhet yttra sig om effektiviteten av institutet avförande i förening med återupplivningsrätt, våga vi dock med stöd av den gjorda undersökningen hålla för sannolikt, att institutet i fråga är ägnat att bereda en icke oväsentlig lättnad i patentavdelningarnas arbetsbörda och för den skull värt att taga fasta på såsom ett led i strävandena att förkorta patentansökningarnas behandlingstid.

Införes det föreslagna institutet, bör särskild avgift för ansöknings återupplivande stadgas, och hava vi tänkt denna avgift böra sättas till 50 kronor.

Sammanfattning.

Vi få alltså i denna del föreslå, att i patentförordningen vidtagas sådana ändringar, att patent- och registreringsverket skall äga rätt att, därest i patentärende meddelat föreläggande av sökanden lämnas obesvarat, avföra ärendet, dock att sökanden skall äga rätt att inom fyra månader efter avförandet mot erläggande av särskild avgift få ärendet återupplivat.»

Avgivna yttranden.

I flertalet av de till kommerskollegium samt patent- och registreringsverket inkomna yttrandena har hemställts, att det föreslagna avförandet i vissa fall av patentansökningar icke måtte göras obligatoriskt. Även *kommerskollegium* har förordnat en sådan ändring i förslaget. *Patent- och registreringsverket* har däremot uttalat, att nu ifrågavarande förslag avsevärt skulle befordra ärendenas skyndsamma behandling i allmänhet och sålunda bidra till att förekomma en tyngande balans. Förslaget tillstyrktes därför av ämbetsverket. Då avsikten varit, att endast sådant ärende, i vilket svar å föreläggande helt uteblivit, skulle avföras, samt den nuvarande möjligheten att erhålla anstånd med besvarandet av ett föreläggande borde bibehållas, syntes anledning saknas att, såsom i vissa av de inkomna yttrandena hemställts, utbyta det i de sakkunnigas utkast till lagtext i detta sammanhang använda ordet »skall» till »äge». För vinande i full utsträckning av önskvärd enkelhet med ty åtföljande tidsbesparing vore det nämligen av vikt, att avförandet skedde så att säga automatiskt. En viss motsvarighet härtil finnes redan enligt gällande patentförordning (7 § 3 stycket) för det fall att en sökande ej inom föreskriven tid erlade stadgad utfärdnings- och stämpelavgift. *Patent- och registreringsverkets tjänstemannaförening* anför, att, då det arbete, som för närvarande måste nedläggas på dylika ansökningar för föredragning till avslag eller förfall eller i undantagsfall för beviljande av patent, komme att ersättas med en enkel expeditionsåtgärd, en viss avbelastning i arbetet otvivelaktigt komme att äga rum.

Beträffande den av de sakkunniga föreslagna återupplivningsavgiften av 50 kronor har *svenska uppfinnareföreningen* hemställt, att denna måtte sänkas till högst 25 kronor. Det förstnämnda beloppet ansåge föreningen

nämligen vara betydligt för högt, när det bland annat väl kunde tänkas, att från patentverket avgivet föreläggande ej komme patentsökanden tillhanda på grund av omständigheter, vartill sökanden vore utan skuld, exempelvis genom någon tillfällig felaktighet hos postgången, och att ansökningen i sådant fall bleve avförd på grund av en oavsiktlig försummelse att avgiva svar. *Patent- och registreringsverket* uttalar, i anledning av nämnda yttrande, att en dylik sänkning av återupplivningsavgiften näppeligen vore av förhållandena motiverad men å andra sidan ej heller av beskaffenhet att mera avsevärt inskränka på ämbetsverkets ekonomi.

De sakkunnigas förslag till förenklad behandling av sådana ansökningar, som, utan att återkallas, dock icke fullföljas av sökanden, lärer otvivelaktigt kunna medverka till en ökning av ämbetsverkets arbeteffekt. Jag finner mig därför böra i huvudsak tillstyrka förslaget härutinnan. Genom den möjlighet att få ett sålunda avfört ärende återupplivat till ny behandling, som enligt förslaget skulle stå sökandena till buds, synas deras behöriga intressen bliva i tillräcklig mån tillgodosedda. Ett bifall till det i några yttranden framställda önskemålet, att avförandet icke måtte göras obligatoriskt, skulle medföra, att önskvärd enkelhet och tidsbesparing icke i full utsträckning vunnas, vadan från min sida ändring i de sakkunnigas förslag härutinnan icke synes påkallad. Då en sänkning av återupplivningsavgiften till 25 kronor icke skulle hava nämnvärt inflytande på verkets ekonomi, och då det dessutom synes angeläget, att de avgifter, som i samband med förevarande omorganisation ytterligare påläggas patentsökandena, sättas så låga som möjligt, finner jag emellertid en dylik sänkning önskvärd. Beträffande sistnämnda båda spörsmål, vilka äro av beskaffenhet att böra slutligt avgöras vid de av föreliggande omorganisation betingande ändringarna i patentförordningen, torde förslag komma att underställas Kungl. Maj:t av chefen för justitiedepartementet vid anmälan av den på nämnda departement ankommande frågan om nyssnämnda författningsförändringar.

*Departementets
chefen.*

Härefter ber jag att få anmäla, att de sakkunniga — efter att sålunda hava övervägt de möjligheter, som enligt deras mening lämpligen kunde tänkas för att öka avverkningskapaciteten per ledamot — övergått till att ur denna synpunkt undersöka verkan av de ifrågasatta åtgärderna; och hava de sakkunniga i detta hänseende anfört följande:

»Såvitt inom ämbetsverket upplysts, utgör den nuvarande avverkningskapaciteten i genomsnitt 110 avgjorda patentansökningar per år och ledamot. Härefter är då inbegripen den avverkning, som faller på biträdande ingenjörer.

Beträffande förhållandena i nu nämnda avseende under tiden 1912—1929 hänvisas till bilagda sammanställning. (Bil. C).

*De föreslagna
åtgärdernas
inverkan på
ledamöternas
avverknings-
kapacitet.*

Att de av oss i det föregående omförmälda åtgärderna, såväl de på ämbetsverket självt ankommande som i all synnerhet de, vilka avse rotlarnas befriande från onödig balans, förenklad handläggning av patentärendena över lag och avförande av vissa ansökningar med återupplivningsrätt, måste inverka höjande på avverkningskapaciteten ligger i öppen dag. I vilken grad detta kommer att ske, är visserligen icke lätt att med bestämdhet förutsäga. Efter att i denna del hava ingående överlagt med ämbetsverkets chef hava vi för vår del emellertid kommit till den uppfattningen, att man bör kunna räkna med en avverkningskapacitet av omkring 135 ärenden per år och ledamot.

De föreslagna
åtgärdernas
verkan i öv-
rigt.

De sålunda förordade åtgärderna för att öka avverkningskapaciteten torde emellertid vara ägnade att verka jämväl i riktning mot att avhjälpa vissa andra påtalade brister i patent- och registreringsverkets handläggning av patentärenden.

Sålunda torde besvärsavdelningens avgöranden, vilka lämpligen böra, åtminstone i viktigare fall, redovisas i en för allmänheten tillgänglig prejudikatsamling, komma att utgöra ett verksamt medel för fastslående av vissa principer för bestämmandet av vad som skall anses utgöra en patenterbar uppfinning samt även i övrigt verka till införande av en mera enhetlig praxis i handläggning av patentärendena över huvud.

Vidare är att förvänta, att avgörandena i besvärsavdelningen skola givas en sådan skriftlig utformning, att den framställda anmärkningen att avslagsbesluten icke äro tillräckligt motiverade därigenom kan undanröjas.

Genom det av oss föreslagna institutet underställning beträffande vissa invändningsärenden skulle ävenledes en i möjligaste mån betryggande handläggning av sådana ärenden vinnas.»

Angivna
yttranden.

Svenska teknologföreningen förklarar sig på det varmaste tillstyrka den föreslagna redovisningen av besvärsavdelningens avgöranden i en för allmänheten tillgänglig prejudikatsamling. Föreningen framhåller tillika önskvärdheten av att i denna samling jämväl intoges fall, där patent blivit vägrat.

Även *handelskammaren i Örebro* betonar vikten av att avdelningens utlåtanden göras tillgängliga i tryck.

Patent- och registreringsverkets tjänstemannaförening har beträffande de sakkunnigas beräkningar rörande ökande av den genomsnittliga avverkningskapaciteten per rotel och år — från nuvarande cirka 110 till 135 stycken ärenden — uttalat följande. Det vore ju ganska uppenbart, att de föreslagna ändringarna i organisationen, befrielsen för ledamot från föredragning av ärenden, som ledde till patent, befrielsen från handläggning av remisser från regeringsrätten samt det automatiska avförandet av en del ärenden, allt i förening med praktiska, administrativa direktiv från patent- och registreringsverket, komme att höja avverkningskapaciteten. Ehuru det syntes föreningen synnerligen vanskligt att i siffror fixera en sådan avverkningsstegring, syntes emellertid en höjning till den av de sakkunniga angivna storleksordningen icke otänkbar.

Beträffande förslaget om publicering av besvärssavdelningens beslut vore visserligen patentärendena av så skiftande natur, att det erbjöde de största svårigheter att angiva bestämda riktlinjer för bedömande av vad som skulle anses utgöra en patenterbar uppfinning. Om emellertid, såsom ifrågasatts, besvärssavdelningen skulle regelbundet publicera viktigare utslag jämte motivering, skulle härigenom i många fall en värdefull vägledning kunna vinnas för patentärendenas avgörande enligt eftersträfvade mera enhetliga principer.

Patent- och registreringsverket framhåller, att de sakkunnigas beräkning av antalet avgjorda ärenden per år och ledamot till omkring 135 efter omorganisationens genomförande visserligen vore svår att till riktigheten kontrollera. Beräkningen torde dock kunna godtagas under förutsättning att erforderligt antal assistenter finge anställas å arbetstyngda rotlar. Av lätt förklarliga skäl komme dock under första tiden för det nya systemets tillämpande arbetsresultatet förmodligen att bli något mindre.

En prejudikatsamling, omfattande åtminstone de viktigaste avgörandena av besvärssavdelningen, skulle otvivelaktigt vara till gagn. Det åsyftade målet torde emellertid ej kunna fullt nås utan ändring i gällande bestämmelser angående handlingars hemlighållande i vissa patentärenden. Ett stadgande i syfte att undanröja detta hinder återfunnes i 100 § av patentlagstiftningskommitténs förslag till lag om patent. Måhända skulle emellertid med prejudikatsamlingens utgivande och följaktligen med den ifrågasatta lagändringens vidtagande kunna något anstå.

Den av de sakkunniga verkställda beräkningen av det antal ärenden, som efter omorganisationens genomförande skulle kunna årligen avverkas av varje ledamot, har patent- och registreringsverket förklarat sig kunna godtaga, under förutsättning att erforderligt antal assistenter finge anställas å arbetstyngda rotlar. Då denna fråga om avverkningskapaciteten intimt sammanhänger med personalfrågan, får jag anledning att längre fram vid min redogörelse för sistnämnda spörsmål återkomma härtill.

Vad angår den föreslagna redovisningen av besvärssavdelningens åtminstone viktigaste avgöranden i en för allmänheten tillgänglig prejudikatsamling, anser även jag, att en dylik samling skulle vara till nytta bland annat på så sätt, att en mera enhetlig praxis i handläggningen av patentärendena därigenom kunde åstadkommas. Som patent- och registreringsverket framhållit har också i patentlagstiftningskommitténs förslag till lag om patent intagits ett stadgande i syfte att undanröja det hinder, som för närvarande finnes för utgivande av en dylik samling på grund av gällande bestämmelser beträffande handlingars hemlighållande i vissa patentärenden. Att emellertid utan avvaktan på den slutliga behandlingen av

*Departements-
chefen.*

nämnda kommittés förslag i övrigt nu till prövning upptaga enbart detta detaljförslag anser jag icke lämpligt, varför med prejudikatsamlingens utgivande — hur önskvärd denna sak än är — torde böra tillsvidare anstå.

*Personal-
behovet.*

Jag övergår nu att till skärskådande upptaga av de sakkunniga framlagt förslag rörande personalbehovet å besvärsavdelningen och anmälningssavdelningarna. Beträffande denna fråga hava de sakkunniga uttalat sig på följande sätt:

1930 års sakkunniga.

»Vidkommande *besvärsavdelningen* har det erforderliga personalbehovet ovan angivits utgöra 3 tekniska ledamöter.

För bestämmande av antalet *avdelningschefer i den första instansen* är avgörande, huru stor arbetsbörda kommer att åvila ifrågavarande chefer.

Med det ändrade systemet för handläggning av patentärenden är det uppenbart, att de nuvarande byråchefernas arbetsbörda kommer att betydligt lättas. Sålunda kommer att från byråchef helt avlyftas sysslande med från regeringsrätten och domstolarna remitterade ärenden. Genom borttagande av föredragning inför generaldirektören befrias ifrågavarande byråchefer från ytterligare dem nu åvilande göromål. Därtill kommer, att ledamöternas föredragning inför byråchef till en viss del skulle bortfalla. Kvar står emellertid byråchefens handläggning av ärenden för meddelande av avslags- och förfallobeslut samt invändningsärenden. Även i andra fall kunna, på sätt ovan omnämnts, ärenden komma att behandlas av byråchef. Slutligen kvarstå byråchefens åligganden såsom övervakare och ledare av arbetet å avdelningen.

Det har synts oss, att, även med en ökning av antalet rotlar, antalet byråchefer borde kunna nedbringas till tre. Var och en byråchef skulle stå i spetsen för en avdelning. Till en avdelning borde läggas ärenden tillhörande de kemiska industrierna och till en annan avdelning ärenden tillhörande de elektrotekniska industrierna. Övriga ärenden skulle fördelas enligt av ämbetsverket bestämda grunder.

Vid bedömande av det erforderliga antalet *ledamöter å anmälningssavdelningarna* hava vi utgått från följande förutsättningar:

1. Samtliga i det föregående föreslagna åtgärder böra genomföras från en och samma tidpunkt, förslagsvis den 1 juli 1931.

2. Den nu föreliggande totala balansen bör inom en tid av fem år nedbringas med minst 5,000 ärenden.

3. Antalet årligen inkommande ärenden bör uppskattas till i genomsnitt minst 5,850 ärenden. Härvid har man att taga i betraktande dels den utvecklingskurva, antalet årligen inkommande ärenden hittills förett, dels antalet under åren 1928 och 1929 inkomna ärenden (5,682 respektive 5,788), dels förhållandet mellan antalet under innevarande års tre första kvartal inkomna ärenden, utgörande 4,356, samt motsvarande siffra för år 1929, utgörande 4,301, dels ock slutligen att, även om man måste räkna med en viss variation olika år, utvecklingskurvan likväl måste beräknas även för framtiden visa samma tendens till uppgång, som hittills kännetecknat densamma.

4. Avverkningskapaciteten per år och ledamot bör beräknas till omkring 135 ärenden.

Med dessa utgångspunkter bör antalet för framtiden behövliga leda-

möter beräknas till 43, varjämte under den närmaste femårsperioden erfordras anställande av ytterligare 8 ledamöter.

Beträffande den för närvarande för *biblioteket avsedda personalen* hava vi icke anledning föreslå någon ändring.

Härefter övergå vi till frågan om huru stor del av den sålunda för handläggning av patentärenden i besvärsavdelningen och å anmälningssavdelningarna samt för biblioteket erforderliga personalen bör uppföras å ordinarie stat, ävensom den i samband därmed stående frågan om personalens ställning i lönehänseende.

Personal å
ordinarie stat.

Vad till en början angår besvärsavdelningen, böra samtliga ifrågasatta tre tekniska ledamöter uppföras å ordinarie stat med placering i B 30. Med de uppgifter, som i det föregående angivits böra tillkomma besvärsavdelningen och de tekniska ledamöterna å densamma, synes det icke råda något tvivel om vare sig att arbetsbördan kommer att bli tillräcklig eller att behovet av ifrågavarande tjänster kommer att hålla sig konstant. Åt innehavarna av ifrågavarande tjänster torde lämpligen kunna föreslås benämningen patentråd.

Vad därefter angår cheferna för de erforderliga tre avdelningarna i första instansen, intaga dessa en fullt jämförlig ställning med de nuvarande tekniska byråcheferna. De skulle alltså bibehållas såsom byråchefer i B 30.

Då antalet befattningar för tekniska byråchefer f. n. utgör fyra, innebär alltså förslaget, om hänsyn tagas till såväl besvärsavdelningen som anmälningssavdelningarna, en utökning av antalet tjänster i byråchefegrad med två. Vid det förhållande att för närvarande endast tre av de för tekniska byråchefer avsedda befattningar äro besatta med ordinarie innehavare, påkalla ifrågavarande tjänster icke något vidare yttrande ur synpunkten av någon innehavares försättande på övergångsstat.

Då det gäller frågan huru många ledamöter å anmälningssavdelningarna böra uppföras å ordinarie stat, synes här vara på sin plats att — under hänvisning till vad därutinnan inledningsvis blivit anfört — lämna en sammanställning beträffande nuvarande ledamöters tjänsteställning och avlöningsförhållanden.

Tjänsteställning	Avlöning
15 byrådirektörer	B 28
1 förste byråingenjör såsom tillförordnad byrådirektör	B 24 + vikariatsersättning
3 förste byråingenjörer	B 24
1 bibliotekarie	B 24
5 byråingenjörer	B 21 + 900: —
16 förste biträdande ingenjörer	20 + 900: —
1 förste biträdande ingenjör såsom tillförordnad förste byråingenjör	20 + vikariatsersättning

Ehuru antalet för framtiden erforderliga ledamöter å anmälningssavdelningarna i det föregående beräknats till 43, synes försiktigheten dock bjuda att icke för samtliga dessa uppföra befattningar å ordinarie stat. För vår del hava vi kommit till den uppfattningen, att en lämplig marginal skulle ernås genom att för närvarande endast räkna med 35 befattningar å ordinarie stat för ledamöter.

Såväl av ekonomiska skäl som icke minst med hänsyn till önskvärdheten av att hava tillgång till den sporre i arbetet, som utsikten att kunna vinna befordran till högre tjänst innebär, synas nyssnämnda 35 befattningar böra fördelas på olika lönegrader, nämligen B 24, B 26 och B 28.

För befattningshavare i den högsta tjänsten, B 28, torde benämningen, liksom nu, böra vara byrådirektör. För befattningshavare i den nya graden, B 26, synes benämningen lämpligen böra bli förste byråingenjör eller densamma som för å de tekniska avdelningarna nu placerade befattningshavare i B 24.

Förutom nämnda ledamotsbefattningar bör å den ordinarie staten upptagas den nuvarande bibliotekariebefattningen, vilken synes böra bibehållas i B 24.

Då antalet befattningar i ovannämnda tre lönegrader synes böra lika fördelas å dessa, skulle alltså 12 ledamotsbefattningar placeras i B 28, 12 dylika befattningar i B 26 och 11 sådana befattningar jämte bibliotekariebefattningen i B 24.

I enlighet med vad i det föregående framhållits, bör vidare å ordinarie stat bibehållas en byråingenjörsbefattning i B 21 för den under bibliotekarien sorterande tjänsteman, som omhänderhar korrekturläsning av patentskrifter m. m.

Jämfört med nuvarande personalstat, innebär alltså vårt förslag en ökning av antalet tjänster i B 30 från 4 till 6, en minskning av antalet byrådirektörstjänster från 16 till 12, ett nyinrättande av 12 tjänster i B 26, en ökning av antalet tjänster i B 24 från 5 till 12 samt en minskning av antalet tjänster i B 21 från 5 till 1.

Personal å
övergångsstat.

Genomförandet av ovannämnda minskningar i nuvarande personalstat skulle föranleda uppförande på övergångsstat av 4 byrådirektörsbefattningar och 4 byråingenjörsbefattningar. Därest emellertid i samband med organisationsändringarnas genomförande tre byrådirektörer omedelbart befordras till tjänst i B 30 och innehavarna av å övergångsstat föreslagna byråingenjörstjänster vid omorganisationen vinna befordran till högre tjänst (B 24 eller B 26), skulle, efter vederbörliga utnämningar och befordringar i samband med omorganisationen, å övergångsstat kvarstå allenast 1 byrådirektör.

Personal med
extra ordinarie
eller extra an-
ställning.

Innehavare av de rotlar, som enligt ovan gjorde beräkningar komma att erfordras utöver de å ordinarie stat och övergångsstat uppförda, eller sannolikt 16, böra, liksom hittills, vara anställda såsom icke ordinarie i 18:e eller 20:e graden, beroende på befattningshavarens anställningstid inom ämbetsverket. Till dessa rotelföreståndare bör, liksom för närvarande, utgå särskild ersättning efter 900 kronor för år.

Därutöver måste givetvis, om ock måhända icke i fullt samma utsträckning som för närvarande, såsom biträden åt ledamöter och för rekryterings säkerställande finnas anställda ett antal assistenter, till en början såsom extra befattningshavare mot arvode och sedermera såsom extra ordinarie tjänstemän.»

Angivna
yttranden.

Statskontoret har förklarat sig icke kunna ansluta sig till de sakkunnigas förslag i fråga om ledamöternas å anmälningssavdelningarna placering i lönegrad. Ämbetsverket ansåge det nämligen vara principiellt

oriktigt, att befattningshavare, vilka såväl kvalitativt som kvantitativt fullgjorde samma skyldigheter, hänfördes till olika lönegrader. De av de sakkunniga anförda skälen för deras förslag i nu berörda hänseende kunde ämbetsverket icke finna bärande. Ämbetsverket ville för sin del ifrågasätta, att samtliga här avsedda befattningshavare placerades i lönegraden B 26.

Samtliga såsom föredragande tjänstgörande förste biträdande ingenjörer vore för närvarande placerade i 20:e lönegraden enligt löneplanen för extra-ordinarie tjänstemän och åtnjöte envar av dem därjämte särskild ersättning med 900 kronor för år. Enligt ämbetsverkets mening skulle det vara lämpligare att hänföra ifrågavarande befattningshavare till en högre lönegrad med ordningsnummer 22 och omfattande 20:e—23:e löneklasserna, därvid någon särskild ersättning icke skulle utgå.

T. f. statskommissarien Gibson har, med instämmande av t. f. statskommissarien Alve, uttalat, att enligt hans mening en placering av ledamöterna å patentavdelningarna i 26:e lönegraden antagligen komme att menligt inverka på rekryteringen av ingenjörer till patent- och registreringsverket. I trots av det principiellt olämpliga i att hänföra befattningshavare med ungefär samma arbetsuppgifter till olika lönegrader, finge han förorda, att 15 ledamöter hänfördes till 28:e och 20 ledamöter till 24:e lönegraden.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i detta ämne anfört följande:

»De sakkunnigas förslag innebär givetvis i och för sig ett steg i riktning mot en mera rationell lösning av ledamöternas lönefråga, även om efter ett genomförande av förslaget det ovan anmärkta förhållandet alljämt skulle kvarstå, att oaktat ledamöternas arbetsuppgifter äro av enahanda art likväl en avsevärd skillnad i löneställningen skulle förefinnas mellan de olika grupperna av ledamöter. De sakkunniga hava emellertid såsom motiv för sitt ståndpunkttagande härutinnan anfört såväl ekonomiska skäl som ock önskvärheten av att hava tillgång till den sporre i arbetet, som utsikten att kunna vinna befordran till högre tjänst innebär. Även om det enligt lönenämndens mening måste resas avgjorda betänkligheter mot att för likartade arbetsuppgifter fastställa så vitt skilda lönegrader, som i förevarande fall avses, finner emellertid lönenämnden med hänsyn till de speciella förhållanden, som äro rådande inom patent- och registreringsverket, det ej kunna ifrågakomma att hänföra samtliga ledamöter till samma lönegrad, något som skulle betyda ett avsteg från den ordning i förevarande hänseende, som sedan en följd av år tillbaka tillämpats inom detta ämbetsverk. Men lönenämnden anser sig likväl för sin del böra ifrågasätta, huruvida det kan anses nödigt att fördela de ordinarie tekniska ledamöterna å förevarande avdelningar på så många lönegrader, som de sakkunniga föreslagit.

Lönenämnden torde med avseende härå få erinra, att statens besparingskommitté i sitt den 26 februari 1925 avgivna betänkande rörande verkställd granskning av personal- och övriga förhållanden vid patent-

och registreringsverket uttalade, att bland de 24 ordinarie ledamöterna — vilket antal då ansågs vara tillräckligt för balansens avarbetande — borde enligt kommitténs mening finnas allenast två befattningsgrader, en lägre, omfattande 16 befattningshavare i lönegraden B 24, och en högre, omfattande 8 befattningar i lönegraden B 27.

Såsom framgår av statsverkspropositionen till 1926 års riksdag (X H. T., punkt 15) fann visserligen Kungl. Maj:t detta förslag icke böra för-
anleda någon framställning till riksdagen bland annat av den anledningen, att man borde avvakta den utformning av patentlagstiftningen, som kunde framgå av pågående revision av gällande författningar på detta område. Sedan nämnda tidpunkt har emellertid antalet ledamöter på grund av patentärendenas anhopning måst avsevärt utökas. Och då fråga nu är före att höja antalet ordinarie ledamotsbefattningar å anmälningsavdelningarna i så betydande grad, som nu av de sakkunniga föreslagits, har lönenämnden ansett den av besparingskommittén ifrågasatta fördelningen av dylika befattningar å allenast två lönegrader vara förtjänt av förnyat övervägande.

För egen del har lönenämnden vid prövning av denna fråga ansett sig böra förorda en sådan fördelning å lönegrader av de i de sakkunnigas förslag upptagna 35 ordinarie ledamotsbefattningarna, att en del av dem hänföres till lönegraden B 27 och en del till lönegraden B 24. Spörsmålet, huru många av dessa befattningar böra tillhöra den ena eller den andra av dessa lönegrader, torde närmast vara att betrakta såsom en lämplighetsfråga. Nämnden föreställer sig emellertid, att en lämplig fördelning skulle åstadkommas genom att 17 befattningar placerades i 27:e lönegraden samt att de övriga 18 befattningarna hänfördes till 24:e lönegraden.

Ett ordnande av personalförhållandena å anmälningsavdelningarna på sätt nämnden nu förordat skulle innebära, att de dessa avdelningar för närvarande tilldelade, i 28:e lönegraden placerade 16 byrådirektörsbefattningarna förändrades till motsvarande befattningar i 27:e lönegraden. Att uppföra de nuvarande innehavarna av ifrågavarande byrådirektörstjänster å övergångsstat torde icke vara erforderligt, utan synes det vara tillfyllest att genom en anmärkning till ämbetsverkets personalstat angiva, att befattning såsom byrådirektör skall vid inträffande vakans nedflyttas från 28:e till 27:e lönegraden. Därjämte skulle den av nämnden förordade anordningen medföra, att antalet förste byråingenjörstjänster i 24:e lönegraden ökades från 4 till 18. De till indragning föreslagna byråingenjörsbefattningarna torde böra uppföras å övergångsstat. Därest emellertid innehavarna av dessa befattningar i samband med organisationsändringarnas genomförande vinna befordran till befattning i 24:e lönegraden, skulle någon ökning av den för verket redan gällande övergångsstaten icke behöva ifrågakomma.

De föredragande med egna rotlar, som enligt de sakkunnigas beräkningar erfordras utöver de å ordinarie stat uppförda, sannolikt 16 tjänstemän, skulle enligt de sakkunnigas förslag såsom hittills, alltefter vederbörandes anställningstid vid verket, tillhöra 20:e respektive 18:e lönegraden enligt den för extra ordinarie tjänstemän gällande löneplanen samt i likhet med vad för närvarande är fallet uppbära särskilt arvode av 900 kronor. Lönenämnden anser för sin del, att ifrågavarande arvode bör — i varje fall för befattningshavare inom den högre lönegruppen — inarbetas i lönen och vederbörande befattningshavare i följd härav erhålla en mot arvodet svarande höjning i lönegradsplaceringen.»

Ledamöterna av nämnden S. Almgren och B. Koërsner hava tillstyrkt bifall till de sakkunnigas förslag beträffande ledamöternas placering i lönegradshänseende.

Stockholms handelskammare avstyrker införandet av en särskild titel för de tekniska ledamöterna å patentavdelningarna.

Svenska teknologföreningen och *svenska uppfinnareföreningen* framhålla, gentemot statskontoret och lönenämndens förslag, att ökade svårigheter skulle komma att uppstå i fråga om rekryteringen av arbetskrafter till patent- och registreringsverket, därest man beträffande de ordinarie tjänsterna ginge längre i nivellerande riktning än de sakkunnigas förslag innebure.

Kommerskollegium har uttalat, att de sakkunnigas förslag, enligt vad kollegium hade sig bekant, allmänt vunnit gillande inom industrikretsar. Kollegium finge även för sin del tillstyrka bifall till detsamma.

Patent- och registreringsverkets tjänstemannaförening har icke velat underlåta att uttala sitt beklagande av att den nuvarande disproportionen mellan antalet ordinarie och extra tjänstemän blivit i alltför ringa grad undanröjd. Gentemot förslaget i den del detsamma avsåge placering av 11 ledamotsbefattningar i lönegraden B 24 ansåge sig föreningen också böra erinra om att en så låg löneplacering för liknande tjänsteställning, särskilt med hänsyn till den föreslagna ansvarsfulla ensambeslutanterätten vid beviljande av patent, torde i andra statens verk vara okänd.

Patent- och registreringsverket framhåller i anledning av det av tjänstemannaföreningen uttalade beklagandet rörande disproportionen mellan ordinarie och extra tjänstemän att, om det också ur olika synpunkter varit i hög grad önskvärt att mera kunnat göras i berörda syfte, ämbetsverket dock icke tilltrorde sig att framställa någon erinran mot förslaget i denna del.

Beträffande den föreslagna lönegradsplaceringen ville ämbetsverket uttala, att med det ansvarsfulla arbete, som enligt förslaget skulle åvila ledamöterna, det principiellt riktigaste vore, att samtliga placerades i lönegraden B 28. Emellertid läte sig detta av kostnadsskäl icke göra. Vid sådant förhållande och då de sakkunnigas förslag onekligen erbjöde tillgång till den sporre i arbetet, som utsikten att kunna vinna befordran till högre tjänst innebure, finge ämbetsverket tillstyrka förslaget dock endast med betydande tvekan, vad anginge placerandet av 11 ledamöter i lönegraden B 24.

Vad de 16 icke-ordinarie ledamöterna anginge, ansåge ämbetsverket, att samtliga borde hänföras till 24:e graden enligt löneplanen för extra ordinarie tjänstemän dock utan rätt till särskilt arvode.

I detta sammanhang uttalar ämbetsverket, i anledning av de sakkunnigas åsikt att den nuvarande balansen oavgjorda patentansökningar bor-

de kunna inom en tid av 5 år nedbringas till ett antal av cirka 8,000 stycken, att, då balansen sannolikt komme att den 1 juli 1931 hava stigit till inemot 14,000 ärenden samt då hänsyn jämväl måste tagas till eventuell ökning i antalet årligen inkommande ansökningar, förenämnda tid borde något höjas och, såvitt av ämbetsverket nu kunde bedömas, lämpligen sättas till 6 år.

Byråchefen Berg har i ett av honom gjort *särskilt uttalande* anført, att 16 ledamöter borde placeras i lönegraden B 28 och 19 i lönegraden B 26.

Departements-
chefen.

Enligt de sakkunnigas förslag skulle *besvärssavdelningen* komma att bestå av, förutom ämbetsverkets chef såsom ordförande, tre tekniska ledamöter, patentråd, i 30:e lönegraden, varjämte i handläggning av ärende, vars beskaffenhet sådant påfordrade, skulle deltaga en av Kungl Maj:t inom ämbetsverket därtill förordnad rättskunnig ledamot, förslagsvis byrådirektören å administrativa och varumärkesavdelningen.

Mot den sålunda föreslagna sammansättningen av besvärssavdelningen har jag icke någon erinran att göra. Jag vill beträffande de tekniska ledamöternas antal framhålla, att genom att detta antal satts till tre möjlighet skulle beredas att till denna avdelning knyta sakkunniga representanter för en var av de tre stora huvudgrupperna: de kemiska, de elektriska och de mekaniska industrierna.

Emot den föreslagna titeln »patentråd» för de tekniska ledamöterna har invändning framställts av Stockholms handelskammare. Även jag måste ställa mig tveksam beträffande införandet av en dylik tjänstetitel. Då annan lämplig benämning knappast synes erbjuda sig, torde dessa tjänstemän, som skulle i lönehänseende jämsställas med cheferna för övriga avdelningar inom verket, kunna i likhet med dessa benämnas byråchefer och följaktligen i verkets stat upptagas såsom byråchefer och ledamöter av besvärssavdelningen.

Mot de sakkunnigas förslag om nedbringande av de nuvarande fyra *anmälningsavdelningarna* till tre, envar med en byråchef i 30:e lönegraden såsom chef, har jag icke någon erinran att framställa.

Enligt de sakkunnigas förslag har, vad dessa avdelningar angår, det mera konstanta behovet av särskilda rotlar och därmed även antalet ledamöter beräknats till 43 stycken, varjämte under den närmaste femårsperioden — enligt patent- och registreringsverket under en period av sex år — skulle erfordras ytterligare 8 ledamöter. Slutligen skulle, liksom för närvarande, såsom biträden åt ledamöterna och för rekryteringsens säkerställande finnas anställda ett antal assistenter.

Ehuru sålunda antalet för framtiden erforderliga tekniska ledamöter å anmälningsavdelningarna beräknats till 43, hava de sakkunniga ifrågasatt, att icke flera än 35 av dem skulle uppföras på ordinarie stat, därav 12

såsom byrådirektörer i 28:e lönegraden, likaledes 12 såsom förste byråingenjörer i 26:e och återstående 11, även såsom förste byråingenjörer, i 24:e lönegraden. De övriga 8 ledamöterna, för vilka befattningar icke skulle uppföras å ordinarie stat, skulle fortfarande som hittills åtnjuta avlöning enligt 18:e eller 20:e lönegraden — beroende på befattningshavarnas anställningstid inom ämbetsverket — enligt löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, varjämte till envar av dem, liksom för närvarande, borde utgå särskild ersättning efter 900 kronor för år.

De sakkunnigas förslag, vad nu först den *ordinarie personalen* angår, har i alla delar tillstyrkts av kommerskollegium samt patent- och registreringsverket; av sistnämnda ämbetsverk, som funnit principiellt riktigtast att samtliga ledamöter placerades i 28:e lönegraden, dock endast med stor tvekan beträffande den ifrågasatta placeringen av 11 befattningar i 24:e lönegraden. Statskontoret har för sin del ifrågasatt en placering för samtliga ledamöter i 26:e lönegraden, medan allmänna civilförvaltningens lönenämnd åter föreslagit en placering för 17 ledamöter i 27:e och för 18 ledamöter i 24:e lönegraden.

Beträffande den sålunda av de sakkunniga föreslagna och av flertalet hörda myndigheter tillstyrkta differentieringen av ifrågavarande ledamotsbefattningar vill jag, i anledning exempelvis av vad statskontoret däremot anfört, icke bestrida, att det kan synas principiellt oriktigt, att befattningshavare, vilka under samma ansvar hava att fullgöra ungefär enahanda skyldigheter, hänföras till olika lönegrader. Om emellertid samtliga dessa befattningshavare skulle placeras i en och samma lönegrad, torde, på sätt nedan närmare utvecklas, icke kunna ifrågakomma någon lägre lönegrad än den, som hittills gällt för byrådirektörerna inom verket (B 28). Då en sådan lösning av förevarande lönefråga lärers få anses avsluten av ekonomiska skäl, synes ingen annan möjlighet stå öppen än att gå in för en differentiering av ifrågavarande befattningshavare i löneavseende. Med hänsyn till önskvärdheten av att hava tillgång till den sporre i arbetet, som utsikten att kunna vinna befordran till högre tjänst innebär, synes mig för övrigt även ur denna synpunkt en dylik differentiering äga visst fog.

Vad därefter spörsmålet om ifrågavarande ledamöters placering i löneskalan angår, vill jag i anledning av statskontorets och lönenämndens förslag om nedflyttning av de nuvarande i lönegraden B 28 placerade byrådirektörerna till 26:e respektive 27:e lönegraden framhålla, att under utredningen icke någon omständighet framkommit, som motiverar en dylik nedsättning av dessa befattningar. Det ansvarsfulla arbete, som nu ytterligare skulle tillkomma byrådirektörerna såsom ensambeslutande vid patents meddelande, utgör ett särskilt skäl för att någon ändring i nedåtgående riktning beträffande deras placering i lönegradshänseende icke vidtages. I fråga om de nuvarande fyra i 24:e lönegraden uppförda förste byråingenjörerna tillåter jag mig erinra om att på grund av deras sta-

digvarande föredragningskyldighet, alltså en arbetsuppgift som eljest tillkommer byrådirektör, vid upprepade tillfällen från olika håll — senast genom likalydande motioner (I: 180 och II: 222) vid 1930 års riksdag — yrkanden framställts om dessa befattningshavares uppflyttning till 26:e lönegraden. Som jag redan anfört kunde i själva verket skäl finnas för, att förste byråingenjörerna liksom byrådirektörerna placerades rent av i 28:e lönegraden. Att jag det oaktat förordar en placering i 26:e lönegraden för endast en del av förste byråingenjörerna — visserligen flertalet av dem — beror på nyss framhållna kostnadsskäl och den hänsyn, som torde böra tagas till de befodringsutsikter, som i allt fall vid ett bifall till den föreslagna omorganisationen komma att yppa sig för ett jämförelsevis stort antal av ämbetsverkets befattningshavare. Jag finner mig således böra godtaga de sakkunnigas förslag till löneställning för ledamöterna, även i vad detsamma avser en placering av vissa förste byråingenjörer i lönegraden B 24.

Det av de sakkunniga föreslagna antalet konstanta ledamöter eller 43 stycken — jag bortser således fortfarande i detta sammanhang från de ytterligare 8 ledamöter, som skulle erfordras för balansens nedbringande — kan i och för sig synas ganska högt. Detta antal står emellertid i direkt beroende av den avverkningskapacitet per år och ledamot, som man anser sig kunna räkna med. Som jag förut nämnt ha de sakkunniga grundat sina beräkningar beträffande behovet av arbetskraft på en till 135 ärenden per år och ledamot stegrad avverkningskapacitet efter genomförande av den förenkling i arbetssättet, som nu är avsedd att komma till stånd, och de ytterligare åtgärder i denna riktning, som ämbetsverket självt ställt i utsikt. Naturligen är det vanskligt att fälla något säkert ömdöme rörande möjligheterna att öka verkets arbetseffekt. För egen del måste jag inskränka mig till att uttala en förväntan om att den angivna avverkningskapaciteten skall betraktas som ett minimum. I betraktande härav och inför ovissheten hur det nya systemet med patentärendenas handläggning över huvud taget kommer att verka, synes mig försiktigheten i allt fall bjuda, att i avvaktan på den erfarenhet härutinnan, som först torde böra vinnas, en något snävare marginal sättes i fråga om det antal tjänster, som skulle uppföras å ordinarie stat. I anslutning härtill finner jag mig böra förorda, att antalet ordinarie förste byråingenjörstjänster bestämmes till 9 i 26:e och 8 i 24:e lönegraden, vilket innebär en minskning i det av de sakkunniga föreslagna antalet dylika tjänster med 3 i varje grupp. I stället för de sex tjänster, som sålunda icke skulle upptagas å ordinarie staten, torde böra anställas sex extra förste byråingenjörer med avlöning såsom befattningshavare å extra stat, tre i lönegraden B 26 och tre i lönegraden B 24. Till frågan om anvisande av medel härför återkommer jag senare. Enligt mitt förslag skulle således antalet ordinarie ledamöter utgöra 29 mot det av de sakkunniga föreslagna antalet av 35 stycken.

De sakkunnigas förslag i övrigt beträffande de ordinarie befattningar,

som skulle finnas å anmälningsavdelningarna och å det avdelningarna underlydande biblioteket, föranleder icke någon erinran från min sida.

Även i fråga om löneställningen för de ledamöter, vilka liksom hittills skulle vara anställda som *extra ordinarie befattningshavare*, hava olika förslag framställts.

Såsom redan nämnts äro de nuvarande extra föredragandena — alltefter anställningstiden inom ämbetsverket — placerade i 18:e eller 20:e lönegraden enligt löneplanen för extra ordinarie befattningshavare, varjämte till envar av dem utgår särskild ersättning efter 900 kronor för år. Begynnelselönen i 20:e lönegraden utgör 5,304 kronor och slutlönen 6,816 kronor. Med tillägg av den särskilda ersättningen uppgår alltså sammanlagda avlöningsbeloppet till 6,204 kronor respektive 7,716 kronor. I 18:e lönegraden uppgår begynnelselönen till 4,596 kronor och slutlönen till 6,420 kronor. Läggas härtill den särskilda ersättningen, utgör således begynnelselönen 5,496 kronor och slutlönen 7,320 kronor.

Enligt de sakkunnigas av kommerskollegium tillstyrkta förslag i denna del skulle de hittills gällande avlöningsbestämmelserna beträffande dessa befattningshavare fortfarande gälla för de 16 icke-ordinarie ledamöter (8 + 8), som efter vad förut sagts skulle finnas. Statskontoret har uttalat, att det enligt ämbetsverkets mening skulle vara lämpligare att hänföra ifrågavarande befattningshavare till 22:a lönegraden, varvid någon särskild ersättning icke skulle utgå. I enlighet härmed skulle begynnelselönen utgöra 6,048 kronor och slutlönen 7,212 kronor. Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har för sin del ansett, att den särskilda ersättningen — i varje fall för befattningshavare inom den högre lönegruppen — borde inarbetas i lönen och vederbörande i följd härav erhålla en mot arvodet svarande höjning i lönegradsplaceringen. Patent- och registreringsverket slutligen har uttalat, att samtliga ifrågavarande befattningshavare lämpligen borde hänföras till 24:e lönegraden enligt ovannämnda löneplan men utan rätt till särskilt arvode. Enligt detta förslag skulle begynnelselönen utgöra 6,816 kronor och slutlönen 8,124 kronor.

För egen del finner jag mig böra biträda statskontorets förslag, enligt vilket dessa befattningshavare skulle placeras i 22:a lönegraden enligt löneplanen för icke-ordinarie tjänstemän. Visserligen skulle vid bifall härtill slutavlöningen och för en del befattningshavare även begynneseavlöningen i någon mån komma att understiga vad enligt gällande bestämmelser nu utgår till i frågavarande befattningshavare. Då man emellertid å andra sidan bör kunna räkna med att flertalet av dessa befattningar komma att besättas med personer, som nu uppbära lägre avlönning än den till ledamot utgående, skulle det av mig förordade förslaget likväl för dem innebära en icke oväsentlig höjning av nu utgående avlöningsförmåner.

Vad de sakkunniga i övrigt uttalat beträffande anställning av assistenter och löneförmåner åt dem har icke givit anledning till någon erinran från min sida.

Innan jag lämnar frågan om personalen å patentavdelningarna, ber jag få anmäla min avsikt att förorda vissa skärpta föreskrifter beträffande befattningshavarnas rätt att tillhandagå den patentsökande allmänheten. Bestämmelserna härom torde givas den innebörd, att befattningshavare icke må mot ersättning tillhandagå enskilda i ärende, som faller inom patentverkets arbetsområde. För den ordinarie personalens vidkommande synes föreskrift i ämnet böra, efter riksdagens godkännande, meddelas genom tillägg i kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 272) angående utsträckt tillämpning av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen m. m. För de icke-ordinarie befattningshavarne lärers motsvarande bestämmelse kunna meddelas i annan ordning.

Övriga
avdelning-
ar inom
patent- och
registre-
ringsverket.

Härefter övergår jag till de båda andra huvudavdelningarna inom patent- och registreringsverket, nämligen administrativa och varumärkesavdelningen samt bolagsavdelningen.

Beträffande *administrativa och varumärkesavdelningen* hava de sakkunniga uttalat sig sålunda:

1930 års sakkunniga.

»Jämväl denna avdelning gjordes av besparingskommittén till föremål för undersökning och anförde kommittén i anledning därav i huvudsak följande:

'Beträffande arbetsuppgifterna å administrativa och varumärkesavdelningen har kommittén, i stort sett, inga förändringar att föreslå. På några punkter torde ett genomförande av kommitténs förslag i fråga om patentärendenas handläggning komma att öva inverkan på arbetet jämväl å administrativa avdelningen. Den föreslagna anordningen i fråga om avförande av vissa patentärenden med återupplivningsrätt skulle antagligen betyda någon, om ock mindre betydande ökning i arbetsbördan å avdelningen. — — —

Befattningshavarnas antal å avdelningen synes, såvitt den av kommittén verkställda granskningen givit vid handen, i stort sett vara väl avvägt. Den, visserligen icke obetydliga, ökning härutinnan i förhållande till vad som gällde före omorganisationen, vilken kvarstår även efter de senaste årens personalindragningar, torde få anses motiverad, ej blott av arbetsmängdens stegring utan även därav, att personalutrustningen före omorganisationen utan tvivel måste betecknas såsom otillräcklig.

De förändringar i arbetet å avdelningen, som kunna bli en följd av de i det föregående ifrågasatta omläggningarna beträffande patentärendenas behandling, torde icke komma att betinga någon ändrad organisation.' — — —

Såsom inledningsvis berörts, yttrade sig besparingskommittén jämväl för nedflyttning i lönegrad av registratorstjänsten, vilken ock genom beslut av 1926 års riksdag blev satt å övergångsstat för att vid nuvarande innehavarens avgång ersättas med en tjänst av lägre grad.

Under tiden efter besparingskommitténs granskning hava göromålen å avdelningen otvivelaktigt ökat. I detta avseende tillåta vi oss att hänvisa *dels* till de ovan lämnade uppgifterna beträffande antalet inkomna patentärenden, *dels ock* till följande sammanställning av antalet under åren 1925—1929 inkomna ansökningar om registrering av varumärken, mönster och modeller samt ärenden av allmän natur:

År	Varumärken	Varumärkesförnyelser	Mönster och modeller	Allmänna ärenden
1925	1,727	717	108	4,258
1926	1,484	722	92	4,423
1927	1,937	670	154	4,566
1928	1,940	815	209	4,555
1929	1,973	1,052	141	4,799

Ett genomförande av de av oss föreslagna åtgärderna i fråga om patentärendenas handläggning torde komma att medföra viss ökning av arbetet å administrativa avdelningen, framför allt på den grund att det är att förvänta, att en väsentligt större avarbetning av patentärenden skall äga rum särskilt under den närmast följande femårsperioden efter förslagets genomförande.

Med hänsyn till vad nu anförts och då vi icke funnit anledning föreslå någon förändring beträffande arbetssättet å denna avdelning, synes någon minskning i personalen å avdelningen icke kunna komma i fråga. Fastmera torde medgivande böra lämnas ämbetsverket att återbesätta följande 3 befattningar, vilka enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1927 och 7 november 1929 för närvarande uppehållas på förordnande, nämligen 2 befattningar i B 4 och en befattning i B 2.

I anledning av vad under granskningen av avdelningen i övrigt förekommit ha vi ansett oss böra i detta sammanhang upptaga frågan om löneställningen för den befattningshavare, som har sig anförtrött *föreståndarskapet för granskning av varumärken*.

Detta föreståndarskap åvilar för närvarande en kvinnlig befattningshavare med placering i lönegraden B 11 (kansliskrivare). Kansliskrivarebefattningen tillkom genom beslut av 1924 års riksdag. Därförinnan var föreståndaren för granskning av varumärken placerad i lönegraden B 13 (nuvarande B 21). Nedflyttningen föranleddes av önskemålet om nedbringande av ämbetsverkets utgifter och genomfördes i samband därmed att dåvarande innehavaren av befattningen efter uppnådd pensionsålder avgick ur tjänst.

Granskar man den nuvarande kansliskrivarens arbetsuppgifter, finner man, att vederbörande enligt arbetsordningen har till åliggande, bland annat, att verkställa den förberedande granskningen av ansökningar om registrering av varumärken; att ordna, vidmakthålla och fullständiga det därför erforderliga granskningsmaterialet; att ombesörja utgivandet av registreringstidningen för varumärken; att efter varje från trycket utkommet nummer av registreringstidningen uppgöra kortregister, upptagande märkesinnehavarens namn och märkets registernummer, för att tjäna såsom manuskript till register till registreringstidningen för varumärken; att för varje år ombesörja utgivandet av ett supplement till registreringstidningen, innefattande vad i denna under det gångna året inlagt om järnstämplat, utom vad angår förnyelse; att uppgöra månatlig förteckning över varumärken, som skola avföras ur registret, och över järnstämplat, som skola förnyas; samt att fullfölja uppgörande av kortregister över registrerade figurmärken.

Det är således både många och maktpåliggande göromål, som äro förenade med ifrågavarande befattning. Av särskild betydelse är den förberedande varumärkesgranskningen, därigenom att vid ärendenas prövning och avgörande med hänsyn till förut registrerade liknande märken allenast de av kansliskrivaren anförda märkena som regel bruka komma un-

der diskussion. Vi kunna därför icke undertrycka den reflexionen, att en något högre löneställning än den nuvarande är väl motiverad för innehavaren av denna befattning, och föreslå alltså, att befattningen måtte uppflyttas till lönegraden B 14.

Slutligen må vi erinra om att en expeditionsvaktsbefattning jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 13 oktober 1927 uppehålles allenast på förordnande.

Å patent- och registreringsverkets ordinarie stat finnas uppförda sex expeditionsvakter — inberäknat förste expeditionsvakten. Därutöver finnas anställda fyra icke ordinarie befattningshavare för bestridande av på expeditionsvakt i allmänhet ankommande göromål.

Då behovet av expeditionsvakter vida överstiger det å ordinarie stat upptagna antalet expeditionsvakter, synes anledning icke förefinnas att i fortsättningen uppehålla den vakanta befattningen allenast på förordnande.

Beträffande *bolagsavdelningen* hava de sakkunniga anfört följande:

»Vid bedömande av omfattningen av arbetet med registreringsärendena är särskilt att uppmärksamma, att detta arbete blir tyngre år från år därigenom att vid behandling av anmälningar rörande senare ändringar oftast ett flertal av de för bolaget förut vidtagna registreringsåtgärderna måste genomgå, framför allt för utrönande av den för bolaget gällande ordningen.

Statens besparingskommitté uttalade i anledning av sin granskning av denna avdelning, att någon minskning av ledamöternas antal icke kunde ifrågakomma, men att däremot en av notarietjänsterna å avdelningen syntes kunna undvaras. Såsom i det föregående omnämnts, blev också genom beslut av 1926 års riksdag en notarietjänst indragen.

Till belysande av arbetsbördan under tiden efter besparingskommitténs granskning få vi meddela, att antalet inkomna registreringsansökningar beträffande bolag för vart och ett av åren 1925—1929 utgjort 6,626, 6,784, 6,387, 6,923 och 7,444.

Såsom av det föregående framgår, äro endast två av ledamöterna uppförda å ordinarie stat. Med hänsyn till såväl vad besparingskommittén på sin tid anförde som vad som framkommit vid den nu verkställda granskningen av bolagsavdelningen, anse vi oss böra föreslå, att jämväl för den tredje ledamoten en byrådirektörsbefattning med placering i lönegraden B 28 uppföres å ordinarie stat.

Under hand har till oss överlämnats bilagda, av kanslibiträderna hos patent- och registreringsverket Lotten Leijonhufvud och Sigrid Årmann skriftligen gjorda framställning (Bil. D), att av dem innehavda kanslibiträdesbefattningar i lönegraden B 7 måtte under benämningen kansli-skrivarebefattningar hänföras till lönegraden B 11.

Av den vid framställningen fogade promemorian framgår arten och omfattningen av de med kanslibiträdesbefattningarna förenade göromålen.

Då dessa göromål i viss del äro av sådan natur, att de i allmänhet åvila amanuenser, hava vi icke kunnat finna annat, än att den sålunda gjorda framställningen, vilken understöts av ämbetsverkets chef, uppbäres av starka skäl.

Vi få alltså föreslå, att nu nämnda båda befattningar måtte under benämningen kansli-skrivarebefattningar uppflyttas till lönegraden B 11.»

En sammanfattning av de sakkunnigas förslag beträffande administrativa och varumärkesavdelningen samt bolagsavdelningen utvisar följande:

Sammanfattning av de sakkunnigas förslag.

Beträffande *administrativa och varumärkesavdelningen* hava de sakkunniga uttalat, att bemyndigande borde lämnas patent- och registreringsverket att med ordinarie innehavare besätta vissa lediga befattningar, nämligen 2 skrivbiträdesbefattningar i B 2, 1 kontorsbiträdesbefattning i B 4 och 1 expeditivsvaktbefattning i B 5, inalles 4 befattningar. Därjämte hava de hemställt om uppflyttning av kansliskrivarbefattningen — föreståndarbefattningen för granskning av varumärken — från 11:e till 14:e lönegraden.

I fråga om *bolagsavdelningen* hava de sakkunniga föreslagit, dels att den extra byrådirektörsbefattningen i B 28, som alltsedan år 1917 uppehållits på förordnande, uppföres å ordinarie stat, dels ock att två kanslibiträdesbefattningar i 7:e lönegraden uppflyttas till kansliskrivartjänster i 11:e lönegraden.

Statskontoret erinrar om att åt 1928 års lönekommitté uppdragits att vid fullgörande av sitt uppdrag taga under överbäggande frågan om biträdesbefattningarnas inom statsförvaltningen uppdelning å olika lönegrader och placering å löneskalan. På grund härav ansåge sig ämbetsverket ej kunna tillstyrka den ifrågasatta uppflyttningen av de båda kanslibiträdesbefattningarna.

Avgifna yttranden.

Då det arbete, som ankomme på innehavaren av föreståndarbefattningen för granskning av varumärken, torde kunna sägas ligga på ett annat plan än de göromål, innehavare av biträdesbefattningar hade att utföra, finge ämbetsverket tillstyrka ifrågavarande befattnings uppflyttning.

Emellertid har ämbetsverket — i samband med sitt redan behandlade förslag till placering i lönegrad av de tekniska ledamöterna å patentavdelningarna — uttalat, att en placering för dessa ledamöter i enlighet med ämbetsverkets förslag givetvis borde medföra, att även ledamöterna å nu ifrågavarande avdelningar placerades i lönegraden B 26.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har icke någon erinran att framställa mot den ifrågasatta uppflyttningen av ovannämnda kansliskrivare- och kanslibiträdesbefattningar.

I analogi med vad som av nämnden ifrågasatts beträffande byrådirektörstjänsternas å patentavdelningarna lönegradsplacering har nämnden föreslagit, att även byrådirektörerna å de avdelningar, varom nu är fråga, hänfördes till lönegraden B 27.

Patent- och registreringsverkets tjänstemannaförening har — i anslutning till de sakkunnigas uttalande att vid bifall till omorganisationsförslaget lättnad borde beredas ämbetsverkets sekreterare i honom åvilande göromål — såsom sin åsikt framhållit, att redan med nu gällande organisation sekreterarens göromål så vuxit, att en avbelastning under alla för-

hållanden syntes önskvärd. Den arbetsmängd, som nu avsåges skola tillkomma sekreteraren, motiverade väl upprättande av någon under honom sorterande tjänst, vars innehavare på eget ansvar skulle äga att fullgöra vissa av sekreterarens nuvarande göromål.

Patent- och registreringsverket har — med förmälan att på grund av dödsfall ytterligare en kontorsbiträdesbefattning på ämbetsverkets stat blivit ledig — beträffande de sakkunnigas nu ifrågavarande förslag anført följande.

Den kansliskrivare, för närvarande en kvinnlig befattningshavare, vilkens uppflyttande i högre lönegrad föreslagits, hade, såsom av de sakkunniga framhållits, flera maktpåliggande arbetsuppgifter sig anförtrödda, bland annat att verkställa den förberedande granskningen av ansökningar om registrering av varumärken ävensom att ombesörja utgivandet av registreringstidningen för varumärken, vilka båda arbetens noggranna utförande vore av synnerlig vikt. Vid befattningens placering från och med den 1 juli 1924 i lönegraden C 5 (B 11) hade detta varit den högsta lönegrad, i vilken kvinnliga befattningshavare inom den centrala statsförvaltningen då placerades. Enär, såsom antytts, befattningen vore mycket krävande och snarast av den karaktär, som plägade påkalla anlitan av manlig arbetskraft, syntes det ämbetsverket med fog kunna ifrågasättas, om icke befattningen borde hänföras till en högre lönegrad än den av de sakkunniga föreslagna, i vilket hänseende ämbetsverket — under erinran att befattningen före den 1 juli 1924 var uppförd i lönegraden B 13 (21) — tilläte sig föreslå lönegraden B 18.

De sakkunnigas förslag om uppförande å ordinarie stat av den extra byrådirektörsbefattningen å bolagsavdelningen samt uppflyttning av två kanslibiträdesbefattningar å samma avdelning till kansliskrivarbefattningar finge ämbetsverket tillstyrka under erinran, att framställningar i förstnämnda hänseende vid upprepade tillfällen hos Kungl. Maj:t gjorts från ämbetsverkets sida.

I detta sammanhang får jag anmäla, att ämbetsverket tillika hemställt om inrättande av en extra notariebefattning å administrativa och varumärkesavdelningen. Ämbetsverkets uttalande i fråga härom lyder sålunda:

»I anslutning till vad de sakkunniga uttalat angående behovet av lättnad i byrådirektörens respektive sekreterarens arbetsbörda samt under hänvisning till vad ämbetsverkets tjänstemannaförening och sekreteraren i sina vid detta utlåtande fogade yttranden anført rörande önskvärdheten av särskild hjälp till denne senare i hans arbete, anser sig ämbetsverket böra hemställa om inrättandet av en extra notariebefattning å administrativa och varumärkesavdelningen. Med de föreslagna organisatoriska ändringarna, såvitt angår patentärendenas behandling, skulle ju vinnas en betydande ökning av arbetsresultatet. Att detta högst väsentligt kommer att inverka på sekreterarens arbetsbörda är uppenbart. Detsamma gäller inrättandet av den ifrågasatta besvärsavdelningen. Sär-

skilt under de första åren efter omorganisationen, då den nuvarande balansen skall nedbringas, kommer detta tillskott till den redan förut tunga sekreterartjänsten att verka synnerligen tryckande. Det är därför enligt ämbetsverkets bestämda uppfattning av vikt, att åt sekreteraren beredes sådan hjälp, att han befrias från vissa honom nu åvilande göromål och att ansvaret för deras fullgörande lägges å den ifrågasatta extra notarien. Måhända kan det även befinnas nödigt att å denne överflytta någon eller några av byrådirektörens nuvarande arbetsuppgifter, i den mån så lämpligen kan ske. Att redan från början, innan närmare erfarenheter vunnits, föreslå den nya befattningens uppförande å ordinarie stat har ämbetsverket ansett sig icke böra göra, men anledning torde ej saknas till det antagandet att behovet av den nämnda notarietjänsten kommer att visa sig konstant.

Givetvis kommer även såväl den ökade arbetsproduktionen å patentavdelningarna i första instansen som ock besvärsavdelningens inrättande att medföra en avsevärd stegring av kostnaderna för skrivarbete och dylikt.»

Vad till en början beträffar de tjänster i lönegraderna B 2, B 4 och B 5, som finnas uppförda å patentverkets stat men för närvarande uppehållas på förordnande, synas mig dessa tjänster böra i staten bibehållas, varför åtgärder i sinom tid torde vidtagas för desammas återbesättande. *Departements-
chefen.*

För den befattningshavare, som har sig anförtrott föreståndarskapet för granskning av varumärken, synes mig, med hänsyn till vad som upplysts angående arbetets art, en högre lönegradsplacering rättvisligen böra ifrågakomma. Dock anser jag, i olikhet med patent- och registreringsverket, en uppflyttning till lönegrad B 14 vara tillfyllest. Jag förordar alltså de sakkunnigas, av statskontoret och lönenämnden i denna del tillstyrkta förslag.

Inrättandet å administrativa och varumärkesavdelningen av en extra notarietjänst, varom patent- och registreringsverket gjort framställning, finner jag mig ej kunna tillstyrka. Det synes mig nämligen, som om sekreteraren åtminstone tillsvidare skulle kunna beredas den hjälp, varav han eventuellt kan bliva i behov, av någon utav de amanuenser, som redan finnas anställda å avdelningen.

Med avseende å förslaget om uppförande å ordinarie stat av ytterligare en byrådirektörsbefattning å bolagsavdelningen tillåter jag mig erinra om att vid flera föregående tillfällen — senast i ovannämnda motioner vid 1930 års riksdag — förslag i enahanda syfte blivit framställda. Då ifråga om behövligheten av denna befattning, som alltsedan år 1917 uppehållits på förordnande, tvekan desto mindre kan råda, som å sagda avdelning inflytande ärenden äro stadda i stark tillväxt, får jag tillstyrka, att tjänsten i fråga nu uppföres å ordinarie stat.

Däremot anser jag mig på de skäl, som av statskontoret framhållits, förhindrad förorda den ifrågasatta uppflyttningen i lönegrad av två kanslibiträdesbefattningar å bolagsavdelningen.

Vid bifall till mitt förslag om bibehållande av byrådirektörstjänsterna å anmälningsavdelningarna i 28:e lönegraden lära jämväl de å nu ifrågasvarande båda avdelningar anställda byrådirektörerna böra, liksom hittills, hänföras till nämnda lönegrad.

I motsvarighet till vad som av mig förordats beträffande inskränkning i rätten för befattningshavare å patentavdelningen att mot ersättning tillhandagå enskilda i ärende, som faller inom patentverkets arbetsområde, föreslår jag slutligen, att det sålunda ifrågasatta stadgandet må gälla jämväl för befattningshavarna å administrativa och varumärkesavdelningen samt å bolagsavdelningen.

Sedan jag nu redogjort för den organisation, som jag anser patent- och registreringsverket lämpligen böra erhålla, samt i sammanhang därmed för den personal, som jag funnit vara erforderlig för att ämbetsverket på ett tillfredsställande sätt skall kunna fullgöra det arbete, som åligger detsamma, får jag övergå till frågan om ämbetsverkets utgiftsstat.

**Patent- och
registrerings-
verkets ut-
giftsstat.**

De sakkunniga hava verkställt vissa beräkningar av de kostnader, som ett genomförande av deras förslag beträffande patent- och registreringsverket skulle betinga. I avseende härå hava de utlätit sig på följande sätt:

1930 års sakkunniga.

»De ändringar, som föreslagits i fråga om patent- och registreringsverkets ordinarie befattningshavare, innebära beträffande: byråchefs- (patenträds-) befattningar (B 30) ökning med 2, byrådirektörsbefattningar (B 28) minskning med 3 (4—1), förste byråingenjörsbefattningar (B 26) nyinrättande av 12, förste byråingenjörsbefattningar (B 24) ökning med 7, byråingenjörsbefattningar (B 21) minskning med 4. Härtill skulle komma uppflyttning av en kansliskrivarebefattning (B 11) till B 14 och av 2 kanslibiträdesbefattningar (B 7) till B 11. Den ökning av anslaget till ordinarie befattningar, som betingas av nämnda förändringar, skulle, om man utgår ifrån den näst högsta löneklassen för varje ifrågakommen grad, utgöra 139,308 kronor (+ 22,920 — 31,500 + 114,480 + 60,060 — 28,848 + 708 + 1,488).

Enligt förslaget böra å övergångsstat uppföras befattningar för 4 byrådirektörer och 4 byråingenjörer, vilket skulle innebära en ökning i kostnaderna för övergångsstaten med 70,848 kronor (42,000 + 28,848).

Antalet vakanta befattningar vid tidpunkten för ikraftträdandet av den föreslagna omorganisationen skulle bli 23, nämligen förutom den sedan år 1925 vakanta befattningen i B 30 följande befattningar: 2 i B 30, 1 i B 28, 12 i B 26 och 7 i B 24. (Härvid bortses från de föreslagna uppflyttningarna av nuvarande en kansliskrivarebefattning och två kanslibiträdesbefattningar i högre grad ävensom från vakanta befattningar i lägre grad.)

Om man räknar med att innehavarna av sju av de till överflyttning å övergångsstat föreslagna befattningarna omedelbart vid nyorganisationens genomförande vinna befordran till sålunda vakanta befattningar,

skulle således å övergångsstat komma att kvarstå allenast 1 byrådirektör. Ovannämnda belastning av övergångsstaten skulle vid sådant förhållande komma att nedgå till allenast 10,500 kronor.

Å andra sidan bör, så länge denna befattningshavare kvarstår å övergångsstaten, en av de föreslagna förste byråingenjörstjänsterna i 26:te lönegraden hållas vakant, vilket medför en besparing i kostnaderna för den ordinarie staten med 9,540 kronor.

Därest vidare antages, att övriga ovannämnda vid tidpunkten för omorganisationens ikraftträdande lediga tjänster besättas med icke-ordinarie personal inom ämbetsverket, nämligen genom befordran till ordinarie av 14 förste biträdande ingenjörer (i 20:de graden) och 1 förste amanuens (i 18:de graden), skulle, med utgångspunkt från lönen i näst högsta löneklassen inom respektive grad, den nuvarande belastningen å anslaget till icke ordinarie befattningshavare, vikariatsersättningar m. m. minskas med 95,928 kronor (89,880 + 6,048). Härutöver skulle emellertid å sistnämnda anslag ytterligare besparing uppstå med följande belopp:

1) genom att den för närvarande till 21 extra föredragande utgående särskilda ersättningen av 900 kronor för år begränsas till 16 extra föredragande Kronor 4,500

2) genom bortfallande av de vikariatsersättningar, som för närvarande utgå till *dels* den tillförordnade byråchefen å patentavdelningarna och i succession efter honom förordnade tjänstemän, *dels ock* den såsom extra byrådirektör å bolagsavdelningen tjänstgörande notarien och den i succession efter honom tillförordnade notarien Kronor 4,077.

Sammanlagda minskningen av kostnaderna på sistberörda anslag skulle sålunda komma att uppgå till 104,505 kronor.

Om hänsyn tages till samtliga ovan angivna faktorer, skulle således verkets medelsbehov under den första fem-årsperioden komma att allt som allt förete en *nettoökning* av 35,763 kronor eller, om byrådirektörsbefattningen å övergångsstaten bortfaller, 34,803 kronor per år, vilken nettoökning efter nämnda periods utgång skulle nedgå till 28,563 kronor, respektive 27,603 kronor.

Vid förestående beräkningar har hänsyn icke tagits till å de olika avlöningsposterna belöpande dyrtidstillägg. Den verkliga ökningen i medelsbehovet torde därför komma att uppgå till ett något om ock obetydligt högre belopp än som i det föregående angivits.

Patent- och registreringsverket tillhör de verk, vilkas utgifter, enligt vad som är avsett, helt skola bestridas av de till verket inflytande inkomsterna, i detta fall huvudsakligen patent- och registreringsavgifter. Verkets inkomster hava under senare åren lämnat understundom avsevärda överskott. Dessa överskott äro numera sammanförda i en fond.

Behållningen av fonden utgjorde vid ingången av räkenskapsåret 1929/1930 1,412,986 kronor 57 öre. Såvitt av ämbetsverkets räkenskapsböcker framgår, utgjorde verkets inkomster under nämnda räkenskapsår 1,643,706 kronor 82 öre. I detta belopp ingingo patentansökningsavgifter med 284,900 kronor, patentårsavgifter med 646,315 kronor, varumärkesregistreringsavgifter med 158,000 kronor, varumärkesförnyelseavgifter med 61,260 kronor, mönster- och modellregistreringsavgifter med 1,880 kronor samt bolagsregistreringsavgifter med 304,711 kronor 99 öre. Utgifterna uppgingo under samma tid till 1,248,432 kronor 15 öre. Överskottet

utgjorde alltså 395,274 kronor 67 öre, vadan fondens behållning vid utgången av sagda räkenskapsår stigit till 1,808,261 kronor 24 öre.

Under det första kvartalet av räkenskapsåret 1930/1931 utgjorde inkomsterna 341,211 kronor 67 öre och utgifterna 343,581 kronor 44 öre, vadan detta kvartal utvisar en brist av 2,369 kronor 77 öre. Enligt vad vi inhämtat, torde förklaringen till det mindre gynnsamma resultatet av verksamheten under detta kvartal vara att söka, dels däri att några större utgiftsposter kommit att skjutas över till innevarande räkenskapsår från det förra, dels att en, sannolikt tillfällig, nedgång beträffande inbetalning av årsavgiften ägt rum. För räkenskapsåret i dess helhet torde man kunna räkna med ett betydande överskott.

Genom den av oss föreslagna besvärsavgiften skulle med ett beräknat antal inkommande besvär av 200 per år till ämbetsverket inflyta 15,000 kronor utöver vad eljest skolat inkomma. I anledning av återupplivningsförfarandet kan jämväl en viss mindre ökning av inkomsterna vara att påräkna. En ansökan om återupplivning i veckan eller omkring 50 per år skulle innebära en ökad inkomst av 2,500 kronor.

Kostnaderna för de av oss föreslagna åtgärderna, tillsvidare (frånsett dyrtidstillägg) i runt tal 35,700 kronor per år, kunna sålunda förväntas till, likaledes i runt tal räknat, hälften täckas av de föreslagna nya avgifterna.

I betraktande av omfattningen av ämbetsverkets ekonomi över huvud synas de av våra ändringsförslag betingade ökade kostnaderna för avlöningar icke vara av skrämmande storlek.»

*Patent- och
registrerings-
verket.*

Patent- och registreringsverket har i detta ämne uttalat sig på följande sätt:

»Enligt vad ovan anförts ifrågasätter ämbetsverket åtskilliga ändringar beträffande sin ordinarie personal. De ordinarie befattningarnas antal jämte de för vederbörande befattningar avsedda lönegrader skulle sålunda bli följande:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
8 byråchefer (därav 3 patentråd)	B 30
16 byrådirektörer	B 28
12 förste byråingenjörer	B 26
11 » »	B 24
1 bibliotekarie	B 24
1 sekreterare	B 24
1 byråingenjör	B 21
1 kassör och räkenskapsförare	B 21
3 notarier	B 21
1 föreståndare för varumärkesgranskningen	B 18
2 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 eldare och maskinist	B 7
4 kanslibiträden	B 7
5 expeditionsvakter	B 5
15 kontorsbiträden	B 4
2 skrivbiträden	B 2

Medelsbehovet för dessa ordinarie befattningshavares avlönande, beräknat i överensstämmelse med vedertaget bruk efter de för vederbörande ifrågakommande näst högsta löneklasser, uppgår till 631,608 kronor. Då det emellertid ej kan undvikas att överflytta åtminstone en — men sannolikt ej flera — av de nuvarande tekniska byrådirektörerna till övergångsstat och vid sådant förhållande minst en av de nya förste byråingenjörsbefattningarna i grad 26 tills vidare ej torde få tillsättas, skulle för de ordinarie befattningshavarnas avlönande under nästa budgetår erfordras 622,068 kronor eller i runt tal 622,000 kronor.

Sedan åtskilliga år finnes å ämbetsverkets stat såsom enda bestämda anslag uppförd »avlönning åt en å övergångsstat uppförd registrator kronor 6,400». Enligt avlöningsreglementet utgår dock denne befattningshavares lön med 7,668 kronor, varför densamma delvis måst täckas från anslaget för avlöningar till ordinarie tjänstemän. Vid bifall till den av ämbetsverket förordade nya organisationen skulle, rent teoretiskt sett, kunna hända, att, utom registratorn, fyra byrådirektörer (B 28), fyra byråingenjörer (B 21) och två kanslibiträden (B 7) komme att befinnas utom tjänsteförteckningen. Som dessa befattningshavare givetvis måste redovisas i staten, men på grund av antagliga befordringar utgifterna för befattningshavare å övergångsstat sannolikt komme att inskränka sig till — utom registratorns avlöning — avlöningen åt en byrådirektör, föreslår ämbetsverket den anordningen, att å utgiftsstaten uppföres, i stället för ovannämnda bestämda anslag, såsom *förslagsanslag*: avlöningar till å övergångsstat uppförda fyra byrådirektörer, fyra byråingenjörer, en registrator och två kanslibiträden 18,000 kronor.

Även anslaget för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariatsersättningar m. m., nu 225,000 kronor, måste röna väsentlig inverkan av den nya organisationen. Anslagsbeloppet uppfördes å staten från och med den 1 juli 1929 men beräknades från början ej för en del utgifter, som dock bestridas därifrån, såsom de särskilda arvoden till vissa tekniska föredragande, varjämte det numera tynges av avlöningarna vid åtskilliga under de sista två åren tillkomna befattningar, såväl tekniska som administrativa, såväl manliga som kvinnliga. Det har ock därför måst väsentligt överskridas.

Den icke-ordinarie personalen vid ingången av år 1931 är följande:

Patentavdelningarna.

22 extra föredragande (varav 6 äro ordinarie tjänstemän och 16 förste biträdande ingenjörer, nedan upptagna) vardera, utom en, med särskilt arvode av 900 kronor för år.

18 förste biträdande ingenjörer i 20:e graden.

9 förste biträdande ingenjörer i 18:e graden.

10 biträdande ingenjörer i 16:e graden.

3 extra tekniska tjänstemän med arvoden av 3,750 kronor för år.

Administrativa och varumärkesavdelningen.

4 förste amanuenser i 18:e graden (varav en tjänstgör jämväl å bolagsavdelningen).

1 amanuens i 16:e graden (tjänstgör även å bolagsavdelningen).

1 e. o. kanslibitråde i 7:e graden (befattningen uppehålls av ordinarie befattningshavare).

12 e. o. kontorsbiträden i 4:e graden (vissa av dessa tjänstgöra tidvis å biblioteket).

4 e. o. skrivbiträden i 2:a graden (tjänstgöra tidvis å biblioteket).

3 extra biträden med arvoden av 150 kronor för månad (tjänstgöra tidvis å biblioteket).

Bolagsavdelningen.

1 extra byrådirektör i 28:e graden (befattningen uppehålls av ordinarie tjänsteman).

2 förste amanuenser i 18:e graden.

2 halvtidsamanuenser i 16:e graden.

3 e. o. kontorsbiträden i 4:e graden.

1 e. o. skrivbiträde i 2:a graden.

(Se jämväl under adm. avdeln.)

Biblioteket.

3 förste biträdande ingenjörer i 20:e graden.

1 biträdande ingenjör i 16:e graden.

1 halvtidsamanuens i 16:e graden.

1 e. o. kontorsbiträde i 4:e graden.

(Se jämväl under adm. avdeln.)

Expeditionsvakterna.

5 e. o. expeditionsvakter i 5:e graden.

Den av ämbetsverket tillstyrkta omorganisationen skulle medföra följande förändringar beträffande nu ifrågasvarande personal.

Å patentavdelningarna skulle de nuvarande 22 extra föredragandena försvinna men däremot 16 icke-ordinarie rotelföreståndare i 24:e graden tillkomma. Vidare skulle de nuvarande assistenternas antal, 24 stycken, väsentligt reduceras; dock torde, ur rekryteringssynpunkt och för att hava tillgång å lätt flyttbar arbetskraft för mötande av uppstående ojämnheter i rotlarnas belastning, antalet ej böra få bli alltför ringa, under inga omständigheter mindre än 15. De sålunda kvarblivande assistenterna torde lämpligen böra lika fördelas å 20:e, 18:e och 16:e graderna.

Å administrativa avdelningen skulle en extra notarie i 21:a graden tillkomma men däremot, då härtill sannolikt en förste amanuens bleve befordrad, en sådan bortgå. Vidare skulle 4 extra ordinarie kontorsbiträden i 4:e graden bortgå, om, såsom ovan förutsatts, nu vakanta ordinarie 3 kontorsbiträdesbefattningar och en skrivbiträdesbefattning återbesättas.

Å bolagsavdelningen skulle den extra byrådirektören övergå till den ordinarie staten, vilket, då dennes ordinarie tjänst uppehålls av en förste amanuens, bör hava till följd, att även en sådan övergår till den ordinarie staten.

Å biblioteket skulle bibliotekarien, som för närvarande tjänstgör tillfälligt såsom extra föredragande, åter rycka in, vilket skulle minska

behovet av icke-ordinarie personal med en förste biträdande ingenjör i 20:de graden.

Av de icke-ordinarie expeditiionsvakterna slutligen skulle en övergå till den ordinarie staten genom återbesättning av den nu vakanta expeditiionsvaktsbefattningen.

Den ifrågavarande icke-ordinarie personalen skulle således i och med omorganisationen erhålla följande sammansättning:

16 e. o. förste byråingenjörer	i grad 24
1 e. o. notarie	» » 21
7 förste biträdande ingenjörer	» » 20
5 » »	» » 18
4 förste amanuenser	» » 18
6 biträdande ingenjörer	» » 16
1 amanuens	» » 16
3 halvtidsamanuenser	» » 16
1 e. o. kanslibiträde	» » 7
4 e. o. expeditiionsvakter	» » 5
12 e. o. kontorsbiträden	» » 4
5 e. o. skrivbiträden	» » 2
3 extra biträden med arvoden av 150 kronor per månad.	

Den e. o. kanslibiträdesbefattningen innehaves av ett ordinarie kontorsbiträde, varför denna tjänst belastar ifrågavarande anslag endast med vikariatsersättning. Avlöningarna vid övriga nyssnämnda tjänster, beräknade efter vederbörande graders begynnelseklasser, uppgå till sammanlagt 276,144 kronor. Anslaget kommer emellertid att belastas med en del andra utgifter, såsom vikariatsersättningar och ersättningar för övertidsarbete. Och vidare äro en del icke-ordinarie befattningshavare redan berättigade eller komma sannolikt inom kort att bliva berättigade till lön i högre klass än sin grads begynnelseklass, varjämte medel böra finnas tillgängliga för eventuellt behövliga nyanställningar av icke-ordinarie personal. Kostnaderna för samtliga sistnämnda behov må beräknas till omkring 20,000 kronor. Anslaget för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariatsersättningar m. m. skulle då kunna bestämmas till i runt tal 295,000 kronor.

I övriga anslag å staten ifrågasätter ämbetsverket för närvarande icke någon ändring.

Enligt ovanstående beräkningar skulle statens slutsumma uppgå till 1,376,600 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till nu gällande stat, som slutar å 1,168,700 kronor, med ej mindre än 207,900 kronor.

Emellertid må framhållas, att ämbetsverkets utgifter under de senare åren icke kunnat hållas inom ramen av vederbörande stat. Sålunda te sig staternas slutsummor och de verkliga totalutgifterna under de sista fem budgetåren på följande sätt:

År	Stat	Utgifter
1925/26	927,300: —	1,088,680
1926/27	928,700: —	1,067,186
1927/28	935,700: —	1,167,450
1928/29	935,700: —	1,190,181
1929/30	1,162,700: —	1,248,432

De genom omorganisationen ökade utgifterna motsvaras i viss mån av nya inkomster, nämligen av besvär- och återupplivningsavgifterna. Men även om dessa nya inkomster ej tagas i betraktande, torde ämbetsverkets inkomster fullt förslå att täcka de ökade utgifterna.

Inkomsterna uppgingo sålunda under ovannämnda fem budgetår till:

år 1925/26	kronor 1,403,466
» 1926/27	» 1,492,179
» 1927/28	» 1,720,317
» 1928/29	» 1,778,441
» 1929/30	» 1,643,706

Den markanta nedgången i inkomsterna för sista budgetåret beror på de kort därförut vidtagna nedsättningar av såväl patent- som registreringsavgifterna och är därför ej att uppfatta såsom början till en fortgående minskning av ämbetsverkets inkomster. Under det med denna dag tilländagående första halvåret av löpande budgetåret uppgå ämbetsverkets inkomster till 788,480 kronor, trots det av de sakkunniga omnämnda mindre goda ekonomiska resultatet av halvårets första månader. Och intet ger vid handen att inkomsterna under budgetårets senare hälft komma att ställa sig ofördelaktigare än under den förra. Snarare tyda vissa tecken på motsatsen.»

Departements-
chefen.

De sakkunniga hava beräknat, att ett genomförande av deras förslag beträffande patent- och registreringsverkets organisation skulle under den närmaste femårsperioden medföra en merkostnad — fränsett dyrtidstillägg — av i runt tal 35,700 kronor om året. Denna kostnadsökning kunde emellertid förväntas att till hälften täckas av de föreslagna nya avgifterna.

Även det av mig framlagda förslaget medför tydligen viss ökning av utgifterna för verket, om ock till något mindre belopp än det av de sakkunniga beräknade. Besparing har sålunda uppkommit genom mitt förslag om anställande av allenast 29 ledamöter såsom ordinarie samt genom bibehållande i lönegrad B 7 av de två till uppflyttning i lönegrad B 11 föreslagna kanslibiträdesbefattningarna. Å andra sidan skulle en mindre kostnadsökning uppstå genom placering i lönegrad B 22 enligt löneplanen för extra ordinarie tjänstemän av de extra ledamöterna. I jämförelse med de sakkunnigas förslag skulle de av mig förordade organisatoriska förändringarna i ämbetsverket medföra en kostnadsökning, som med i runt tal 6,000 kronor skulle understiga de sakkunnigas motsvarande merkostnad.

Vad angår utgiftsstaten för patent- och registreringsverket har ämbetsverket framlagt förslag med avseende å beräkningen av anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän, till avlöningar till befattningshavare å övergångsstat samt till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Jag anser verkets förslag i dessa avseenden böra läggas till grund för bestämmandet av anslagsposternas belopp, allenast med följande modifikation, som föranledas av vad jag i det föregående föreslagit.

Vidkommande först avlöningsanslaget till ordinarie tjänstemän — av patent- och registreringsverket upptaget med 622,000 kronor — bör vid

bifall till mitt förslag om nedsättning av antalet förste byråingenjörer med 3 i vardera lönegruppen B 26 och B 24 detta belopp till en början minskas med $(3 \times 9,540 + 3 \times 8,580 =)$ 54,360 kronor. Härtill kommer *dels* skillnaden i avlöning å den av ämbetsverket till uppflyttning i 18:e lönegraden ifrågasatta men av mig till uppflyttning i 14:e lönegraden tillstyrkta föreståndarbefattningen för granskning av varumärken $(6,048 - 4,596 =)$ 1,452 kronor, *dels ock* skillnaden i avlöningarna å de av mig ej förordade båda kansliskrivarbefattningarna $(2 \times 3,888)$ och motsvarande antal kanslibiträdesbefattningar, som alltså fortfarande skola bibehållas $(2 \times 3,144)$, eller 1,488 kronor. Ifrågavarande avlöningsanslag skulle alltså minskas med sammanlagt $(54,360 + 1,452 + 1,488 =)$ 57,300 till $(622,000 - 57,300 =)$ 564,700 kronor.

Ämbetsverkets förslag till övergångsstat och till de befattningar, som skulle uppföras å samma stat, föranleder icke någon annan erinran från min sida än att, då i anslutning till vad förut anförts i fråga om de båda kanslibiträdesbefattningarna dessa befattningar fortfarande skulle bibehållas å ämbetsverkets ordinarie stat, de sålunda böra avföras från övergångsstaten.

Vad angår ämbetsverkets beräkningar rörande det anslag, som erfordras till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. — enligt ämbetsverkets förslag slutande å ett belopp av 295,000 kronor — vill jag erinra om att det nuvarande förslagsanslaget å 225,000 kronor under de senaste åren av olika anledningar högst väsentligt överskridits. Den mest bidragande orsaken till detta förhållande har varit den med hänsyn till arbetsmaterialets ökade tillväxt inträdda nödvändigheten för ämbetsverket att nyanställa personal, varjämte vissa från början ej beräknade utgifter kommit att i sin mån tynga anslaget.

Då jag förordat, att utöver de 29 ledamotsbefattningar å anmälningsavdelningarna, som skulle uppföras på den ordinarie staten, 6 extra förste byråingenjörer skulle anställas såsom ledamöter å sagda avdelningar, lära till en början medel böra beräknas till avlöningar åt dessa. Särskilt anslag för detta ändamål torde icke vara behöfligt, utan synas kostnaderna ifråga $(3 \times 8,124 + 3 \times 7,212 =)$ 46,008 kronor böra avföras å anslaget till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilket anslag alltså torde böra i motsvarande mån ökas. Å andra sidan har patent- och registreringsverket vid sina beräkningar angående nu ifrågavarande anslag bland annat utgått från en löneställning för övriga erforderliga 16 extra ledamöter enligt 24:e lönegraden i nämnda löneplan. Med utgångspunkt från begynnelselönen i den av mig för dessa ledamöter förordade lönegraden — 22 enligt löneplanen för extra ordinarie tjänstemän — bör anslaget minskas med skillnaden mellan begynnelseavlöningarna i berörda lönegrader $(16 \times 6,816 - 16 \times 6,048 =)$ 12,288 kronor. Då jag vidare ej tillstyrkt den extra notarietjänst, om vars inrättande ämbetsverket gjort framställning, kan anslaget följaktligen ytterligare minskas med ett belopp av 5,676 kronor.

Då ämbetsverkets beräkningar rörande ifrågavarande anslag i övrigt, icke givit mig anledning till någon erinran, skulle alltså samma anslag komma att ökas med (46,008 — 12,288 — 5,676 =) 28,044 kronor eller, i runt tal, med 28,000 kronor till 323,000 kronor.

I övriga i patent- och registreringsverkets stat nu ingående anslag ifrågasätter jag, lika med ämbetsverket, icke någon ändring.

I enlighet med mitt förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket, som med ett belopp av (57,300 — 28,000 =) 29,300 kronor understiger ämbetsverkets enahanda förslag, skulle samma stat erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	564,700
Avlöningar till å övergångsstat uppförda fyra byrådirektörer, fyra byråingenjörer och en registrator, förslagsvis	»	18,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vikariatersättningar m. m., förslagsvis	»	323,000
Renskrivning och skrivmaterialier, fastighetens underhåll, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m., förslagsvis	»	72,000
Publikationer, efter avdrag av influtna prenumerationsavgifter och dylikt, kungörelser, böcker och tidskrifter samt bindningskostnader, förslagsvis	»	180,000
Återställda registreringsavgifter, förslagsvis	»	16,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, förslagsvis	»	2,600
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis	»	46,000
Dyrtidstillägg, förslagsvis	»	125,000

Summa kronor 1,347,300.

Statförslaget slutar alltså å ett belopp av 1,347,300 kronor, medan den för löpande budgetår fastställda statens slutsumma uppgår till 1,168,700 kronor. Det nya statförslaget skulle alltså medföra en ökning med 178,600 kronor. Då emellertid de verkliga utgifterna under en följd av år högst väsentligt överskridit de i respektive års stater upptagna anslagsbeloppen, innebär det nu föreliggande statförslaget i verkligheten icke en så stor merkostnad, som nyss angivna skillnadsbelopp anger. Under budgetåret 1929/1930 uppgingo de verkliga kostnaderna till i runt tal 1,248,400 kronor. I jämförelse härmed skulle den faktiska ökningen nu begränsas till cirka 99,000 kronor.

Jag tillåter mig att i detta sammanhang erinra om att anslaget till patent- och registreringsverket tillhör de anslag, som tillsammans med korresponderande inkomstitlar bilda fristående specialbudgeter, vilka i riksstaten äro uppförda med sammanfallande utgifts- och inkomstbelopp. Enligt hittills tillämpad ordning har anslaget bestämts till det belopp, var- till den för verket fastställda utgiftsstaten uppgått. Från och med in-

gången av budgetåret 1929/1930 har den anordningen vidtagits, att från inkomstiteln »patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter» den behållna inkomsten över utgiftsanslaget, »patent- och registreringsverket», tillgodoföres en särskild s. k. diversemedelsfond »patent- och registreringsverkets fond», från vilken utgifterna direkt bestridas. Anslagets ändamål är sålunda numera närmast att förmedla överförandet av bidragsmedlen från inkomstiteln till fonden. Då inkomstiteln och det därmed kommunicerande utgiftsanslaget ansetts böra uppföras med det belopp, som motsvarar det påräkneliga inkomstbeloppet, och icke såsom hittills med det belopp, vartill de blivande utgifterna beräknas uppgå, har jag under punkt 21 av tionde huvudtiteln i årets statsverksproposition, i enlighet med ett av riksräkenskapsverket i detta ämne framställt förslag och enär ifrågavarande inkomstitel av statsrådet och chefen för finansdepartementet i riksstatsförslaget för nästkommande budgetår upptagits med 1,300,000 kronor, tillstyrkt en höjning av det nuvarande förslagsanslaget till ämbetsverket, 1,168,700 kronor, med 131,300 kronor till 1,300,000 kronor. Med hänsyn till den sålunda genomförda förändringen i sättet för anslagets beräkning påverkas anslaget icke av den höjning av utgiftsstatens belopp, som nu föreslås.

På grund av vad sålunda anförts ärnar jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att *Hemställan.*

dels från och med den 1 juli 1931 bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos patent- och registreringsverket på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
3 byråchefer och ledamöter av besvärsavdelningen	B 30
5 byråchefer	B 30
16 byrådirektörer	B 28
9 förste byråingenjörer	B 26
8 » »	B 24
1 bibliotekarie	B 24
1 sekreterare	B 24
1 byråingenjör	B 21
1 kassör och räkenskapsförare	B 21
3 notaries	B 21
1 föreståndare för varumärkesgranskningen	B 14
1 eldare och maskinist	B 7
1 förste expeditionsvakt	B 7
6 kanslibiträden	B 7
5 expeditionsvakter	B 5
15 kontorsbiträden	B 4
2 skrivbiträden	B 2;

Anm. Tillsvidare skola hållas obesatta förste byråingenjörstjänster i lönegraden B 26 till antal motsvarande antalet byrådirektörer, som åtnjuta avlöning å övergångsstat.

dels besluta, att å övergångsstat för patent- och registreringsverket skola från och med den 1 juli 1931 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
4 byrådirektörer	B 28
4 byråingenjörer	B 21
1 registrator	B 21;

dels godkänna det av mig förordade förslaget till stat för patent- och registreringsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1931;

dels ock besluta att innehavare av befattning i patent- och registreringsverket icke må mot ersättning tillhandagå enskilda i ärende, som faller inom ämbetsverkets arbetsområde.

Emellertid torde det böra anstå med fattande av slutligt beslut i ämnet, till dess det på föredragning av chefen för justitiedepartementet beroende förslaget om ändring i vissa paragrafer i patentförordningen hunnit undergå vederbörlig granskning i lagrådet. Jag anhåller således att få ånyo upptaga ärendet, sedan nämnda granskning avslutats.

Slutligen hemställer jag, att utdrag av detta protokoll får tillställas lagrådet till kännedom vid nyssnämnda granskning.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna sitt bifall.

Ur protokollet:

Einar Engelstedt.

Bilaga A.**Tyska patentverkets organisation och arbetssätt.**

Redogörelse för resultatet av ett studiebesök i tyska patentverket den 7—12 juli 1930
av H. Flogeland.

Tyska patentverket, das Reichspatentamt, daterar sin tillkomst från den 1 juli 1877, den dag då en för hela riket gemensam patentlag trädde i kraft. Redan före denna tidpunkt hade uppfinningar patenterats i åtskilliga tyska stater, men förutsättningarna för erhållande av patent och det erhållna skyddets innebörd voro olika i de särskilda staterna. Den nya för hela riket gemensamma patentlagen och det nya patentverket, som gjorde slut på dessa kaotiska förhållanden, hälsades därför med stor tillfredsställelse av såväl uppfinnare som industri. Från en blygsam början gick verket en rask utveckling till mötes, och åtskilliga gånger måste flyttningar företagas, innan det vid sekelskiftet framstod som ofrånkomligt, att verket måste försäkra sig om en byggnadstomt av sådan storlek, att verkets behov av lokaler kunde tillgodoses för lång tid framåt. En tomt av 23,000 kvm. anskaffades och 1905 flyttade verket in i den byggnad det ännu bebor. Denna byggnad är uppförd i fem våningar och inrymmer omkring 700 tjänsterum och ett 20-tal stora salar samt en särskild biblioteksavdelning i sex våningar. Dessutom finnes tjänstebostad för verkets chef och ett 15-tal tjänstemän samt vaktmästare.

Sedan verkets personal innevarande år stigit till sammanlagt omkring 1,500 personer, ha emellertid de hittillsvarande utrymmena befunnits otillräckliga, och en större tillbyggnad är f. n. under uppförande.

Arbetsuppgifter och deras fördelning.

Förutom beviljandet av skydd för nya uppfinningar, varumärken och mönster åligger det även tyska patentverket att handlägga besvär över avslagna patentansökningar och varumärken. Patentverket utgör också första instans, då det gäller upphävande av redan beviljade patent ävensom beviljande av tvångslicenser. Verkets arbetsuppgifter äro fördelade på följande avdelningar: Granskningsavdelningen för patentansökningar (Anmeldeabteilung), besväravdelningen (Beschwerdeabteilung), varumärkesavdelningen (Abteilung für Warenzeichen und Marken), avdelningen för mönsterskydd (Abteilung für Gebrauchsmuster) och avdelningen för upphävande av patent (Nichtigkeitsabteilung).

Övervakandet och fördelningen av arbetet inom de olika avdelningarna tillkommer i främsta rummet verkets chef »der Präsident». Han deltagar dock icke i någon form i handläggandet av de ärenden, som tilldelas de olika avdelningarna. Presidenten synes hava en vidsträckt befogenhet rörande verkets angelägenheter. Nödvändiga reformer kunna därför snabbt genomföras och det ständigt ökade ansökningsantalets behov av ökade arbetskrafter har undan för undan kunnat tillgodoses utan att avgörandet härom behövt

läggas i händerna på för verkets arbetsuppgifter mer eller mindre främmande institutioner. Såsom exempel må nämnas, att den nuvarande presidenten Eylau så gott som omedelbart efter sitt tillträde av chefskapet för halvannat år sedan kunde mer än fördubbla antalet ledamöter å granskningsavdelningen och i övrigt vidtaga de mest genomgripande förändringar i arbetssättet å verkets flesta avdelningar.

För skötseln av verkets administration och ekonomiska angelägenheter har presidenten vid sin sida sju »Direktoren», av vilka fyra hava juridisk och tre teknisk utbildning. Av dessa direktörer deltaga även några i besvärsavdelningens beslut.

Granskningsavdelningarnas organisation.

Liksom i Sverige meddelas i Tyskland patent endast å nya uppfinningar. Fördenskull tillkommer det patentverket att underkasta de inkommande ansökningarna en nyhetsgranskning, och här ligger egentligen tyngdpunkten av verkets arbete. Att planer verkligen skulle förefinnas på att i någon mån beskära denna nyhetsgranskning tillbakavisades inom patentverket på det bestämdaste. Tvärtom framhöles, att den synnerligen effektiva nyhetsgranskningen spelat en stor roll för den tyska industriens snabba utveckling under de senaste 50 åren. Genom granskningen har patentsökanden fått veta i vilken omfattning han med största sannolikhet har skydd för sin uppfinning, och detta förhållande har i hög grad bidragit till ett snabbt exploaterande av de patenterade uppfinningarna. Av icke mindre vikt har det varit för industrien i allmänhet att de beviljade patenten ej fått en sådan omfattning, att de givit sig sken av att skydda sådant, som det står var och en fritt att utföra, varigenom långvariga och dyrbara processer i stor utsträckning kunnat undvikas. Följden härav är, att såväl uppfinnare som industri äro villiga att betala sådana avgifter till patentverket, att en effektiv nyhetsgranskning kan åstadkommas, och att under sådana förhållanden göra inskränkningar, som göra granskningen helt värdelös, vore ju föga motiverat.

Det är ingen obetydlig utgallring nyhetsgranskningen åstadkommit bland patentansökningarna under de gångna åren. Av de 1,421,899 under åren 1877—1929 avgjorda patentansökningarna hava endast 490,752 lett till patent, d. v. s. endast 34.5 %. Den här i Sverige gängse uppfattningen, att nyhetsgranskningen skulle ha slappnat något under de senaste åren bestreds på det bestämdaste. I så fall dömer man på grund av några enstaka fall och tvärtom framhölls det, att nyhetsgranskningen varit vida effektivare under de senaste åren än tidigare. Sålunda har förhållandet mellan beviljade patent och avgjorda ansökningar under de senaste åren hållit sig betydligt under det ovan angivna medeltalet av 34.5 %, nämligen för år 1927: 28.9 %, 1928: 27.4 % och 1929: 28.6 %. Endast för åren 1922 och 1923 steg procenttalet över medeltalet nämligen till 36 resp. 39 %. Detta förhållande torde stå i visst samband med den samtidiga hastiga försämringen och slutliga sammanbrottet av den tyska valutan, som helt naturligt haft menlig inverkan på granskarens arbetsförmåga.

Liksom här i Sverige har även tyska patentverket haft svårigheter, då det gällt att med ett ständigt växande ansökningsantal få nyhetsgranskningen utförd inom rimlig tid. Flera system för granskningsarbetets ordnande hava under årens lopp försökts och visat sig lida av ohjälpliga brister. De första åren var granskningen ordnad ungefär som nu i Dan-

mark, d. v. s. granskningen utfördes på extra tid av teknici, anställda i annan statstjänst eller inom industrien. Detta system övergavs dock rätt snart och i stället övergick man till fast anställda granskare, vilka självständigt fingo utfärda förelägganden, men patentansökningarnas godkännande eller avslående beslutades kollegialt å olika avdelningar. Allteftersom ansökningsantalet steg, ökades dock antalet oavgjorda ärenden undan för undan. Systemet var för tungrott, föredragningarna togo bort för mycket tid, och avdelningsföreståndaren kunde dessutom omöjligen behärska de stora områden av tekniken, som föllo under deras domvärjo, varigenom misshäligheter ofta uppkommo då granskaren såg sin sakkunnighet åsidosatt. Då kriget bröt ut och personalen minskades, beslöt man sig helt resolut för att lägga all beslutanderätt i händerna på granskaren ensam. Detta system med helt självständiga ledamöter visade sig hava så stora fördelar framför det trögare arbetande och större personal krävande kollegiala systemet att detsamma efter kriget bibehållits som permanent institution. Allt efter som ansökningarnas antal efter efterkrigsårens lågkonjunktur åter började stiga tillsattes en del nya ledamöter, men den väsentliga ökningen av arbetskrafterna skedde genom anställande av assistenter, som hade att biträda ledamöterna vid nyhetsgranskningen. Tillsammans med en eller två assistenter hade ledamoten att avverka 4—500 nya ansökningar per år. Antalet ledamöter (Regierungsräte) steg så småningom till omkring 140, men det visade sig att balansen av å rotlarna inneliggande ärenden, trots att avverkningen å granskningsrotlarna mer än fördubblats sedan före kriget, åter började stiga, och hos många granskare dröjde ända till ett år, innan första föreläggandet kunde avlämnas. Vid chefsskiftet 1929 beslöt sig den nye presidenten för att på ett radikalt sätt försöka råda bot på missförhållandena. Anseende det genom assistentsystemet förorsakade dubbelarbetet vara en av huvudorsakerna till den långsamma behandlingen av ansökningarna, gjorde han så gott som alla assistenterna till självständiga ledamöter, så att ledamöternas antal mer än fördubblades. Antalet uppgick den 1 juli i år till 306. Att med Tysklands finansiella nödläge (patentverkets överskott inbetalas till staten) utnämna omkring 175 nya »Regierungsräte» var icke möjligt. Därför förordnades de nya granskarna som extra ledamöter (Hilfsmitglieder) på viss tid med bibehållande av lönen som assistent (Hilfsarbeiter). Ledningen har dock uttryckligen framhållit, att denna avlöningsform endast är en provisorisk nödfallsåtgärd. För rekryteringen finnas för närvarande endast 32 assistenter, vilkas tjänstgöring helt och hållet måste anses såsom utbildningskurs. Det har hänt, att assistenter blivit självständiga ledamöter redan efter ett år.

Var och en av de 306 ledamöterna har att handlägga omkring 250 ansökningar per år. Svårighetskoefficienter finnas för de olika klasserna men äro mycket omstridda. Endast då det gäller speciellt svåra eller lätta klasser under- resp. överstiger antalet ansökningar 250 st. per år.

Samtidigt med utnämmandet av de extra ledamöterna fingo samtliga granskare uppmaning att inom viss tid hava endast två månaders balans å sina rotlar. Detta har man lyckats genomföra, så att den 1 juli i år fanns enligt uppgift ingen ledamot, som hade ärenden å sin rotel (Prüfungsstelle) med äldre remissdatum än två månader. Alla tillfrågade granskare förklarade sig utan större svårigheter kunna bibehålla sin rotel i detta skick under förutsättning, att ansökningsantalet per rotel ej ökar i väsentlig grad. Att detta verkligen låter sig göra förklarades bero på följande förhållande:

1) Frånvaron av allt dubbelarbete.

- 2) Ledamotens ensambeslutanderätt.
- 3) Det mycket begränsade granskningsområdet för varje ledamot.
- 4) De utländska patentens uppdelning enligt tyska klasslistan.
- 5) Den relativt snabba befordran, som visad² duglighet medför för såväl ordinarie som extra ledamöter.

Av dessa inverkanse faktorer funnos ett flertal redan tidigare. Det skulle alltså närmast vara slopandet av det i allt för stor utsträckning tillämpade assistentsystemet och inrättandet av enmansrotlar med små granskningsområden, som åstadkommit det gynnsamma arbetsresultatet, ehuru de övriga faktorernas, särskilt ledamöternas självständiga beslutanderätt, stora betydelse icke får förbises. Gentemot assistentsystemet framhölls även den nackdelen, att de flesta nyhetsgranskningarna överlätos på assistenterna, varigenom ledamoten förlorade den intima kontakten med granskningsmaterialet och kom att sakna den totala överblick över detsamma, som är av största betydelse vid bedömandet av en uppfinnings patentbarhet. En liknande brist vidlåde det äldre kollegiala behandlingssystemet.

Granskningsarbetet är fördelat på 14 avdelningar med var sin avdelningschef eller ordförande (Abteilungsvorsitzender). Denne har ungefär samma ställning som våra byråchefer med det undantag, att hans deltagande i handläggandet av patentärenden inskränker sig till endast invändningarna (se nedan). Granskaren godkänner och avslår nämligen ensam ansökningarna. Varje avdelning har sitt eget kansli, där förelägganden och dylikt utskrivs och ansökningarna förvaras i avvaktan på svaromåls ingående.

När en patentansökning inlämnats i inlämningsavdelningen, stämplas där alla handlingar med ett löpande nummer och datum. Därifrån går ansökningen till kasskontoret, som antecknar om avgiften är betald eller ej. Sedan går den till klassificeringsavdelningen och kommer slutligen via avdelningskansliet till granskaren. Från och med i år tillämpas ett nytt system för ansökningarnas numrering. Denna sker efter klassificeringen och i numret »Aktenzeichen» ingår den klass, på vilken ansökningen förts och begynnelsebokstaven på sökandens namn, t. ex. 12 p M 7/30 om ansökningen är den sjunde för året, som inkommit å klass 12 p från en sökande, vars namn börjar på M. Härigenom undgås höga och på grund därav ofta av sökanden i svarsskrifter och dylikt felskrivna nummer. Kansliet slipper dessutom använda »nyckel», då det gäller att remittera svaromål och dylikt till vederbörande granskare.

Granskningsmaterialet utgöres förutom av de tyska patenten av de österrikiska, schweiziska, franska, engelska och amerikanska patenten jämte tidsskrifter och annan facklitteratur. De utländska patenten äro ordnade enligt tyska klasslistan, och detta utföres av samma ingenjörer, som klassificera de inkommande patentansökningarna. Då de engelska patenten finnas uppdelade enligt tyska klasslistan, blir granskningen av de engelska »abridgements» obehövlig, varigenom avsevärd tid inbesparas.

Varje granskare för ett systematiskt ordnat kortregister över artiklar i tidskrifter och dylikt, som beröra hans granskningsområde. Då detta oftast är begränsat till en viss specialindustri, kan han utan större svårighet följa med i facktidsskrifterna. Av sådana tidskrifter, som bestå av referat av avhandlingar och artiklar i andra tidskrifter t. ex. *Chemisches Zentralblatt* och *Chemical Abstracts*, anskaffas flera exemplar, som klippas sönder och uppklistras å kort, som insättas på olika uppslagsord i ett kortsystem, vilket i hög grad underlättar granskningen för kemisterna. Dessa kortsystem äro även vissa tider tillgängliga för allmänheten.

De till granskningsmaterialet hörande patenten får granskaren finuppdelas efter behag och av patent, som ligga å andra rotlar men beröra hans granskningsområde, skaffar han sig dubletter eller fotostatiska kopior.

De förelägganden, granskaren utfärdar, kan han antingen diktera för en maskinskriverska eller skriva dem för hand själv och lämna till avdelningskansliet för renskrift. Före expedieringen måste granskaren kontrollera utskriftens riktighet och i de flesta fall även underteckna densamma. De tyska föreläggandena avvika från de svenska i det hänseendet, att de sakna äventyr, och att den tid, inom vilken svaromålet skall inkomma (vanligen två månader), ej räknas från beslutsdagen utan från den dag föreläggandet tillställts sökanden från posten. Detsamma gäller även vid överklagningar av beslut. Besvarar sökanden ej föreläggandet, får han en skrivelse, att ärendet efter viss tid kommer att upptagas till beslut, såvida ej svar inkommer. Samtidigt uppmanas sökanden att återtaga ansökningen, för den händelse han ej ämnar fullfölja densamma. Denna uppmaning har ofta haft önskat resultat.

Någon begränsning av antalet förelägganden i ett patentärende finnes icke, utan det ges så många förelägganden, som enligt granskarens åsikt äro erforderliga för ett ärendes fullständiga utredning.

I tyska patentverket är man betydligt strängare med avseende på underanspråken än här i Sverige, och uppdelningar i olika uppfinningar förekomma i stor utsträckning. Härigenom nedbringas antalet underanspråk, och det är mycket sällan desamma överstiga två å tre.

Med föreläggandet följer ofta ena beskrivningsexemplaret, försett med anteckning om de rättelser, granskaren önskar utförda.

Liksom här i Sverige vålla de utländska ansökningarna granskaren stort besvär på grund av deras avvikande uppställning av patentanspråken, som ombuden i regel sakna befogenhet att ändra, och bristande specialfackkunskap hos översättaren. Särskilt de kemiska avdelningarna lida därav, då en del patentombud, som icke hava någon inhemsk kemisk industri bland sina klienter utan endast få en och annan utländsk kemisk ansökning, icke hava någon kemist bland medhjälparna.

När en ansökning är färdig till godkännande, underrättas sökanden där- om och granskaren gör erforderliga rättelser i det ena beskrivningsexem- plaret, varefter ändringarna införas i det andra exemplaret å kansliet. Där- efter kungöres ansökningen i Patentblatt och utlägges i »Auslagehalle» för så vitt sökanden ej begärt anstånd, vilket beviljas högst 6 månader. Kun- görandet i »Reichsanzeiger» har upphört sedan några år tillbaka. Innan kungörandetidens utgång måste första årets patentavgift vara inbetald. Har denna avgift ej inbetalats inom utsatt tid, erhåller sökanden en skrivelse, vari meddelas, att om avgiften (30 Mark) jämte en straffavgift å 5 Mark ej är inbetald inom en månad, kommer ansökningen att betraktas som återtagen. Sedan patentet meddelats och erhållit nummer, kan uppskov erhållas med offentliggörandet, om sökanden har oavgjord ansökning i Förenta Staterna.

Vid kollisioner förfäres på samma sätt som här i Sverige med det undan- taget, att sökanden till den sist inkomna ansökningen erhåller meddelande, då den äldre ansökningen kungöres.

Har invändning gjorts mot en kungjord ansökning, undersökes om den- samma är befogad och i sådant fall erhåller invändaren rätt att taga del av alla handlingar i patentärendet. I annat fall får invändaren endast se den utlagda delen. Inkommer invändningen efter kungörandetidens slut, prövar verket densamma, men invändaren lämnas aldrig tillfälle att yttra

sig vidare eller taga del av eventuell skriftväxling mellan sökanden och verket.

Då en invändning skall upptagas till avgörande, har ledamoten ej längre rätt att ensam fatta beslut. I beslutet deltaga avdelningschefen, såsom ordförande, den ledamot, som handlagt ärendet, såsom föredragande, och en ledamot med ett närliggande granskningsområde, såsom bisittare. Vid behandling av invändningar kallas ofta parterna till patentverket och vittnesförhör hålles med intygsgivare och andra personer, som kunna sitta inne med upplysningar. Invändningsförfarandet tillämpas i Tyskland i betydligt större omfattning än här i Sverige. Under år 1929 inkommo ej mindre än över 9,000 invändningar. Antalet kungjorda ansökningar var samma år omkring 25,000 (jfr statistiska uppgifterna i forts.). Invändarna komma emellertid i regel mera sällan med direkta nyhetshinder utan bestrida i regel endast uppfinningens patenterbarhet. I dylika fall är det ju helt naturligt, att den, som godkänt ansökningen och således fattat ståndpunkt till uppfinningens patenterbarhet, ej bör ha rätt att fatta beslut om invändningen. I detta hänseende brister behandlingen av invändningarna här i landet.

Den första i varje månad avlämnar ledamoten skriftlig rapport till avdelningsföreståndaren över antalet ineliggande ärenden, avgivna utlåtanden, avslagna och godkända ansökningar.

Granskningsavdelningen är f. n. till följd av utökandet av antalet ledamöter rätt trångbodd. De yngsta ledamöterna sitta två i varje rum, men en större tillbyggnad är under uppförande för att varje ledamot skall kunna få sitt enskilda rum, en åtgärd, som verkets ledning anser mycket betydelsefull. Det anses t. o. m. mycket olämpligt, att flera assistenter sitta i samma rum. Det högsta antal i ett enda rum, som förekommit under de senaste åren, är tre. De olika avdelningarnas rum ligga alltid samlade på en plats för att underlätta arbetet för ledamöter, vilkas granskningsområden mer eller mindre tangerar varandra. För varje avdelning finnes ett »Anmäldezimmer», där besökaren måste anmäla sitt besök, om han önskar tala med en ledamot. Gäller det en patentansökning, framläggdes dessförinnan ansökningen på ledamotens bord, om densamma befinner sig i kansliets förvar.

Besvärinstansen.

I tyska patentverkets arbetsuppgifter ingår som tidigare nämnts även handläggning av de besvär, som inkommit över å granskningsavdelningen avslagna patentansökningar. Antalet ledamöter i besvärinstansen utgör 45, därav omkring hälften med teknisk utbildning. För handläggning av besvär över avslag på grund av nyhetshinder finnas tio olika besväravdelningar, vilka mottaga ärenden från bestämda granskningsavdelningar. I besluten deltaga tre ledamöter, av vilka två måste vara tekniska ledamöter. Den tredje ledamoten utgöres oftast av en av verkets direktörer. Då det gäller besvär av rent juridisk natur, handläggas dessa av tre juridiska ledamöter. Ett viktigt led i besväravdelningarnas arbetssätt äro kallelser av sökanden eller hans ombud till personlig inställelse för muntliga förhör. Besväravdelningarna utgöra ett verksamt medel för åstadkommandet av största möjliga enhetlighet i behandlingen av patentansökningarna å granskningsavdelningen. Genom besväravdelningarnas beslut fastställas vissa principer, som tjäna granskaren till ledning. För att ytterligare befrämja enhetligheten i behandlingen inrättades 1923 en »Grosser Senat», vars med-

lemmar utses varje år. Till denna institution måste en besvärssavdelning hänskjuta sådana beslut, som skulle komma att strida mot tidigare beslut av annan eller samma besvärssavdelning.

Statistiska uppgifter om patentansökningar.

	1927	1928	1929	1877—1929
Antalet ansökningar	68,457	70,893	72,748	1,551,165
» kungjorda ansökningar	18,692	19,189	25,698	558,728
» invändningar	7,085	7,891	9,715	139,288
» besvär	3,179	3,578	5,728	136,821
» avgjorda ansökningar	52,724	56,851	70,153	1,421,899
Därav patent	15,285	15,598	20,202	490,752
Antalet oavgjorda ansökningar	112,627	126,671	129,266	(Att den
totala arbetsbalansen fortfarande ökat under 1929 sammanhänger därmed				
att omorganisationen av granskningsavdelningen ej varit genomförd under				
hela året.)				

Avgifter för patentansökningar och patent.

Ansökningsavgift	25 Mark		
1:a årsavgiften	30 »	10:e årsavgiften	300 Mark
2:a »	30 »	11:e »	400 »
3:e »	30 »	12:e »	500 »
4:e »	30 »	13:e »	600 »
5:e »	50 »	14:e »	700 »
6:e »	75 »	15:e »	800 »
7:e »	100 »	16:e »	900 »
8:e »	150 »	17:e »	1,000 »
9:e »	200 »	18:e »	1,200 »

Besvärssavgift 20 Mark.

Avgift för ansökning om upphävande av patent 50 Mark.

Vid försenad inbetalning pålægges en straffavgift av 10 %, minsta avgiften dock 5 Mark.

Avdelningen för mönsterskydd (»Gebrauchsmuster»).

Det tyska patentverket handhaver endast mönsterskyddet för »Gebrauchsmuster», vilket ej är att förväxla med vårt svenska mönsterskydd. Man kan närmast karakterisera »Gebrauchsmuster» såsom ett slags patent å enklare uppfinningar. De äro icke enbart inskränkta till den yttre formen hos ett föremål, och det kan icke uppdragas någon bestämd gräns, enligt vilken man kan avgöra om ett industriellt alster kan bli föremål för patent-skydd eller mönsterskydd. En ansökan om »Gebrauchsmuster» har också samma uppställning som en patentansökning med beskrivning, anspråk och ritning. Samma klassindelning som för patent tillämpas också för Gebrauchsmuster. Ansökningarna om Gebrauchsmuster inregistreras utan föregående nyhetsgranskning. Upphävande av registreringen är domstolssak. Giltighetstiden för ett Gebrauchsmuster är tre år, men den kan förlängas ytterligare en treårsperiod. Registreringsavgiften är 15 Mark och förlängningsavgiften 60 Mark.

Sedan tillkomsten av lagen om mönsterskydd år 1891 till utgången av

år 1929 hava inregistrerats 1,102,800 Gebrauchsmuster och under 1929 inkommo 67,263 ansökningar.

Varumärkesavdelningen.

Sedan år 1894 är beviljandet av skydd för varumärken anförtrött åt tyska patentverket. Dessförinnan tillkom detta de myndigheter, som förde handelsregistren å vederbörande varumärkessökandes hemorter. Skydd kan erhållas för såväl figur- som ordmärken. Vissa sammanslutningar kunna erhålla s. k. Verbandzeichen, som få användas av medlemmarna utan att någon gemensam fabrikation eller försäljningsorganisation behöver förefinnas. Sedan 1922 är Tyskland anslutet till Madridöverenskommelsen om internationella varumärken.

Varumärkena indelas i 42 varuklasser och granskningen av ansökningarna handhas av 12 tekniska helt självständiga ledamöter, fördelade på tre avdelningar. Att granskningspersonalen har teknisk utbildning anses absolut nödvändigt. I annat fall riskeras inregistrering av ord, som äro gängse varubenämningar eller facktermer inom viss industri. För de internationella varumärkena finnes en särskild avdelning. Granskningsmaterialet är synnerligen omfångsrikt och uppdelat efter de 42 varuklasserna. De till varje klass hörande ordmärkena äro alfabetiskt ordnade efter kortsystem. Figurmärkena är också uppsatta å kort och ordnade efter figurernas art. För varje klass finnes dessutom ett »fonetiskt» register, där ordmärkena äro ordnade enligt vokalföljden. Å klass 2 (Apoteksvaror) innehåller ordregistret omkring 100,000 ord och det fonetiska registret nära 50,000 ord.

För granskarnas gemensamma bruk finnes dessutom ett register över s. k. »Freizeichen» d. v. s. ord, som av en eller annan anledning icke äro registrerbara.

För överklagande av granskarens beslut finnes en särskild besväravdelning, sammansatt av tre ledamöter.

Giltighetstiden för varumärken är 10 år och förnyelse kan ske vart tionde år.

Avgifter.

	Vanl. varumärken	» Verbandzeichen»
Ansökningsavgift	15 Mark	100 Mark
Klassavgift	5 »	15 »
Registreringsavgift	15 »	100 »
Förnyelseavgift	50 »	500 »

Besväravgift 20 Mark.

Sedan 1894 hava inkommit 720,268 varumärkesansökningar, av vilka 412,630 hava registrerats.

År 1929 inkommo 25,205 ansökningar och inregistrerades 16,322 märken. 1,616 besvär över vägrad registrering inkommo.

Under samma år inkommo 1,725 ansökningar om internationell registrering av tyska märken.

Övriga avdelningar. ¶ ¶

Bland övriga avdelningar av intresse märkes en särskild avdelning för förvaltning av patenten. Där föres den s. k. patentrullan, inregistreras

överlåtelse och kontrolleras årsavgifternas inbetalande. Vidare finnes en upplysningsbyrå, som står allmänheten till tjänst med allmänna upplysningar och råd angående ansökningar om patent, mönsterskydd och varumärken. Råd i rättsfrågor lämnas icke.

Anställningar och tjänstgöringsförhållanden.

För anställning som assistent (Hilfsarbetare) å granskningsavdelningen fordras examen från teknisk högskola (Diplom- eller Doktor-ingenjör) eller för kemister även fil. doktorsgrad. Fem års praktisk verksamhet inom industrien fordras dessutom, men till följd av hård konkurrens om inträdet i patentverket ha de nyanställda oftast vida längre praktik. Begynnelselönen är ungefär 500 Mark i månaden. (Lönen varierar något beroende på familjeförhållandena). De icke ordinarie befattningshavarna äro anställda enligt lagen för privatanställda, d. v. s. på de villkor, som avtalats mellan vederbörandes fackorganisation och arbetsgivareorganisationen, till vilken patentverket är anslutet. Verket måste därför betala samma löner som industrien, och då befordringsmöjligheterna äro större i patentverket än inom industrien, där endast ett fåtal av den stora ingenjörsstaben inom storindustrierna kan påräkna någon väsentlig löneökning, har följden blivit, att patentverket har mycket lätt att få synnerligen kvalificerat folk för rekryteringen av granskningspersonalen.

Befordringsutsikterna för den extra personalen ha åtminstone hittills varit mycket goda. Efter några få års tjänstgöring har utnämning till Regieringsrat kunnat äga rum. Några mellangrader finnas ej, utan uppflyttningar ske direkt från Hilfsarbetare till Regieringsrat. Då Regieringsrat egentligen är en departementstjänst ungefär motsvarande våra kansliråd, har den tyske granskaren högre tjänsteställning än våra byrådirektörer. Jämfört med den allmänna lönenivån i Tyskland (tjänstemannalöner på 200—250 Mark i månaden äro mycket vanliga) är en lön på 1,000 Mark i månaden mycket sällsyntare än motsvarande lön här i Sverige. Då hyror, beklädnads- och hushållsartiklar äro väsentligt billigare och livsmedelsprisen ej högre än i Stockholm, äro de tyska tekniska och juridiska ledamöterna förutom i socialt även i ekonomiskt hänseende avgjort bättre lottade än deras svenska kolleger.

Ledamöterna av besvärsavdelningen och avdelningsföreståndarna hava utöver sin lön som Regieringsrat ett årligt tillägg av omkring 900 Mark.

Pensionsåldern är 65 år men vederbörande får ej kvarstå i tjänst, tills denna ålder blivit uppnådd, annat än i det fall, att han är fullt arbetsduglig. I annat fall pensioneras han i förtid. Full pension (ca 80 % av lönen) erhålles efter 40 tjänsteår, men så många tjänsteår kan aldrig en teknisk ledamot få, som ej kan vinna inträde i verket förrän i 30-årsåldern.

För kanslitjänst användes så gott som uteslutande manlig arbetskraft. Försöken att under kriget hjälpa sig fram med kvinnliga befattningshavare å kanslierna manade icke till efterföljd. Numera användes kvinnlig arbetskraft huvudsakligen endast för maskinskrivning.

Den dagliga tjänstgöringstiden är 8 timmar med undantag av lördagar, då arbetet slutar kl. 1. Åtminstone för ledamöternas del förekommer icke någon annan kontroll av arbetstiden än som kan avläsas av arbetsresultatet. Den arbetsbörda, som vilar å ledamöterna, är dock så stor, att det tar hela den stadgade arbetstiden i anspråk och ofta något däröver. Hemmarbete är ganska vanligt och kan med mer eller mindre officiellt med-

givande delvis ersätta arbetet å tjänsterummet. Så länge ledamoten håller sin rotel i gott skick, synes han i enlighet med gamla traditioner inom den högre ämbetsmannavärlden kunna i viss mån självständigt bestämma över arbetets förläggning såväl till tid som rum, och den för den tyska stats-tjänstemannen utmärkande starka plikt känslan förhindrar allt missbrukande av denna lilla frihet, som den nya tiden ej ännu förmått helt borttaga.

Den sociala särställning, den akademiskt bildade ämbetsmannen i likhet med officerarna intagit under kejsartiden och även dessförinnan, har revolutionen ej förmått utplåna. Några allvarigare försök i den vägen ha heller icke gjorts, ty denna särställning med utföljande stränga kårdisciplin, som kanske mest framträder i ett ängsligt övervakande av att ingen fläck får komma på kårens heder men i minst lika hög grad vakar över obruten pliktuppfyllelse, har skapat en i fråga om arbetsamhet enastående och absolut omutlig ämbetsmannakår, vars stora värde för statsförvaltningen insetts av de makthavande från olika partiläger. Inom patentverket har dock den nya presidenten i väl hög grad utnyttjat denna plikt känsla hos tjänstemännen, vilka under avarbetningen av de stora balanserna satts på ett enastående prov.

Beträffande semester äro såväl ledamöter som assistenter likställda. De, som icke uppnått 40 års ålder, hava 31 dagar och de övriga 37 dagar. Semestervikarier tillsättas icke å rotlarna, utan arbetet å dessa ligger helt nere under semestern.

För att de tekniska ledamöterna icke skola förlora kontakten med det praktiska arbetet inom industrien finnes anslag till ett hundratal studieresor per år. Dessa resor utföras å tjänstetid och kunna även utsträckas till utlandet. Ett flertal ledamöter ha sålunda på verkets bekostnad besökt bland annat Förenta Staterna.

Patentombuden och deras förhållande till patentverket.

För att upptagas å patentverkets lista över auktoriserade ombud måste vederbörande kunna styrka en vetenskaplig och praktisk utbildning samt undergå en examen i patenträtt inför en kommission, sammansatt av ledamöter i patentverket och medlemmar ur ombudskåren. Upptagandet på listan tillförsäkrar ombudet rätt att föra annans talan inför patentverket. Denna rätt kan endast frändömas honom genom en särskild hedersdomstol. Överklaganden av denna domstols beslut kan ske hos en överdomstol, sammansatt av ledamöter i patentverket och patentombud. Bland de omkring 500 ombud, som sedan 1900, då patentombudslagen trädde i kraft, varit inregistrerade å verkets lista, ha ett sjuttiotal domslut avkunnats, i de flesta fall utmynnande i bötesstraff eller uteslutning på viss tid. Uteslutning för alltid har förekommit i ett tiotal fall.

Den nuvarande ombudslistan upptager omkring 300 ombud, bosatta å skilda platser i Tyskland, det ojämförligt största antalet naturligtvis i Berlin.

Detta ordnande av patentombudsväsendet medför vissa om dock ej absoluta garantier för att den patentsökande allmänheten kan lägga sina angelägenheter i händerna på fullt hederliga och kunniga patentombud. För patentverkets egen del har ombudskårens höga standard medfört stora lättnader i arbetet.

Stockholm den 22 aug. 1930.

*Bilaga B.***Några uppgifter rörande utländska patentverk.***Norge.*

Patentmyndigheten »Styret for det Industrielle Rettsvern» har två avdelningar i instansställning i förhållande till varandra. De benämnas: »Förste avdelning», som i första instans behandlar och fattar beslut angående ingivna ansökningar, och »Annen avdelning», som är besvärinstans.

I Förste avdelning, som bildar ett kollegium på ett tiotal ledamöter (»medlemmer»), tjänstgör en av ledamöterna som chef (»formann»). Därjämte fanns åtminstone för några år sedan ett antal »medlemmer i bistilling» för mera speciella områden (krigsmateriel, telefonteknik etc.) och med c:a 2 timmars daglig tjänstgöringstid. Avdelningschefen deltar icke i själva granskningen. Hans uppgift är att åstadkomma likformighet i behandlingen. Alla meddelanden till sökandena skola passera honom; han leder kollegiets sammanträden och deltar i besluten i alla kollegiets utskott (»utvalg»).

I särskilda fall kan Konungen på Styrets hemställan tillsätta ledamöter för avgörande av vissa ärenden.

De inkommande ansökningarna fördelas mellan »Förste avdelings» ledamöter. Dessa hava till sitt biträde vid granskningen ett tjugutal ingenjörer i två grader (»avdelingsingenjörer» och »assistentingenjörer»), vilka i första hand arbeta med nyhetsgranskningen och den formella granskning, som ansluter sig därtill. Ledamöterna deltaga i mån av tid i nyhetsgranskningen. Vederbörande ledamot är ensam beslutande under hela den förberedande behandlingen, intill dess han anser att slutligt avgörande bör äga rum.

Behandlingen fortsätter därefter i ett utskott (»utvalg») på tre ledamöter, som beslutar om kungörande (godkännande) eller avslag eller eventuellt fortsatt behandling. Utskottet består av:

1. avdelningschefen;
2. vederbörande granskande ledamot;
3. en annan ledamot på avdelningen, vilken i egenskap av »annet medlem» har ifrågavarande klass sig tilldelad.

Efter invändning behandlas ansökningarna av samma personer och i samma ordning, som före kungörandet.

Kollegiet samlas in pleno en gång i veckan. Avdelningschefen uppläser då bland annat första patentanspråket till godkända ansökningar, varvid ledamöterna få tillfälle att framföra sina synpunkter.

»Annen avdelning» arbetar blott kollegialt och i utskott på i regel fem ledamöter. »Styrets» chef är ordförande i utskottet och deltar i alla beslut. Utskottens skola bestå av tre tekniskt sakkunniga eller (huvudsakligen för varumärken) handelssakkunniga samt två rättskunniga. Ledamöterna äro ej fast anställda (med undantag givetvis för ämbetsverkets chef) utan uppbära honorar. För några år sedan lära hava funnits två rättskunniga, tio tekniska och två handelssakkunniga ledamöter ävensom suppleanter. Behandlingen försiggår i stor utsträckning genom cirkulation av akterna mellan resp. ledamöter, innan beslut fattas vid ett samfällt sammanträde. Både sökande och invändare kunna anföra besvär. Därest besväravdelningens

beslut föranleder ny granskning, återremitteras ärendet ofta till »Förste avdelning» för ny behandling.

Någon ytterligare klagoinstans finnes icke; »Annen avdelings» beslut är »endeligt».

Antalet inkommande ansökningar har under senare år varit c:a 2,500. Varje granskare skulle sålunda i medeltal medhinna ungefär 80 ärenden. Enligt en muntlig uppgift brukar en biträdande granskare i praxis medhinna något över 100 ärenden per år.

Danmark.

Den danska patentmyndigheten, »Patentkommissionen», som utgör en avdelning inom »Direktoratet for Patent- og Varemaerkevaesenet», består av tio ledamöter, utnämnda på fem år av regeringen. Åtta av ledamöterna äro tekniskt sakkunniga; de två övriga rättskunniga. Ansökningarna behandlas i regel av två tekniska och en rättskunnig ledamot. Men om dessa ej äro ense, förelägges ärendet kommissionens plenum.

Ledamöterna lära vid sidan av arbetet i patentverket även hava annan verksamhet. Särskilda sakkunniga få i speciella fall tillkallas och deltaga i behandling och beslut.

Såsom biträden för i främsta rummet nyhetsgranskningen finnas anställda ett antal (24 st.) förgranskare (»Forundersögere»), vilka arbeta på ackord. Ett flertal av biträdena har arbetet i patentverket som bisyssla.

Stor vikt lägges vid att ansökningarna före nyhetsgranskningens verkställande formellt äro i sådant skick, att en enda uttömmande granskning kan företagas och omgranskningar ej behöva äga rum. Före nyhetsgranskningen underkastas ansökningarna sålunda en noggrann formell prövning beträffande bland annat patentanspråkens tydlighet och uppfinningens enhetlighet. Sökandena föreläggas att avhjälpa eventuellt förefintliga brister; och när så skett, skall särskilt undersökas, huruvida resp. ansökning fortfarande skall kunna anses ingiven på den ursprungliga ansökningsdagen, eller om ändringarna äro så stora, att den måste betraktas såsom ingiven den senare dag, då den inlämnades i tillfredsställande skick. — Därest påtalade formella bristfälligheter icke avhjälpas inom utsatt (eventuellt förlängd) tid, »avvisas» ansökningen (= förklaras förfallen).

Det nyhetsmaterial, som förgranskaren på grundval av de sålunda eventuellt kompletterade handlingarna framskaffar, överlämnas till vederbörande ledamotsutskott, vilket skriftväxlar med sökanden. De ändringar i handlingarna, som bliva nödvändiga på grund av nyhetshänvisningarna, få därvid endast ske i rent inskränkande riktning. — Denna praxis ställer mycket stora och ofta ouppfyllbara krav på ombudens formuleringsskicklighet; enligt en muntlig uppgift läser även ett stort antal, minst 15 %, av de beviljade patenten bliva värdelösa, därför att patentanspråken före nyhetsgranskningen erhållit en mindre lämplig formulering. Någon annan utväg anses dock icke vara möjlig, därest man vill undgå den tidsödande s. k. »portions»granskningen.

Om sökanden icke inom bestämd tid besvarar ett föreläggande med nyhetshänvisningar, avgöres ansökningen genom ett s. k. »kort avslag», som lär ske rent expeditionsmässigt med hänvisning till föregående behandling.

Besvär kunna anföras av sökande, ej av invändare. De riktas till handelsministern, som med hänsyn till den ifrågavarande ansökningens beskaffenhet utser en »Saerlig Kommission», bestående av ordförande jämte fyra andra

ledamöter (utomstående sakkunniga) för besvärsmålets handläggning. Besvärsgiften är mycket hög, 250 kronor; den återfås emellertid, därest patentverkets beslut icke stadfästes. — Den »Særlige Kommissions» beslut kunna icke överklagas.

Antalet inkommande ansökningar har under senare år i medeltal varit c:a 3,000. På var och en av de 32 tekniska tjänstemännen skulle alltså falla nära 100 st.

Finland.

Patentmyndighet är »Handels- och industridepartementets byrå för patentärenden». Förutom patentbyråns chef, för närvarande en ingenjör, finnas en rättskunnig byråsekreterare samt nio prövningsingenjörer. Av prövningsingenjörerna äro fyra uppförda på ordinarie stat; en utökning av personalen med åtminstone fem (möjligen tio) ingenjörer är (år 1930) avsedd att äga rum.

Patentbyråns chef är ensam beslutande i alla frågor även i sådana av förberedande natur. Byråsekreteraren handlägger juridiska spörsmål och är (i regel) närvarande vid alla beslut. Beslut efter teknisk granskning fattas sålunda i närvaro av (förutom chefen) den juridiske och en teknisk tjänsteman. Prövningsingenjörerna lyda alla direkt under byråchefen; de nyantagna bruka dock under några månader stå under överinseende av en äldre kollega.

Patentansökningarna upptagas ej till saklig prövning, förrän avgift och, i förekommande fall, fullmakt ingivits.

Nyhetsgranskningen omfattar finska patent och ansökningar samt svenska och tyska ävensom i regel norska och danska patentskrifter. Material från andra länder undersökes endast undantagsvis.

Besvär (som endast sökande men icke invändare få anföra) skola ingivas hos »Högsta förvaltningsdomstolen». Besvären remitteras i regel till patentbyrån för utlåtande. Angå besvären teknisk fråga, kan domstolen låta ärendet ytterligare skärskådas av sakkunniga.

Antalet patentansökningar, som år 1921 utgjorde 648 hade år 1928 stigit till 980 st. Varje prövningsingenjör uppgives i medeltal medhinnna 70 ärenden per år (tvåspråkigheten läser medföra en väsentlig ökning av arbetsbördan). Balansen oavgjorda ärenden uppgick hösten 1930 till c:a 2,000 st. Vid samma tillfälle funnos mer än ett och ett halvt år gamla nyansökningar, som ännu ej alls upptagits till egentlig granskning.

Holland.

Patentansökningar handläggas i en avdelning av »Bureau voor den Industrieelen Eigendom», vilken avdelning benämnes »Octrooirad» (patentråd).

Patentrådet är uppdelat i

1. en centralavdelning;
2. anmälningsavdelningar;
3. besväravdelningar.

Centralavdelningen består av en president, som samtidigt är direktör för byrån i dess helhet, samt två vicepresidenter.

Patentgranskningen, som anses vara mycket grundlig, särskilt i formellt hänseende, sker i två stadier:

- 1) En inkommande ansökning remitteras först till en ledamot eller annan

tjänsteman, som i vanlig ordning behandlar densamma och skriftväxlar med sökanden. När han anser ärendet vara i sådant skick, att avgörande beslut kan fattas, anmäler han detta för patentrådet.

2) Centralavdelningen utser då en anmälningsavdelning, som kan bestå av en eller tre ledamöter (består avdelningen av *en* ledamot, skall den i händelse av invändning utökas till tre st.). Anmälningsavdelningen underkastar ärendet ny prövning. Anmärkningar, som därvid framkomma, delgivas sökanden. Den förberedande granskaren kan få i uppdrag att fortsätta granskningen och kan höras inför avdelningen, innan denna fattar sitt beslut.

Besvär kunna anföras av sökande och invändare (ävensom av vissa andra intresserade). Besvären handläggas på en av besväravdelningarna inom patentrådet; varje besväravdelning består av fem ledamöter. Klaganden skall höras eller bör åtminstone hava fått tillfälle därtill. Före besluts fattande kan vederbörande besväravdelning giva den förberedande granskaren i uppdrag att företaga ytterligare granskning.

Ledamöterna i de olika anmälnings- och besväravdelningarna utses av centralavdelningen bland patentrådets ordinarie och extra ordinarie ledamöter samt suppleantledamöter. De extra-ordinarie ledamöterna utnämns för fem år och kunna omväljas för en ny femårsperiod; de torde för våra förhållanden kunna betraktas som »sakkunniga», vilka tillkallas utifrån men ej permanent tjänstgöra i ämbetsverket. Suppleanterna rekryteras bland »les fonctionnaires techniques ou juristes du Conseil des brevets», d. v. s. tjänstemän (även juridiska) inom ämbetsverket men av lägre grad än ledamotsgraden.

Antalet ingivna patentansökningar utgjorde år 1928 4,859 st.

Österrike.

Patentverket (Patentamt) är uppdelat i tre olika slag av avdelningar, nämligen:

1. »Anmeldeabteilungen», som närmast motsvara våra patentavdelningar;
2. »Beschwerdeabteilungen», (två till antalet) för behandling av besvär samt för avgivande av utlåtanden till domstolarna;
3. »Nichtigkeitsabteilung», d. v. s. en domstol för bl. a. upphävande av patent.

Särskild personal finnes icke för de olika avdelningarna (instanserna), utan tjänstemännen tjänstgöra efter förordnande av ämbetsverkets chef samtidigt inom flera instanser enligt nedan närmare angivna regler.

På de tekniska anmälningsavdelningarna bedrives det vanliga granskningsarbetet med ansökningarna. Avdelningarnas antal är för närvarande elva. (Dessutom finnes en juridisk avdelning). Varje avdelning är uppdelad i fem à sju (vanligen sex) rotlar, av vilka avdelningschefen själv förestår en.

Rotelföreståndarna eller ledamöterna (»Vorprüfer», »Mitglieder») synas i allmänhet arbeta ensamma på sina rotlar. De äro i huvudsak befogade att på egen hand fatta beslut i rent tekniska frågor med följande undantag:

1. Beslut om avslag av ansökningar (Zurückweisungen).
2. Slutliga avgöranden efter invändningar.
3. Beslut i övrigt av principiell räckvidd eller betydelse eller vid vilka sakläget skall bedömas även med hänsyn till andra industriområden än de resp. ledamot tilldelade.

I de fall, då invändningar icke förekomma, besluta ledamöterna alltså

fullt självständigt i tekniska frågor ända till och med det slutliga beviljandet av patent. Men i spörsmål av mer eller mindre rättslig innebörd skall yttrande av vederbörande avdelningen tilldelade rättskunnige ledamot inhämtas; ett flertal fall äro angivna i arbetsordningen, bl. a. patenterbarhet ur synpunkten av teknisk användbarhet (gewerbliche Anwendbarkeit); uppfinningar, som strida mot lag och goda seder; frågor rörande offentlig utövning såsom nyhetshinder eller om en tryckt skrift skall anses offentliggjord; prioritetsärenden o. d.

Avslags- och invändningsärenden handläggas kollegialt på avdelningarna av tre ledamöter, inberäknat avdelningschefen. Minst två av dessa ledamöter skola vara tekniskt sakkunniga.

Övriga fall, d. v. s. punkt 3 här ovan, skola hänskjutas till avdelningschefen.

Om under behandlingen svaromål med anledning av föreläggande ej ingives inom den bestämda, event. efter ansökning förlängda tiden, anses ansökningen återtagen. Den kan emellertid återupplivas, därest svar inkommer inom 4 månader och ny inlämningsavgift bifogas.

Besvär kunna anföras såväl av sökande som av invändare. För arbetet med besvärssärendena äro anmälningsavdelningarna uppdelade i två grupper, av vilka den ena bildar besvärssavdelningen A och den andra gruppen besvärssavdelningen B. I båda grupperna äro olika industriområden representerade. Ledamöter ur gruppen A tjänstgöra i sin besvärssavdelning vid besvär i ärenden, som handlagts av någon avdelning inom grupp B och vice versa. Vilka ledamöter, som skola deltaga, bestämmas i varje särskilt fall av ämbetsverkets chef. I varje besvärssavdelning finnas dessutom vissa permanenta bisittare, tagna bland de högre tjänstemännen i ämbetsverket. Därjämte tillkomma s. k. icke ständiga ledamöter, vanligen representanter för industrien.

Ordförande i besvärssavdelningarna är ämbetsverkets chef, en ställföreträdare för chefen (sous-chef) eller någon annan av chefen särskilt förordnad.

Avgörande beslut i besvärssavdelningarna skola i regel fattas i närvaro av tre fackkunniga och en rättskunnig ledamot. Vid förberedande beslut är det tillräckligt med tre närvarande ledamöter.

Någon ytterligare klagoinstans i fråga om beviljande av patent finnes icke.

För befordrande av en enhetlig praxis finnes numera en s. k. »Verstärkter Senat», som består av patentverkets chef eller en av hans ställföreträdare som ordförande samt tre rättskunniga och tre fackkunniga (tekniska) ständiga ledamöter. De sex ledamöterna skola i regel tagas bland cheferna för besvärssavdelningarna och anmälningsavdelningarna. Den förstärkta senatens uppgift är att fatta bindande avgöranden i sådana fall, då de båda besvärssavdelningarna kommit till olika beslut i samma (eller likartade) rättsfrågor, eller då olika beslut inom samma avdelning strida mot varandra, eller då en besvärssavdelning vill avvika från ett tidigare beslut av den förstärkta senaten. Beslut, som fattas av den förstärkta senaten, skola införas i en minnesbok (Spruchsammlung) och offentliggöras i Patentblatt.

Upphävandeavdelningen, »Nichtigkeitsabteilung», är beslutför i närvaro av två rättskunniga och tre tekniska ledamöter. Ordförande är patentverkets chef eller en av hans ställföreträdare eller någon annan av chefen förordnad ledamot av patentverket. Ordföranden skall vara rättskunnig. I övrigt tagas ledamöterna bland patentverkets ständiga och icke-ständiga ledamöter.

Mot utslag av »Nichtigkeitsabteilung», som ju är en domstol i första in-

stans, kan talan fullföljas hos en specialdomstol utanför patentverket, »Patentgerichtshof».

Antalet ingivna ansökningar var år 1929 8,954. Samma år anfördes 214 besvär.

England.

Det engelska (brittiska) patentväsendet företer flera karakteristiska egenomligheter, som sakna full motsvarighet på andra håll. De viktigaste, vad arbetssättet inom patentverket, Patent Office, beträffar, äro följande:

1. Inskränkt nyhetsgranskning.
2. Inskränkt avslagsbefogenhet för patentmyndigheten.
3. Behandlingens påskyndande genom ett omfattande fristbegränsnings- och avgiftssystem.

1) Nyhetsgranskningen är inskränkt till engelska fullständiga patentbeskrivningar inom 50 år tillbaka från resp. ansökningsdatum och publicerade före detta datum. Därjämte granskas numera även inneliggande tidigare patentansökningar. Motsvarande begränsning (bland andra) gäller även vid på nyhetshänvisningar grundade invändningar. — Nyhetsfrågan i hela dess vidd får sedan eventuellt prövas vid domstol.

2) Avslagsbefogenhet för patentmyndigheten förefinnes endast därest »the invention claimed has been wholly and specifically claimed in any specification, to which the investigation has extended», d. v. s. om den patentsökta uppfinningen ej blott finnes angiven i tidigare patentbeskrivningar utan jämväl utgör direkt patentföremål i dessa, alltså innehålles i patentanspråken. — I andra fall har patentmyndigheten endast möjlighet att, därest sökanden trots nyhetshänvisningar vidhåller sina patentanspråk, bevilja patent men med angivande i patentbeskrivningen av de patentskrifter, som patentmyndigheten anser vara nyhetshindrande. (Dylika s. k. »references» förekomma ej i större utsträckning; sökandena lära hellre låta patentanspråken eller hela ansökningarna falla, enär ett patent med »reference» i regel anses vara värdelöst.)

3) Fristerna för föreläggandens besvarande äro korta (2 månader). Möjlighet till erhållande av ytterligare anstånd finnes dock, men dels är sådant förenat med en särskild avgift (10 shillings per månad), dels ock framför allt måste ansökningen vara godkänd (accepted) inom en jämförelsevis kort tid, nämligen 15 månader efter ansökningsdagen. Uppskov kan visserligen erhållas men endast i tre månader och endast mot den höga avgiften av 2 pund per månad. Till följd av dessa bestämmelser bringas handlingarna från sökandenas, resp. deras ombuds, sida snabbt i sådant skick, att behandlingen kan slutföras; statistiken visar, att uppskovsmöjligheterna endast i ett fåtal fall utnyttjas, och att avgifter sålunda i regel ej behöva erläggas. Särskilt uppskov utan avgift lärer dessutom kunna erhållas, därest förseningen kan påvisas vara orsakad av patentmyndigheten. — Bland övriga avgifter må nämnas sådana för uppskov med ingivande av fullständig beskrivning, uppskov med patents utfärdande, invändningar, muntliga förhör etc.

För granskningsarbetet finnes en personal, som enligt årsberättelsen för år 1929 bestod av 6 Superintending Examiners, 27 Senior Examiners samt 255 Examiners and Assistant Examiners.

Såsom något för engelska förhållanden särskilt utmärkande må därjämte framhållas, att muntliga förhör på patentverkets initiativ förekomma i stor

utsträckning, och att ett omfattande arbete måste nedläggas på utarbetande av illustrerade förkortningar av patentskrifterna (abridgements).

Besvär kunna anföras av såväl sökande som invändare. Besvären kunna gälla jämväl frågor rörande införande i patentbeskrivningarna av de ovan omtalade hänvisningarna till tidigare engelska patentskrifter (»references»). Besvärsmyndighet är the »Law Officer» (även kallad Attorney General = ungefär vår justitiekansler). Antalet besvär är mycket ringa. (År 1929 ingåvos endast 38 st.), vilket torde sammanhånga med den begränsade nyhetsprövningen i patentverket och med att domstolsbehandling i alla fall kan förväntas.

Någon ytterligare besvärinstans finnes icke.

År 1929 ingåvos i England 25,386 fullständiga patentansökningar. Siffran för provisoriska ansökningar (vartill motsvarighet saknas i icke-brittiska länder) var 39,898.

Amerikas Förenta Stater.

I U. S. A. är granskningen i patentverkets (Patent Office) första instans jämförelsevis enkelt organiserad. De inkommande ansökningarna fördelas efter industriklasser mellan ett antal »Principal examiners», som i svenskt språk närmast skulle kunna kallas avdelningschefer. De förestå var sin avdelning »division»; antalet är för närvarande 63. Såsom biträden tjänstgöra på resp. avdelningar 6—12 (på rent kemiska avdelningar ännu flera) »assistant chief examiners» och »assistant examiners». Totala antalet granskare (inberäknat principals) är för närvarande 708 (enligt en uppgift i Scientific American, augusti 1930, sid. 93).

Avdelningschefen är ensam beslutande, i patentverkschefens (»Commissioner's») namn, i alla frågor såväl rörande förelägganden som vid godkännanden och avslag (undantag: se nedan vid »Law examiners»). Därjämte skall han uppsätta promemorior och även muntligt svara i besvärsmål.

I praktiken kan avdelningschefen givetvis icke hinna närmare kontrollera detaljarbetet över hela linjen; i medeltal inkomma ju årligen c:a 1,400 ansökningar på varje avdelning. Han måste därför, i stort sett, inskränka sig till att förnämligast bearbeta de yngre granskarnas utlåtanden och i övrigt undersöka de fall, som granskarna anse sig hava skäl att särskilt rådfråga honom om. Vissa avdelningschefer bruka själva redan från början handla de nyantagna granskarna. — På grund av den långt gående differentieringen (en avdelning motsvarar beträffande industriklassomfånget c:a $\frac{2}{3}$ svensk rotel) kan avdelningschefen dock utan större svårighet hålla sig i ständig kontakt med granskningsmaterialet och teknikens ståndpunkt.

Vissa spörsmål skola underställas särskilda lagkunniga tjänstemän (»law examiners»). Detta gäller exempelvis kollisioner och uppdelningar i flera uppfinningar ävensom åtgärder mot tredskande sökande. Nyttan av särskilt tredskoförfarandet lär emellertid vara omstridd, ehuru avsiktlig förhållning från sökandenas sida av ärendenas behandling förekommer i jämförelsevis stor utsträckning (patenttiden räknas från dagen för patentets beviljande, ej från ansökningsdagen, varför lång behandlingstid i detta sammanhang är liktydig med lång patenttid).

I första instans finnes dessutom en särskild kollisionsgranskare (»interference examiner»), vilket emellertid saknar intresse ur svensk synpunkt.

Besvär handläggas av ett kollegium (»board of appeals») sammansatt av c:a 10 »examiners in chief» i förening med patentverkets chef och sous-

chefer. »Examiners in chief» äro fast anställda heltidstjänstgörande personer, som äro särskilt tillsatta för handläggning av besvärssärenden. Instansen är beslutsmässig vid närvaro av minst tre ledamöter. Arbetet sker på avdelningar och cirkulationssystem mellan avdelningarna lär vara infört.

I rent formella frågor finnes möjlighet till ett särskilt besvärsförfarande med skyndsammare behandling, s. k. »petition». Dessa besvär behandlas direkt av patentverkets chef och giva honom en vidsträckt möjlighet att påverka praxis vid ärendenas handläggning.

Endast sökande kan anföra besvär (invändningsinstitutet finnes ej i U.S.A.). Särskilda regler gälla för klagorätten vid kollisioner mellan ansökningar (»interferences»).

Från »board of appeals» kan ytterligare klagan äga rum hos en utanför patentverket belägen domstolsinstans, nämligen »U. S. Court of Customs and Patent Appeals», vars avgörande är slutgiltigt. Alternativt kan även klagas enligt civilprocessuella regler hos de vanliga domstolarna.

Antalet ingivna patentansökningar var år 1928 87,837.

Bilaga C.

Sammanställning.

År	Inkomna ansökningar	Avgjorda ansökningar	Till följ. år balanserade ansökningar	Antal rotlar	Tekn. granskare (medeltal)	Avgjorda ansökningar		Anmärkningar
						Per rotel	Per granskare	
1912	3,493	3,184	5,841	21	34	152	94	12 byråing. rotlar
1913	3,683	3,015	6,494	(21)24	32	c:a 130	95	12(17) » »
1914	3,071	3,349	6,232	24	36	140	93	17 » »
1915	2,615	3,013	5,838	24	36	126	84	16 självständ. rotlar
1916	2,928	3,124	5,646	24	35	130	89	20 » »
1917	4,359	2,762	7,250	24	37	115	75	20 » »
1918	4,919	2,933	9,247	(24)26	38	c:a 120	77	20(22) » »
1919	6,165	3,513	11,904	28	42	125	84	24 » »
1920	6,046	4,756	13,213	30	50	159	95	Samtliga rotlar självständ.
1921	4,469	4,881	12,810	31	56	157	87	D:o
1922	3,781	5,832	10,770	31	56	188	104	D:o
1923	3,696	5,107	9,376	27	50	189	102	D:o
1924	4,031	4,356	9,062	29	42	150	104	D:o
1925: $\frac{1}{1} - \frac{30}{6}$	2,300	2,050	—	29	42	70	49	D:o
$\frac{1}{1} - \frac{81}{12}$	2,087	1,923	9,485	$39\frac{1}{2}$	40	49	48	39 självständ. rotlar
1926	4,395	4,400	9,403	$39\frac{1}{2}$	40	112	110	39 » »
1927	4,822	4,421	9,806	$40\frac{1}{2}$	43	109	103	40 » »
1928	5,682	4,486	11,019	$41\frac{1}{2}$	46	108	98	41 » »
1929	5,788	4,544	12,263	$41\frac{1}{2}$	48	109	95	41 » »

Bilaga D.

Till kungl. patent- och registreringsverket.

Undertecknade få härigenom värdsamt anhålla, att genom kungl. patent- och registreringsverkets försorg bilagda skrivelse med därvid fogade bilagor måtte överlämnas till Herrar ekonomisakkunniga, utsedda att granska patent- och registreringsverkets organisation och arbetssätt.

Stockholm den 15 maj 1930.

L. Leijonhufvud.

S. Årmann.

Till Herrar ekonomisakkunniga, utsedda att granska patent- och registreringsverkets organisation och arbetssätt.

Undertecknade, kanslibiträden hos kungl. patent- och registreringsverket, få härigenom värdsamt anhålla, att Herrar ekonomisakkunniga ville förorda, att av oss innehavda kanslibiträdesbefattningar å ämbetsverkets avdelning för aktiebolagsärenden måtte med benämningen kansliskrivare hänföras till lönegraden B 11.

Såsom motiv härför tillåta vi oss värdsamt framhålla, att de arbetsuppgifter, som äro förenade med ifrågavarande befattningar och vilka av oss sammanfattats i bilagda promemoria, på befattningshavarna ställa så stora krav på omdöme och noggrannhet ävensom hos dem förutsätta viss kännedom om gällande aktiebolagsstiftning, att dessa arbetsuppgifter synas oss fullt likvärdiga med dem, som utföras av de befattningshavare, vilka vid andra statens verk äro placerade i berörda lönegrad B 11.

Beträffande berörda promemoria tillåta vi oss framhålla, att det däri omnämnda granskningsarbetet ävensom i densamma angivet biträde med redigering av registret till samlingarna omfattande ur aktieregistret med flera register kungjorda uppgifter tidigare utförts av hos ämbetsverket anställda amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän, vilka avlagt juris kandidatexamen eller kansliexamen, men sedermera till följd av begränsning av antalet sådana tjänstemän i allt mer ökad omfattning överflyttats till oss. Antalet sådana extra ordinarie tjänstemän, som år 1919 utgjorde 11, har sålunda numera nedgått till 1; och denne tjänsteman är sysselsatt med förberedande granskning huvudsakligen av anmälningar om registrering av nya bolag och beslutade ändringar i ordningarna för redan registrerade bolag. Den förberedande granskningen av övriga till ämbetsverket inkommande registreringsanmälningar utföres således till väsentlig del av oss. Antalet av dessa anmälningar har på sätt bifogade tablå utvisar alltsedan år 1823 uppgått till omkring 5,000 årligen och år 1929 utgjort 5,495.

Stockholm den 15 maj 1930.

S. Leijonhufvud.

S. Årmann.

P. M.

över det arbete, som utföres av tvenne å bolagsavdelningen i patent- och registreringsverket anställda kanslibiträden (B: 7):

att verkställa förberedande granskning av inkommande registreringshandlingar — med undantag för sådana, som avse nya bolag och ändringar i bolagsordningar — *att* uppsätta koncept, även rörande nya bolag och ändringar i ordningar samt, i händelse av anmärkning mot granskad ansökningsförslag till skriftligt föreläggande eller p. m. upptagande anmärkningarna; *att* efter varje föredragning stämpla i sessionen ingående registrerade ärenden, *att* befordra till utskrift beslutade skrivelser samt till renskrivning i och för kungörelse i posttidningen samtliga till sessionen hörande koncept, *att* i liggare hos expeditionsnotarien anteckna antalet registrerade diarienummer och antalet därtill hörande koncept, *samt att* därefter göra de statistiska anteckningar, vartill de registrerade ärendena giva anledning;

att i särskilda liggare införa registrerade nya bolags firmor ävensom registrerade förändringar av firmanamn;

att i och för statistiska uppgifter rörande bolagsärenden föra tre liggare, en rörande nya bolag och senare inbetalningar å aktiekapital, en angående ökning av aktiekapital och en angående nedsättning av aktiekapital;

att med ledning av dessa liggare upprätta de tabeller rörande bolagsärenden, som skola ingå i ämbetsverkets årsberättelse;

att angående bolagsregistreringen upprätta kvartals- och årsrapporter till handelsdepartementet;

att till kommerskollegium och statistiska centralbyrån samt, på särskild begäran, till annan offentlig myndighet lämna uppgifter rörande bolagsregistreringar (månads-, kvartals- och årsrapporter);

att årligen till kungl. biblioteket lämna uppgift å de nyregistrerade bolag, som driva tryckerirörelse;

att ombesörja utgivandet av det register, som varje månad åtföljer »Samling av anmälningar till aktiebolagsregistret, det hos kungl. försäkringsinspektionen förda försäkringsregister samt förenings- och handelsregistren»; *att* för dylikt ändamål kollationera och i bokstavsordning sortera firmanamnen å det kortregister, som föres med ledning av i post- och inrikes tidningar varje vecka kungjorda uppgifter rörande aktiebolags-, försäkrings-, förenings- och handelsfirmor, *att* efter utgången av varje månad överlämna det sorterade kortregistret till tryckeriet *samt att*, sedan korrektur erhållits och läsning därav skett, återställa detsamma till tryckeriet med tryckningstillstånd.

	Antal under året inkomna registrerings- anmälningar	Därav nya bolag och ändringar i bolagsord- ningen	Övriga anmälningar
1919	9,134	—	—
1920	8,775	—	—
1921	7,518	—	—
1922	7,197	—	—
1923	7,035	1,906	5,129
1924	6,937	1,825	5,112
1925	6,626	1,727	4,899
1926	6,784	1,782	5,002
1927	6,387	1,660	4,727
1928	6,923	1,879	5,044
1929	7,444	1,949	5,495

Bilaga E.

Utkast till ändringar i förordningen den 16 maj 1884 ang. patent.

5 §.

Finner patentmyndigheten, att sökanden ej fullgjort vad enligt 4 § 1 mom. honom ålegat, skall patentmyndigheten hålla sökanden till handa eller, om fullständig adress uppgivits, med posten till honom översända skriftlig underrättelse därom med föreläggande för sökanden att inom viss tid skriftligen yttra sig med anledning av sålunda framställd anmärkning och avhjälpa förefintlig brist.

Underlåter sökanden att inom föreskriven tid avgiva infortrat yttrande, skall patentmyndigheten avföra ansökningen såsom återtagen; ägande sökanden emellertid att återuppliva densamma genom att inom 120 dagar från utgången av förenämnda tid till patentmyndigheten inkomma med dylikt yttrande, varvid skall fogas en avgift (återupplivningsavgift) av 50 kronor, vid äventyr, om avgiften icke erlagts före den sålunda stadgade tidens utgång, att yttrandet icke upptages till prövning.

Avgiver sökanden inom tid, som i första stycke sägs, eller, med bifogande av återupplivningsavgift, inom tid, som i andra stycket stadgas, infortrat yttrande, men underlåter han därvid avhjälpa anmärkt brist, äge patentmyndigheten förklara ansökningen förfallen.

6 §.

Finner patentmyndigheten, att uppfinningens föremål icke är av sådan beskaffenhet, att patent därå må meddelas, eller att uppfinningen uppenbarligen icke är ny, eller att sökande, vilken uppgivit annan såsom uppfinnare, ej visat, att han är dennes rättsinnehavare, eller att sökande underlåtit att erlagga avgift, som i 4 § 3 mom. sägs, skall patentmyndigheten så som i 5 § stadgas för där avsedda fall delgiva sökanden skriftlig underrättelse därom med föreläggande för sökanden att inom viss tid skriftligen yttra sig med anledning av sålunda framställd anmärkning och, där sådant icke med hänsyn till beskaffenheten av anmärkt brist är utesluttet, avhjälpa bristen.

Underlåter sökanden att inom föreskriven tid avgiva infortrat yttrande, äge vad i 5 § andra stycket för där avsedda fall stadgas motsvarande tillämpning.

Avgiver sökanden inom tid, som i första stycket sägs, eller, med bifogande av återupplivningsavgift, inom 120 dagar från utgången av förenämnda tid infortrat yttrande, men underlåter han därvid avhjälpa anmärkt brist, äge patentmyndigheten avslå ansökningen.

7 §.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och har anledning ej förkommit att, efter ty i 6 § sägs, avslå ansökningen — — — tryck offentliggöras.

8 §.

Har patentansökning — — — avsedda fall.

Är sökanden missnöjd med beslutet, äge han att vid talans förlust innan klockan 12 å 60:de dagen från beslutets dag hos patentmyndighetens besvärsavdelning anföra besvär, varvid skall bifogas en avgift (besvärsavgift) av 75 kronor, vid äventyr, om avgiften icke erlagts före nämnda tids utgång, att besvären icke upptagas till prövning.

Patentmyndighetens besvärsavdelning skall bestå av patentmyndighetens chef såsom ordförande samt tre av Konungen utsedda tekniskt kunniga ledamöter; varjämte i handläggning av ärende, vars beskaffenhet sådant påfordrar, skall deltaga en av Konungen inom patentmyndigheten därtill förordnad rättskunnig ledamot. Besvärsavdelningen är beslutför, när förutom patentmyndighetens chef eller den rättskunnige ledamoten minst två av de övriga ledamöterna äro tillstädes. Besvärsavdelningen äge att till utredning i på dess prövning ankommande ärende låta vid allmän domstol avhöra vittnen eller sakkunniga. Närmare bestämmelser om besvärsavdelningens verksamhet meddelas av Konungen.

Över beslut, varigenom besvärsavdelningen ogillat eller icke till prövning upptagit hos densamma anförda besvär, äge sökande att vid talans förlust innan klockan 12 å 60:de dagen från beslutets dag hos Konungen anföra besvär.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott
den 26 februari 1931.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, HANSÉN, RUNDQVIST.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Hansén:

Den 13 i denna månad anmälde jag för Kungl. Maj:t frågan om stat för patent- och registreringsverket m. m. och framlade i samband därmed förslag till proposition i ämnet till riksdagen. Emellertid erinrade jag, att med fattande av slutligt beslut i ärendet borde få anstå, till dess ett på föredragning av chefen för justitiedepartementet beroende förslag om ändring i vissa paragrafer i patentförordningen hunnit undergå vederbörlig granskning i lagrådet.

Som denna granskning nu slutförts och därvid icke förekommit något, som utgör hinder för fullföljande av det av mig framställda förslaget, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte besluta avlåtande av proposition till riksdagen i enlighet med samma förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Einar Engelstedt.